

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

R) VALSTATISTIK. VIII.

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

RÖRANDE
RIKSDAGSMANNAVALEN

ÅREN
1885—1887.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE IV.

STOCKHOLM, 1888.
KUNGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. R. Valstatistik. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1873-1911.

Täckningsår: 1872-1910.

Innehåll: Statistiska centralbyråns underdåniga berättelser rörande Riksdagsmannavalen, Riksdagens andra kammare, Landstingsvalen och Kommunala rösträtten.

Efterföljare:

Riksdagsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1970. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1909/11-1965/1968.

Kommunala valen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1919-1966.

Landstingsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1913-1919. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1912-1918.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 267-272: Allmänna val (Tab. 274-280).

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

R) VALSTATISTIK. VIII.

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

RÖRANDE
RIKSDAGSMANNAVALEN

ÅREN
1885—1887.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE IV.

STOCKHOLM, 1888.
KUNGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Innehållsförteckning.

	sid.
Inledning	1.
Riksdagens Första Kammare	2.
Riksdagens Andra Kammare:	
I. Fyllnadsvalen åren 1885—1887	6.
II. Allmänna valen med anledning af Riksdagens upplösning den 4 mars 1887:	
A)-D) Valkretsarne, valberättigade, valsätt, i valen del- tagande	7.
E) Valförrättningen och röstfördelningen vid valen	7.
F) Kammarens sammansättning på grund af valen	11.
III. Allmänna valen till riksdagsperioden 1888—1890:	
A) Valkretsarne	12.
B) Valberättigade	15.
C) Valsättet	18.
D) I valen deltagande	20.
E) Valförrättningen och röstfördelningen vid valen	23.
F) Kammarens sammansättning på grund af valen	27.

Tabell-bilagor.

1. Valen till Första Kammarén, åren 1885—1887	30.
2. Första Kammaréns sammansättning vid lagtima riksdagen år 1888	32.
3. Fyllnadsvalen till Andra Kammarén, åren 1885—1887	36.
4. Allmänna valen till Andra Kammarén med anledning af Riks- dagens upplösning den 4 mars 1887	37.
5. Specialtabell för de särskilda städerna beträffande de allmänna valen till Andra Kammarén med anledning af Riksdagens upplösning den 4 mars 1887	44.
6. Allmänna valen till Andra Kammarén för riksdagsperioden 1888—1890	45.
7. Specialtabell för de särskilda städerna beträffande de allmänna valen till Andra Kammarén för riksdagsperioden 1888—1890	52.

Table des matières.

	page.
Introduction	1.
La Première Chambre	2.
La Seconde Chambre:	
I. Élections complémentaires pour la Seconde Chambre en 1885—1887	6.
II. Élections nouvelles pour la Seconde Chambre par suite de la dissolution de la Diète au 4 mars 1887:	
A)—D) Circonscriptions électorales, nombre des personnes ayant le droit de vote, élection directe ou indirecte, nombre des votants	7.
E) Suffrage ainsi que répartition des voix	7.
F) Résultat des élections	11.
III. Élections nouvelles pour la Seconde Chambre de la péri- ode 1888—1890:	
A) Circonscriptions électorales	12.
B) Nombre des personnes ayant le droit de vote	15.
C) Élection directe ou indirecte	18.
D) Nombre des votants	20.
E) Suffrage ainsi que répartition des voix	23.
F) Résultat des élections	27.

Tableaux annexés.

1. Élections pour la Première Chambre en 1885—1887	30.
2. Les membres de la Première Chambre à la Diète ordinaire en 1888	32.
3. Élections complémentaires pour la Seconde Chambre en 1885 —1887	36.
4. Élections nouvelles pour la Seconde Chambre par suite de la dissolution de la Diète au 4 mars 1887	37.
5. Id.; tableau spécial pour les villes	44.
6. Élections nouvelles pour la Seconde Chambre de la période 1888—1890	45.
7. Id.; tableau spécial pour les villes	52.

Résumé (en Français), voir page suivante (IV).

RÉSUMÉ.

Le Bureau Central de Statistique ayant donné déjà, à l'occasion des élections de 1872 (voir: *Bidrag till Sveriges Officiella Statistik*. R. I.), un exposé succinct des lois qui régissent les formes représentatives de la Suède, on a cru pouvoir y renvoyer les lecteurs, en se bornant ici à la simple exposition des traits principaux des dernières élections.

Le nombre des membres de la Première Chambre depuis 1867 à 1888 s'est accru de 19 (Tabl. A); ainsi le nombre actuel est porté à 144 (Tabl. 2).

Pendant les années 1885—1887, 60 personnes sont élues représentants de cette Chambre (Tabl. 1).

La répartition des membres selon les professions présente, en 1888, le résultat suivant (Tabl. B):

Conseillers d'État, Ministres actuels	6.
Présidents, Directeurs-généraux.....	9.
Préfets	9.
Juges	11.
Autres membres de l'administration civile	8.
Militaires	7.
Clergé, Professeurs.....	9.
Médecins.....	2.
Propriétaires des bien-fonds.....	58.
Paysans	5.
Négociants, Banquiers, Fabricants	14.
Autres	6.
	144.

L'âge des membres forme l'objet du Tabl. C; leur domicile est indiqué dans le Tabl. D.

La Seconde Chambre se compose, en 1888, de 222 membres, dont 146 élus dans les districts de la campagne et 76 élus par les villes (Tabl. 6).

La population moyenne des circonscriptions électorales de la campagne était de 26,656 et celle des villes de 10,860.

Le nombre total des personnes ayant le droit de vote était de 278,039, dont 226,903 à la campagne et 51,136 dans les villes (Tabl. 6 et 7). Ainsi 6·2 % de la population urbaine et 5·8 % de la population rurale possédaient ce droit. Quant à la campagne, les préfectures de Gotland (9·4 %) et de Sudermannie (3·4 %) présentent, de même qu'auparavant, les différences les plus marquées (Tabl. H); en descendant jusqu'aux circonscriptions électorales, on trouve le maximum de 10—11 % et le minimum de 2—3 % (Tabl. I). Les différences s'expliquent assez bien par les variations dans le morcellement des terres, vu que les chiffres faibles se rapportent tous aux districts où l'agglomération de vastes possessions est la règle. — Quant aux villes, le maximum est de 15—16 %, le minimum de 1—2 % (Tabl. K).

Des circonscriptions électorales de la campagne

16 comptaient.....	au-dessous de 1,000 personnes ayant le droit de vote;
57 "	1,000—1,500 " "
45 "	1,500—2,000 " "
18 "	2,000—2,500 " "
8 "	2,500—3,000 " "
2 "	au-dessus de 3,000 " "

146

Aux élections de l'automne 1887, pour la période 1888—1890, 104 de ces circonscriptions ont fait usage de l'élection directe et 42 de l'élection indirecte (Tabl. L). Presque toutes les villes, aussi celles qui en avaient le choix, ont voté directement.

Dans un pays tel que la Suède, d'une population éparsée et d'une vie politique relativement peu développée, on trouvera naturel que le nombre des votants a été à la règle assez restreint. Aux élections de l'automne 1887 ont pris part en tout 35·9 % des personnes ayant le droit de vote, savoir aux élections directes: 56·5 % dans les villes et 35·1 % à la campagne; et aux élections indirectes: 58·3 % dans les villes (1 circonscription électorale) et 20·4 % à la campagne (Tabl. M et N).

Des représentants de la campagne 109, ou 74·7 %, ont été réélus; de ceux des villes 33, ou 43·4 %.

Des représentants de la campagne 84 élus directement et 41 élus indirectement ont remporté la majorité absolue; de ceux des villes 52 ont atteint cette majorité (Tabl. O et P).

28 élections, dont 24 à la campagne et 4 dans les villes, ont fait l'objet d'un appel; 5 ont dû être annulées à cause d'infractions contre les formes.

Maintenant comme auparavant les données attestent une absence totale des abus et des dépravations de toute sorte accompagnant souvent les élections à l'étranger.

Une répartition selon les professions des membres de la Seconde Chambre en 1888 présente le résultat que voici (Tabl. Q):

Membres de l'administration civile.....	29.
Militaires	10.
Clergé, Professeurs.....	16.
Propriétaires des bien-fonds.....	15.
Paysans.....	107.
Négociants, Fabricants.....	31.
Autres	14.
	222.

L'âge des membres forme l'objet du Tabl. R.

Selon la loi fondamentale, le Roi a le droit de dissoudre la Diète, en prescrivant de nouvelles élections à l'une des Chambres ou à toutes les deux. Cela arriva pour la première fois le 4 mars 1887, lorsque de nouvelles élections à la Seconde Chambre furent ordonnées pour le reste de l'année. Le résultat de ces élections-ci fait l'objet des Tabl. 4 et 5 et des Tabl. E, F et G.

Il faut être mentionné comme caractérisant les élections que le nombre des personnes qui y prenaient part était plus grand que jamais, en tout 48·1 % des personnes ayant le droit de vote, savoir dans les villes: 62·1 % aux élections directes et 69·0 % aux élections indirectes; et à la campagne: 52·1 % aux élections directes et 30·5 % aux élections indirectes.

TILL KONUNGEN.

Medan de två senaste af de berättelser rörande riksdagsmannavalen, som Statistiska Centralbyrån till åtlydnad af meddelade nådiga föreskrifter har att afgifva, kunnat offentliggöras redan under loppet af den Riksdag, som sammanträdde närmast efter det, att samtliga de val försiggått, hvilka redogörelsen afser, har detta icke kunnat blifva fallet med den berättelse rörande riksdagsmannavalen åren 1885—1887, som Statistiska Centralbyrån nu går att i underdånighet afgifva. Orsaken till detta förhållande är egentligen att tillskrifva den omständighet, att de för redogörelsen erforderliga primäruppgifterna, oaktadt upprepade påminnelser, delvis mycket sent inkommit till Centralbyrån. Ännu vid början af maj månad innevarande år felades sålunda helt och hållet eller nästan helt och hållet uppgifter om ej mindre än 4 af de val, som företagits under den period, hvilken berättelsen afser.

Under den tid, som förflutit, sedan närmast föregående berättelse utkommit, hafva nya formulär till primäruppgifter, i enlighet med i Centralbyrån upprättadt förslag, blifvit af Statsrådet och Chefen för Eders Kungl. Maj:ts Civildepartement den 14 april 1887 fastställda. Härigenom hafva dock inga väsentliga förändringar skett i de gamla formulärens innehåll, enär de gjorda ändringarna endast afsågo att förebygga missuppfattningar, hvar till de äldre formulären visat sig gifva anledning.

Medan föregående berättelser samtliga afse bland annat endast ett allmänt val till Riksdagens Andra Kammare, redogör denna deremot för tvenne sådana val, nemligen förutom valet för treårsperioden 1888—1890 äfven det val, som blef en följd af Eders Kungl. Maj:ts beslut den 4 mars 1887 att upplösa den då församlade Riksdagen och anbefalla anställandet af nya val till Andra Kammaren för att derigenom lemna nationen tillfälle att uttala sin mening i den hos dåvarande Riksdag behandlade frågan om öfvergången till ett nytt tullsystem.

Då Statistiska Centralbyråns verksamhet i och för sistnämnda vals anställande särskildt påkallats, torde här vara stället att derför redogöra.

Genom nådig skrifvelse, hvilken samtidigt med den påbjudna riksdagsupplösningen, eller den 4 mars 1887, afläts, anbefaldes Statistiska Centralbyrån att, så fort ske kunde, inkomma med uppgift dels å folkmängden i de städer, der denna vid 1885 års slut öfversteg 20,000, dels å folkmängden i tingslag tillhörande domsagor, der folkmängden, efter att den 31 december 1883 hafva uppgått till mindre än 40,000, den 31 december 1885 öfverskridit nämnda siffra, äfvensom å folkmängden i de domsagor, der möjligen ett motsatt förhållande inträffat. De sålunda infordrade uppgifterna, hvilka för öfrigt voro de senaste, som fullständigt

för hela riket förelågo, öfverlemnades af Centralbyrån den 7 i samma månad.

Sistnämnde dag anbefaltes Statistiska Centralbyrån ytterligare genom nådig skrifvelse att skyndsamt utarbета och offentliggöra folkmängdsuppgifter, grundade på förhållandena den 31 december 1885, för att tjena till ledning vid de instundande valen till Andra Kammaren i rikets städer samt i de valkretsar å landet, der val skedde genom elektor, hvarjemte föreskrefs, att sådana uppgifter för städerna genast skulle tillställas Öfverståthållareembetet och Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, hvar för sitt län, för att skyndsamt delgifvas städernas magistrater, samt att, beträffande landsbygden, uppgifterna för de nordligaste länen skulle först utarbetas och uppgifterna för hvarje län, i den mån de blefvo färdigtryckta, skyndsamt tillsändas Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i länet för vidare spridning.

Genast efter mottagandet af denna befallning, eller den 10 mars, expedierade Centralbyrån till Öfverståthållareembetet och följande dag till Eders Kungl. Maj:ts Befallningshafvande i länen uppgifter om städernas folkmängd vid 1885 års slut. Sistnämnda dag, eller den 11 mars, sedan på telegrafisk väg genom Justitiedepartementet från länsstyrelserna inforlrade uppgifter om de olika valsätten i samtliga valkretsar å landsbygden kommit Statistiska Centralbyrån till handa, kunde äfven utarbetade och färdigtryckta uppgifter om kommunernas folkmängd i de valkretsar, som egde att använda det medelbara valsättet, börja att öfversändas till vederbörande länsstyrelser, och fortgick denna försändning till och med den 15 mars, då arbetet härmed fullständigt afslutades.

Att utarbetandet och offentliggörandet af ifrågavarande uppgifter kunde verkställas så hastigt, beror på den omständighet, att de i Statistiska Centralbyrån befintliga folkmängdsuppgifterna förelågo så fullständiga, att de kunde för det afsedda ändamålet användas utan infordrande af ytterligare upplysningar, med un-

dantag endast för tvenne kommuner, hvilkas totala folkmängd visserligen var känd, men ej dennas fördelning på olika kommunelar eller, hvad som här var detsamma, på olika valkretsar. Genom telegramväxling med vederbörande pastorsembeten erhöles uppgift härom.

I och för de allmänna valen till Andra Kammaren för perioden 1888—1890 har uppgift om folkmängden inom hvarje kommun, härad m. m. den 31 december 1886, i likhet med hvad som förut varit fallet, utarbetats och öfversändts till vederbörande myndigheter i och för vidare spridning. Jemlikt nådiga brevet den 28 maj 1886 kommer sådan uppgift nu att hvarje år offentliggöras för att äfven tjena till ledning vid val af landsingsmän samt af de valmän, af hvilka desse skola utses.

Såsom redan är nämnt, hafva ej få af de primäruppgifter, hvaruppå denna berättelse grundar sig, mycket sent inkommit till Statistiska Centralbyrån. Uppgifternas beskaffenhet har dock i jämförelse med föregående sådana varit tillfredsställande och skulle i vanliga fall ej hafva föranlett många anmärkningskrifvelser utöfver de sedvanliga, som oftast äro en följd af de administrativa oregelbundenheterna inom landet. Denna gång har likväl en särskild uppmärksamhet ansetts böra egnas åt de uppgifter, som meddelas beträffande de till Andra Kammaren röstberättigades antal, enär tillfälle till kontroll af dessa uppgifters riktighet nu mer än annars förefunnits. Ifrågavarande uppgifter hafva nemligen inkommit för två allmänna, nära hvarandra följande val och dessutom finnas sådana för en ej långt förfluten tidpunkt meddelade i den redogörelse för valrätten till Andra Kammaren, som Statistiska Centralbyrån i följd af nådiga brevet den 6 februari 1885 har utarbetat. Dessa trenne uppgifter hafva blifvit jemförda med hvarandra och, när mera betydande skiljaktigheter dem emellan förefunnits, hafva upplysningar i ämnet infordrats från vederbörande myndighet. Hufvudsakligen härigenom har antalet anmärkningskrifvelser kommit att uppgå till det höga antalet af 414.

Riksdagens Första Kammare.

(Tab. 1 o. 2.)

Antalet af Första Kammarens ledamöter, som vid afgifvandet af Centralbyråns senaste redogörelse för riksdagsmannavalen utgjorde 138, har under de tre år, som sedan dess förflutit, ökats med ej mindre än 6, och utgör för närvarande 144.

En så stor tillväxt i ledamöternas antal har, såsom af Tab. A framgår, icke förut egt rum under så kort tid som tre år. Hela tillväxten under de 21 år, som förflutit från 1866 års val till Kammaren, utgör blott 19, och komma sålunda på de 18 åren 1867—1884 omkring $\frac{2}{3}$, men på de 3 åren 1885—1887 nära $\frac{1}{3}$ härutaf.

De förändringar, som under åren 1885—1887 inträffat, hafva varit följande: Vesternorrlands och Jemtlands läns landsting utsågo i september månad år 1885, Stockholms och Göteborgs stadsfullmäktige i mars 1886, Södermanlands läns landsting i september 1886 och Stockholms läns landsting i september 1887 hvardera en ny ledamot af Kammaren, på grund af valkretsens ökade folkmängd, och uppgick i följd häraf antalet ledamöter i

Kammaren till 140 vid början af 1886 års riksdag och 142 under dess senare del samt till 143 under 1887 års båda riksdagar. Vid 1888 års riksdag är, såsom redan är nämnt, ledamotsantalet 144.

De valkretsar, som under föregående tid erhållit ökad antal ledamöter, äro hufvudsakligen stadsvalkretsarne och Norrlands-länen, och har, såsom synes, förhållandet varit detsamma äfven under de senaste tre åren. Af Första Kammarens 125 ledamöter vid 1867 års riksdag voro endast 5 utsedde af städer och 14 af de norrländska länen. Af samma Kammarens 144 medlemmar vid 1888 års riksdag äro deremot 12 utsedde af städer och 21 af Norrlands-länen. Under mellantiden har sålunda ledamöternas antal ökats med 7 för städerna, med 7 för Norrlands-länen, men endast med 5 för de öfriga länen. Att Malmö och Norrköping derunder blifvit utbrutna från sina läns valkretsar och bildat egna sådana, förklarar blott till en del dessa olikheter. Dessa bero nemligen på folkmängdens olika tillväxt i valkretsarne.

Tab. A. Antalet ledamöter i Första Kammaren för de särskilda valkretsarna under riksdagarna 1867—1888.

	1867.	1868.	1869.	1870.	1871		1872.	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.	1878.	1879.	1880.	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	1886.	1887		1888.
					lgt.	url.																förr.	senare.	
Stockholms stad	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	7	7	7	7
Stockholms län	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
Uppsala län	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Södermanlands län	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5
Östergötlands län (utom Norrköping)	8	8	8	8	8	8	8	8	8	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8	7	7	7	7	7
Norrköpings stad																								
Jönköpings län	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Kronobergs län	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Kalmar läns norra del	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kalmar läns södra del	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Gotlands län	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Blekinge län	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Kristianstads län	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Malmöhus län (utom Malmö)	10	10	10	10	10	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Malmö stad																								
Hallands län	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Göteborgs o. Bohus län (ut. Göteborg)	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Göteborgs stad	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
Elfsborgs län	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Skaraborgs län	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Värmlands län	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	8	8	8	8	8	8	8	8
Örebro län	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Vestmanlands län	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Kopparbergs län	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Gefleborgs län	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6
Vesternorrlands län	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6
Jemtlands län	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
Vesterbottens län	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Norrbottens län	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Summa	125	127	127	126	126	126	126	128	128	129	131	132	133	136	136	137	137	139	139	138	142	143	143	144

Anm. Förändringar i valkretsarnes representantantal angifvas genom feta siffror.

I förhållande till *folkmängden* räknar Första Kammaren i sin helhet 1 representant på 32,758 invånare. Med afseende på de särskilda valkretsarne förefinnas här de största skiljaktigheterna mellan å ena sidan Norrköpings stad, med en representant på 28,993, och Stockholms, Södermanlands och Örebro län afvensom Göteborgs stad, med en på 30,000 intill 31,000 invånare, samt å den andra följande valkretsar, der på en representant komma: Gotlands län 52,556, Malmö stad 45,346, Uppsala län 39,565 samt Vesterbottens län 38,312 invånare.

Antalet af de personer, som under åren 1885—1887 blifvit invalde i Första Kammaren har, såsom af Tab. 1 framgår, uppgått till 22 under år 1885, 21 under år 1886 och 23 under år 1887 eller inalles 66, hvaribland 1 under år 1887 blifvit invald före den 15 januari. Af Kammarens ledamöter vid 1888 års riksdag äro 2 valde efter 1887 års slut, men före riksdagens början. Sålunda hafva inalles 68 personer blifvit invalde i Kammaren från och med 1885 års början. Bland dessa hafva åter 6 intagit nytillkomna platser i Kammaren, medan 62 ersatt förutvarande riksdagsmän eller blifvit omvalde.

De 60 personer, efter hvilka val förrättats under åren 1885—1887, hafva afgått från sina platser i Kammaren af följande *anledning*:

	Afsägelse.	Dödsfall.	Mandatets utgång.	Summa.
år 1885.....	8	1	11	20
år 1886.....	8	1	9	18
år 1887.....	8	3	11	22
Summa	24	5	31	60
eller i % af de afgångne	40 %	8 3 %	51 7 %	100 %

Till dem, som afgått i följd af afsägelse, äro endast hänförde sådane ledamöter i Kammaren, som afsagt sig sina platser före nioårsperiodens slut; bland dem, som afgått vid mandatets utgång, äro åter inräknade alla, hvilkas mandat tilländagått, vare sig de blifvit återvalde eller icke.

Under den tid, som förflutit från 1876 års ingång till 1885 års slut, hafva de val, som förrättats till Kammaren och hvilka ej haft sin grund i folkmängdens tillväxt, varit föranledda af följande orsaker:

	Afsägelse.	Dödsfall.	Mandatets utgång.	Summa.
år 1876.....	6	2	7	15
» 1877.....	13	3	5	21
» 1878.....	13	—	4	17
» 1879.....	16	—	4	20
» 1880.....	6	2	5	13
» 1881.....	7	2	7	16
» 1882.....	10	3	4	17
» 1883.....	10	3	5	18
» 1884.....	5	4	30	39
Summa	86	19	71	176
Läggas härtill ofvannämnde	24	5	31	60
eller tillsammans	110	24	102	236

befinnes, att af de 236 ledigheter i Kammaren, som från och med 1876 års ingång till 1887 års slut blifvit fyllda, 46·6 proc. haft sin grund i afsägelse före nioårsperiodens slut, 10·2 proc. i dödsfall och 43·2 proc. i mandatets utgång.

Att låta den nu utförda undersökningen omfatta äfven de val, som inträffat under den tid, som förflöt före 1876 års ingång, har ej ansetts lämpligt, enär dåvarande förhållanden ej kunna anses normerande. Något val på grund af mandatets utgång kunde nemligen ej inträffa förr än hösten år 1875, men då blefvo de i stället abnormt talrika, ej mindre än 52. Verkingarna af sistnämnda förhållande spåras å sin sida i motsvarande ännu jämförelsevis höga tal för valen närmast före 1885 års riksdag.

Vill man med ledning af här anförda siffror anställa en sannolikhetsberäkning öfver antalet af de platser i Första Kammaren, som hvarje år kunna förväntas blifva lediga, framgår, att hela antalet af dessa platser skulle uppgå till 20, mera sällan till 19, och att 9 af dem skulle blifva lediga på grund af afsägelse, 2 i följd af dödsfall samt 8 å 9 i följd af mandatets utgång. Till de val, som på grund af nyssnämnda omständigheter maste förrättas, har man att lägga dem, som måste ske för att utse ny representant på grund af folkmängdens tillväxt. Antalet af dessa kan beräknas till 1 för hvarje år.

De före mandatets utgång inträffade dödsfallen och afsägelserna skola nödvändigtvis medföra den verkan, att den faktiska *medellängden af ett mandates varaktighet* icke oväsentligt kommer att understiga den i grundlagen angifna tiden af nio år. Enligt föregående redogörelser hade en hvar af de 294 personer, hvilka under åren 1867—1876 invalts i Första Kammaren, tjenstgjort $6\frac{1}{2}$ år i medeltal. Till nyssnämnda siffror kunna nu ytterligare fogas uppgifterna om de val, som förrättades åren 1877—1879, enär samtliga då utfördade mandat antingen redan nu tilländagått eller innevarande år tilländagå. De personer, som under dessa år blifvit valde, hafva af den 9-åriga valperioden fungerat i medeltal i 6·2 år, således ganska nära den normala tiden.

Samtliga de 356 personer, som invalts åren 1867—1879, hafva tjenstgjort i det allra närmaste i $6\frac{1}{2}$ år af valperioden. Tjenstetiden har varit:

1 år för	23 ledamöter eller	6·5 % af hela antalet,
2 » »	27 » »	7·6 »
3 » »	24 » »	6·7 »
4 » »	36 » »	10·1 »
5 » »	19 » »	5·3 »
6 » »	19 » »	5·3 »
7 » »	22 » »	6·2 »
8 » »	28 » »	7·9 »
9 » »	158 » »	44·4 »

Summa 356 ledamöter eller 100·0 % af hela antalet,

Af de 31 personer, hvilka åren 1885—1887 lemnade sina platser i Kammaren på grund af mandatets utgång, blefvo endast 9 omvalde af samma valkrets, nemligen 5 af 11 under år 1885, 3 af 9 under år 1886 och 1 af 11 under år 1887.

Af samtliga de 60 personer, som under nyssnämnda tre år invaldes i Kammaren, hade 27 aldrig förut bevisstat riksdag, och af de återstående 33 hade 24 förut varit ledamöter af Första och 16 af Andra Kammaren samt 12 bevisstat ständsriksdag, bland dessa sistnämnde 1 endast ständsriksdag.

Intet af de val, som under nyssnämnda år förrättats, har *öfverklagats*.

I bifogade Tab. 2 redogöres för *Första Kammarens sammanläggning* vid 1888 års riksdag och meddelas dervid för hvarje ledamot uppgift om embete eller yrke, bostad, födelseår, valår och valdag, de år under hvilka han bevisstat lagtima riksdag såsom ledamot af Kammaren, samt huruvida han förut varit ledamot af Andra Kammaren eller bevisstat ständsriksdag.

Fördelas Kammarens ledamöter efter *valår*, blir resultatet följande:

Valår.	Hela antalet valde.	Deraf nu qvarstående.
1879.....	20	9
1880.....	14	9
1881.....	17	7
1882.....	18	10
1883.....	19	11
1884.....	39	32
1885.....	22	21
1886.....	21	20
1887.....	23	23
1888.....	2	2
Summa	195	144

I likhet med de 2 under år 1888 valde har 1 af de under hvart och ett af åren 1880, 1884 och 1887 valde blifvit utsedd till riksdagsman i januari månad före riksdagens början och går sålunda dessas mandat till ända på samma gång som deras, hvilka blifvit utsedde å ordinarie tid närmast föregående år. Förutom dessa ledamöter (1 för Stockholms stad, 2 för Östergötlands län, 1 för Norrköpings stad och 1 för Hallands län) äro 10 personer (2 för Stockholms stad, 1 för Stockholms län, 1 för Östergötlands län, 1 för Malmö stad, 2 för Göteborgs stad, 1 för Vermlands län, 1 för Gefleborgs län och 1 för Jemtlands län) valde å annan tid än den för valen normala tiden, eller den senare hälften af september och de första dagarna af oktober månad, och äro 6 af dessa 10 valde under pågående riksdag.

Af de personer, som vid Kammarens första sammanträde år 1867 voro ledamöter af densamma, finnas år 1888 endast 14 kvar, och hafva bland dessa 9 oafbrutet varit ledamöter af Kammaren, deraf 6 för samma valkrets, samt 1, under den tid, han ej haft plats i denna Kammare, intagit sådan i den Andra. Dessutom hafva 2 kammarledamöter, hvilka år 1867 innehade platser i Andra Kammaren, men nu i den Första, bevisstat alla riksdagar under det nya statsskicket. Ännu, 22 år efter ständsriksdagarnes upphörande, finnas bland Kammarens 144 ledamöter ej mindre än 35, hvilka bevisstat sådan riksdag, deraf 29 såsom ledamöter af Ridderskapet och Adeln, 2 af Preste-, 3 af Borgare- och 1 af Bondeståndet. Af dessa 35 hafva 6 under längre eller kortare

Tab. B.

Yrkesfördelning för Första Kammarens ledamöter.

Summa.	Öfrige.	Handlande, Bankier, Fabrikshand- lare.	Bruksegare, Bruksförfallare.	Hemmansegare, Landbrukare.	Godesegare.	Läkare.	Professorer och Lärare.	Biskopar och Kyrkoherrar.	Kompani- officerare.	Regements- officerare.	Generals- personer.	Andra civila embetsmän.	Landsstats- tjenstemän.	Öfver- och Underdomare.	Öfverståthållare och Lands- höfdingar.	Presidenter och Generals- direktörer.	Justitieombuds- man och Justitieråd.	Statsministrar och Statsråd.	Riksdagen år
125	1	6	19	—	40	2	4	4	2	6	2	1	2	7	14	7	2	6	1867
128	6	8	18	—	42	—	4	1	2	4	3	4	1	7	13	11	2	2	1873
131	6	16	25	7	34	—	3	3	4	2	4	1	1	4	8	5	2	6	1876
136	5	14	22	8	45	—	3	4	1	3	3	4	—	5	6	6	2	5	1879
137	6	11	21	8	44	—	3	3	1	4	4	5	—	7	10	5	2	3	1882
138	6	8	20	7	42	—	4	3	2	3	4	11	—	3	10	8	2	5	1885
144	6	14	20	5	38	2	6	3	2	2	3	8	—	11	9	9	—	6	1888

tid varit ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilket inalles är fallet med 42 af Kammarens ledamöter.

I likhet med föregående år och till jämförelse med dessa lemnas äfven nu ett försök till *yrkesfördelning* af Första Kammarens ledamöter, huru vanskligheten en sådan fördelning äfven stundom kan vara (Tab. B).

Antalet embetsmän, civile, militäre och ecklesiastike, som i Kammaren innehade plats, utgjorde, såsom af tabellen synes, år 1867 ej mindre än 57 eller 45:6 procent af hela antalet ledamöter. Under de följande åren minskades likväl embetsmännens antal i Kammaren och år 1879 utgjorde de blott 42, eller 30:9 procent utaf samtliga; men ifrån sistnämnda år har antalet åter ökat och vid 1888 års riksdag utgöra de 59 eller 41 procent af samtliga. Det absoluta antalet är större än för något annat af de år, för hvilka i tabellen lemnas redogörelse, men det relativa är mindre än motsvarande tal för såväl år 1867 som år 1873.

Näst efter embetsmännen ega jordegarna det största antalet representanter inom Kammaren, om ock deras antal under de senaste åren nedgått. Jemte dem, hvilka i tabellen blifvit inräknade bland jordegarna, finnas dock ett mycket betydande antal af Kammarens öfrige ledamöter, hvilka innehafva jordbruksfastighet, om de också blifvit räknade till andra yrkesgrupper, hvilka de företrädesvis ansetts tillhöra.

Genom de uppgifter, som i den af Statistiska Centralbyrån utarbetade underdåniga redogörelsen för valrätt till Riksdagens Andra Kammare år 1885 finnas meddelade angående antalet valbare till Första Kammaren och deras fördelning på särskilda yrkesgrupper, är man numera i stånd att kunna jämföra, huru å ena sidan hela antalet valbare och å den andra de ibland desse till riksdagsmän utvalde fördela sig på olika yrkesgrupper. Fördelningen på yrkesgrupper är visserligen icke i allo densamma i de båda statistiska redogörelserna, men olikheterna äro dock ej större, än att en sådan jämförelse kan ega rum.

Anställer man en sådan jämförelse, visar sig, att den yrkesgrupp, hvilken framför andra ingår i större proportion i Första Kammarens sammansättning, än hvad man kunde vänta på grund af dess andel i de valbares antal, äro gods- och hemmansegarna. I sådan större proportion ingå äfven bruks- och fabrikssegare samt embets- och tjenstemän, de förre på grund af det stora antal bruksegare, som innehafva platser i Kammaren. Å andra sidan tillhöra af yrkesgrupperna handlande och handelsbokhållare, hvilka utgöra 30:5 proc. af samtliga valbare, endast 5 Första

Kammaren, eller blott 3:5 proc. af hela ledamotsantalet. Af handtverkarne, hvilka utgöra 6:5 proc. af de valbares antal, har ingen plats i 1888 års Första Kammare.

Af Tab. B framgår, att af dem, som för närvarande innehafva platser såsom statsministrar eller statsråd, 6 äro ledamöter af Första Kammaren. Dessutom räknar denna bland sina ledamöter 12 personer, hvilka förut beklädt ifrågakvarande embeten.

Med hänsyn till ledamöternas *ålder* har Kammaren vid ingången af såväl 1888 års riksdag som de närmast föregående riksdagar, hvilka inleda nya treårsperioder, företett följande sammansättning:

Tab. C. Åldersfördelning af Första Kammarens ledamöter.

Åldersår.	1876.	1879.	1882.	1885.	1888.	Åldersår.	1876.	1879.	1882.	1885.	1888.
79—80...	1	—	—	—	—	54—55...	4	4	6	4	7
78—79...	—	—	—	—	—	53—54...	3	10	3	12	7
77—78...	—	1	—	—	1	52—53...	4	6	—	1	8
76—77...	—	—	1	—	1	51—52...	5	7	4	6	5
75—76...	—	—	—	—	—	50—51...	8	3	8	7	3
74—75...	1	—	—	1	—	49—50...	6	1	1	5	3
73—74...	—	1	—	3	2	48—49...	5	5	7	4	2
72—73...	—	—	3	3	—	47—48...	6	6	4	4	3
71—72...	—	—	1	—	2	46—47...	—	1	3	1	5
70—71...	1	—	3	—	3	45—46...	2	6	2	3	6
69—70...	1	3	4	—	4	44—45...	3	1	1	1	8
68—69...	—	1	—	5	4	43—44...	2	3	—	3	2
67—68...	1	4	3	3	7	42—43...	4	3	2	4	3
66—67...	2	4	3	5	2	41—42...	1	1	—	3	—
65—66...	3	2	12	8	6	40—41...	—	—	1	3	—
64—65...	4	6	3	8	7	39—40...	2	2	3	—	—
63—64...	2	2	6	3	4	38—39...	—	1	1	—	—
62—63...	3	14	9	3	9	37—38...	—	1	—	—	—
61—62...	6	5	9	7	5	36—37...	2	—	—	—	—
60—61...	4	4	3	4	5	Så 36—40	4	4	4	—	—
59—60...	12	13	4	8	3	40—50	29	27	21	31	32
58—59...	7	7	7	5	1	50—60	69	58	52	54	50
57—58...	7	3	3	5	4	60—70	26	45	52	46	53
56—57...	10	2	10	4	10	70—80	3	2	8	7	9
55—56...	9	3	7	2	2	Summa	131	136	137	138	144

Medelåldern för Kammarens ledamöter, som vid dess första sammanträde år 1867 uppgick till 52:46 år, ökades derefter upp-

hörligt ända till och med år 1882, då den uppgick till 57·83 år. År 1885 skedde häruti en förändring, i det att medelåldern då sjönk till 56·91 år. Denna förändring har likväl icke vidare fortgått. För år 1888 är nemligen medelåldern 57·47 år. Medan under föregående år åldersgruppen 50—60 år egt de fleste representanterna eller åtminstone ingen grupp haft flere representanter än denna, är vid 1888 års riksdag antalet ledamöter

Tab. D. Fördelning af Första Kammarens ledamöter efter bostad.

Valkrets.	B o s a t t e			Hela antalet ledamöter.
	i valkretsen.	i Stockholm.	i öfriga riket.	
Stockholms stad.....	7	7	—	7
Stockholms län.....	4	1	—	5
Uppsala län.....	3	—	—	3
Södermanlands län.....	5	—	—	5
Östergötlands län (ut. Norrköping)	6	1	—	7
Norrköpings stad.....	—	—	1	1
Jönköpings län.....	6	—	—	6
Kronobergs län.....	3	2	—	5
Kalmar läns norra del.....	1	2	—	3
Kalmar läns södra del.....	1	2	1	4
Gotlands län.....	1	—	—	1
Blekinge län.....	1	2	1	4
Kristianstads län.....	4	1	2	7
Malmöhus län (utom Malmö).....	10	—	—	10
Malmö stad.....	—	1	—	1
Hallands län.....	3	—	1	4
Göteborgs o. Bohus län (ut. Göteborg)	2	2	2	6
Göteborgs stad.....	—	3	—	3
Elfsborgs län.....	2	1	6	9
Skaraborgs län.....	7	1	—	8
Vermlands län.....	6	2	—	8
Örebro län.....	6	—	—	6
Vestmanlands län.....	2	1	1	4
Kopparbergs län.....	4	2	—	6
Gefleborgs län.....	1	4	1	6
Vesternorrlands län.....	4	2	—	6
Jemtlands län.....	—	2	1	3
Vesterbottens län.....	—	3	—	3
Norrbottens län.....	1	1	1	3
Summa	90	43	18	144

i åldersåren 60—70 flere till antalet än i någon annan grupp. Åldersgruppen 70—80 år är derjemte talrikare representerad än någonsin tillföre. Den äldste af Kammarens ledamöter är, i likhet med hvad år 1885 var fallet, född år 1810; den yngste är född år 1845.

Till fullföljande af de öfversigter, som förut lemnats öfver ledamöternas nuvarande *hemort*, meddelas här Tab. D, utarbetad med ledning af de upplysningar, som lemnas dels i insända primäruppgifter, dels ock i den genom Riksdagens kansli offentliggjorda förteckningen öfver Kammarens ledamöter.

Utom Stockholms stad ega endast Uppsala, Södermanlands, Jönköpings, Gotlands, Malmöhus och Örebro län samtliga ledamöter boende inom valkretsen, medan å andra sidan motsatt förhållande eger rum i fråga om Norrköpings, Malmö och Göteborgs städer samt Jemtlands och Vesterbottens län. Vid jämförelse med tidigare redogörelser i ämnet visar sig, att antalet af de i hufvudstaden bosatte riksdagsmännen något ökats. Det uppgick nemligen år 1867 till 16 procent af hela antalet, år 1874 till 23, år 1882 till 24 och år 1885 till 26 procent samt utgör vid 1888 års riksdag 30 procent. Härvid bör dock ihågkommas, att mellan 28 och 29 procent af samtliga de personer, som äro valbare till Första Kammaren, äro bosatte i hufvudstaden.

Af de 101 representanter, hvilka ej äro bosatte i hufvudstaden, äro 27 mantalsskrifne i öfriga städer och 74 å landsbygden, eller respektive 19 och 51 procent af Kammarens samtliga ledamöter. För jämförelses skull kan nämnas, att af samtliga valbare tillhöra något mer än 46 procent landsortsstäderna och endast något mer än 25 procent landsbygden.

De uppgifter, som i tabellen meddelas, afse riksdagsmännens nuvarande bostad (mantalsskrifningsort). Klart är dock, att, då funktionstiden för Kammarens ledamöter kan uppgå ända till nio år, den mantalsskrifningsort, som nu angifves för en riksdagsman, icke alltid är densamma som hans bostad vid den tid, då han invaldes i Första Kammaren, och att sålunda mången, som vid valtillfället tillhörde valkretsen, nu ej längre gör det. Förändringarna äro dock ej så stora, som man möjligen kunnat förmoda. Fördelas nemligen Första Kammarens ledamöter efter deras bostad vid valtillfället, befinnes, att 98 af dem då voro bosatte inom valkretsen, 33 i hufvudstaden och 20 i det öfriga riket. Den väsentliga olikheten med tabellens siffror är sålunda, att ej få af Kammarens ledamöter efter valet lemnat sin bostad inom valkretsen och då i vanliga fall utbytt den emot hufvudstaden.

Riksdagens Andra Kammare.

(Tab. 3—7.)

I. Fyllnadsvalen åren 1885—1887.

(Tab. 3.)

För de fyllnadsval till Andra Kammaren, hvilka egt rum under riksdagsperioden 1885—1887, lemnas redogörelse i Tab. 3.

Samtliga dessa val egde rum för att ersätta ledigheter inom den Andra Kammare, hvars medlemmar utsågos genom de allmänna valen år 1885. Till den Kammare, som sammanträdde

på grund af riksdagsupplösningen den 4 mars 1887, behöfde deremot inga fyllnadsval ega rum.

Genom 1884 års nyval till Andra Kammaren blefvo 214 ledamöter af densamma utsedde. Bland dessa afgingo före Riksdagens upplösning den 4 mars 1887 ett antal af 24 och lika

många fyllnadsval måste på grund deraf företagas. Af dessa val egde 4 rum år 1885, 18 år 1886 och 2 år 1887, de båda sistnämnda före eller straxt efter Riksdagens sammanträde den 15 januari samma år.

Redogörelsen för fyllnadsvalen till Andra Kammaren meddelades för första gången i Centralbyråns underdåniga berättelse rörande riksdagsmannavalen åren 1876—1878. Från och med denna tid hafva desamma under de olika riksdagsperioderna uppgått till följande antal och hafva dervid sålunda fördelats på de olika åren under perioden:

	1:a året.	2:a året.	3:e året.	Summa fyllnadsval.
Riksdagsperioden 1876—1878	8	14	5	27
” 1879—1881	8	13	1	22
” 1882—1884	4	17	—	21
” 1885—1887	4	18	2	24

De flesta fyllnadsvalen, eller omkring $\frac{2}{3}$ af hela antalet, inträffa sålunda under riksdagsperiodens andra år och det minsta antalet under det tredje. Under de två senare riksdagsperioderna hafva dessa förhållanden framträdtt ännu skarpare än under de två närmast föregående.

Af de riksdagsmän, som under de fyra perioderna genom fyllnadsval blifvit utsedde till sin befattning, hafva följande valts inom *landsbygden*, *städerna* och inom hela rikets valkretsar, dels i och för sig och dels i förhållande till hela antalet representanter:

Riksdagsperioden	Landsbygden.		Städerna.		Riket.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
1875—1878.....	14	10.1	13	21.7	27	13.6
” 1879—1881.....	13	9.3	9	14.1	22	10.8
” 1882—1884.....	13	9.2	8	12.5	21	10.2
” 1885—1887.....	16	11.0	8	11.6	24	11.2
Medeltal	14	9.9	9	15.0	23	11.4

Medan antalet af de representanter, som utsetts genom fyllnadsval, under den senaste perioden står medeltalet mycket nära, hafva de i nästan samma proportion utsetts af landsbygdens och städernas valkretsar, oaktadt i allmänhet, jemförelsevis med hela antalet representanter, 3 fyllnadsval ega rum i städerna mot 2 å landsbygden. Att proportionen för riksdagsperioden 1885—1887 blifvit en annan än den vanliga, beror närmast derpå, att antalet fyllnadsval å landsbygden varit ovanligt högt.

För de tre senaste riksdagsperioderna känner man, hvilka de *orsaker* varit, som föranlett fyllnadsvalen. De hafva i nedannämnda fall varit:

	Afsägelse.	Dödsfall.	Summa fall.
Riksdagsperioden 1879—1881	17	5	22
” 1882—1884	17	4	21
” 1885—1887	16	8	24

Enligt nu anförda siffror skulle sålunda under hvarje riksdagsperiod 16 å 17 fyllnadsval komma att ega rum på grund af afsägelser och 5 å 6 på grund af dödsfall.

Deltagandet i de fyllnadsval, som egt rum under riksdagsperioden 1885—1887 har varit ganska lifligt, åtminstone om hithörande siffror jemföras med motsvarande för nyvalen till samma period. I 9 af de 16 val å landsbygden, för hvilka uppgifter föreligga, och i 5 af de 8 valen i städerna var deltagandet lifvigare vid fyllnadsvalet än vid nyalet. Å landsbygden visades lifligaste intresset vid omedelbara val i Åkerbo m. fl. härads domsaga, 46.3 % deltagande, och vid medelbara val i Kalix domsaga, 32.4 % deltagande. I stadskretsarne var intresset starkast i Vadstena m. fl. städer, 66.3 %, och i Karlshamn m. fl. städer, 56.5 % i valet deltagande.

II. Allmänna valen med anledning af Riksdagens upplösning den 4 mars 1887.

(Tab. 4 och 5.)

A)—D) Valkretsarne, valberättigade, valsätt, i valen deltagande.

Såsom redan förut blifvit nämnt, hafva under åren 1885—1887 tvenne allmänna val till Andra Kammaren egt rum, nemligen utom det vanliga i och för den nästföljande treårsperioden ett med anledning af Riksdagens upplösning den 4 mars 1887. För undvikande af upprepningar och för beredande af lättare öfversigt öfver det hela har Statistiska Centralbyrån ansett sig böra så vidt möjligt behandla dessa tvenne val på en gång, och har detta visat sig lämpligen kunna ske beträffande här ofvan anförda ämnen, angående hvilka gemensam redogörelse för båda valen meddelas under afdelningen III (sid. 12). Särskilda redogörelser för hvarterade valet lemnas endast i fråga om valförrättningen och röstfördelningen vid valen samt i fråga om Kammarrens sammansättning på grund af valen.

E) Valförrättningen och röstfördelningen vid valen.

Samtidigt dermed att Riksdagen den 4 mars 1887 upplöstes och nya val till Andra Kammaren påbjödos, kallades Riksdagen att ånyo sammanträda den 2 nästföljande maj. Den tid, inom hvilken de nya valen borde förrättas, uppgick sålunda till icke

fullt tvenne månader, medan densamma enligt riksdagsordningens föreskrifter kunnat utsträckas till trenne.

Angående den *tid*, då valen verkligen förrättades inom de olika valkretsarna, hafva till Statistiska Centralbyrån i de nya formulären infordrats uppgifter, af hvilka framgår, att valen egt rum:

Å landsbygden:

	Omedelbara val.		Medelbara val.
	Inom kommunen.	Inför domhufvanden.	Valens afslutning.
29—31 mars.....	1	—	—
1—7 april	44	1	2
8—14 ”	35	19	10
15—21 ”	12	52	26
22—30 ”	—	20	16
Summa	92	92	54

I städerna:

	I kretsar af en stad.	I öfriga kretsar med omedelbara val.		Medelbara val.
		Valen inom kommunerna.	Valens afslutning.	Valens afslutning.
29—31 mars.....	—	2	—	—
1—7 april	12	7	1	—
8—14 ”	2	3	4	—
15—21 ”	2	4	8	5
22—30 ”	—	—	3	4
Summa	16	16	16	9

Inom de kretsar, som valde omedelbart, förrättades det sista valet inom kommunerna å landsbygden den 19 och i städerna den 20 april. De två första valen hade hållits i Södertörns domsaga samt i Laholm, Varberg m. fl. städer den 29 mars, det tredje i Sala-Arboga den 30 mars. De sista af de omedelbara valen afslutades den 27 april. Samma dag valde 4 kretsar med medelbart valsätt sin riksdagsman och följande dag, den 28, ännu en af detta slags kretsar, eller Vedens och Bollebygds härad, och voro då riksdagsmän utsedde öfverallt i riket.

Tidigare än den 29 mars hade elektorvalen börjat, hufvudsakligen inom Stockholms och Uppsala läns kretsar, der de 2 tidigaste valen förrättades den 20 mars. Före den 27 mars hade inalles blott 12 val blifvit hållna, men från och med denna dag blefvo de talrikare.

En jämförelse med de öfversigter öfver tiden för riksdagsmannavalen åren 1878 och 1881, som återfinnas i Statistiska Centralbyråns redogörelser för dessa val, visar bland annat att, medan städerna och framför allt de större städerna dessa år valde riksdagsman senare än landsbygdens valkretsar, så var förhållandet nu ej sådant. Redan den 15 april hade samtliga de städer, som hvar för sig utsågo riksdagsman, hållit sina val.

Af de 3 omval, som på grund af domstols utslag blefvo nödvändiga, förrättades ett den första dagen af juni månad, men de två andra, i Hammarkinds m. fl. härads domsaga och i Leksands m. fl. tingslag, så sent, att de personer, som genom dem utsågos till riksdagsmän, ej på grund af dessa val kommo att deltaga i några riksdagsförhandlingar.

De *elektorsval*, som i och för riksdagsmannavalen påkallas, blifva, ju mer det omedelbara valsättet antages, allt fåtaligare. Antalet valde elektor vid de allmänna val, i fråga om hvilka uppgifter härutinnan föreligga, har utgjort:

	Å landsbygden.	I städerna.	I riket.
1872.....	2,643	33	2,676
1875.....	2,461	19	2,480
1878.....	2,299	61	2,360
1881.....	2,181	—	2,181
1884.....	1,961	—	1,961
1887: förra valet...	1,752	191	1,943

Antalet elektor har sålunda i det hela minskats äfven för det senaste valet, och detta oaktadt på grund af de särskilda omständigheter, som vid redogörelsen för valsättet (sid. 19) finnas omförmälda, ett icke obetydande antal elektor blifvit utsedde i städerna och oaktadt ett ovanligt ringa antal kommuner uraktlätit att taga del i elektorvalen eller dervid utsett ett för litet antal elektor.

Beträffande de kommuner, som ej deltagit i elektorvalen, lemnas uppgift derom vid redogörelsen för deltagandet i valen (sid. 23). De kommuner, som valde för litet antal elektor i förhållande till den folkmängd, som borde ligga till grund vid beräkningen, voro följande: i Stockholms län Djurö, i Elfsborgs län Starrkärr och Nössemark, i Skaraborgs län Essunga samt Långjum med Vessby och i Vermlands län Fernebo och Gåsborn, inalles således 7 kommuner, hvilka alla utsågo en elektor mindre än det riktiga antalet.

I fråga om dessa val torde för öfrigt böra anmärkas:

att i Utö kommun af Södertörns domsaga i Stockholms län, som sedan länge använder omedelbart valsätt, elektorval

blifvit utlyst, ehuru det icke kom att företagas, emedan, såsom det heter i den insända uppgiften, »vid det utlysta elektorvalet ingen infann sig utom kommunalstämmans vice ordförande, hvadan något val ej kunde ske»;

att å andra sidan Tunge kommun i Vätö, Ale och Kullings domsaga, som först vid 1887 års senare val egde att begagna omedelbart valsätt, redan vid 1887 års förra val använde detta;

att Lerums kommun i Elfsborgs län valde 2 elektor »på grund af 2,004 personers folkmängd», men ändock erhöi vederbörligt antal elektor, enär folkmängden i sjelfva verket endast uppgick till 1,964;

att socknarne Bro och Lossa i Uppsala län, hvilka tillsammans bilda Bro och Lossa kommun, hvar för sig utsågo elektor;

att Böne och Jerbo kommuner i Elfsborgs län vid elektorvalet röstade efter fyra.

I de hittills publicerade redogörelserna för riksdagsmannavalen har Statistiska Centralbyrån äfven meddelat en tabellbilaga, hvari redogörelse lemnats beträffande de särskilda elektorernas yrke och samhällsställning för hvarje valkrets och för hela riket. Enär under dåvarande förhållanden hvarje uppgift saknades öfver valmanskårens fördelning på olika yrken, ansågs en sådan öfversigt böra kunna lemna en antydning om förhållandena härutinnan. Sedan i den af Centralbyrån enligt nådigt uppdrag offentliggjorda röststatsstatistiken direkta upplysningar i detta ämne nu erhållits, har emellertid skälet till den nyssnämnda tabellbilagans upprättande bortfallit. Den nytta, som den möjligen kunnat göra genom det tillfälle till jämförelser med motsvarande uppgifter för föregående år, som derigenom lemnades, förlorar åter sitt förnämsta värde, då de områden, hvilka redogörelsen omfattar, äro olika för de särskilda åren. Genom det medelbara valsättets allt mindre användning blifva uppgifterna dessutom i allt ringare mån lämpliga att gifva en föreställning om förhållandena i riket i dess helhet.

Om det *röstetal*, som tillfallit de valde, lemnas uppgift i Tab. E.

Jemför man de siffror, som der meddelas, kan man icke undgå att finna, att den majoritet af röster, som tillfallit de valde, vid intet föregående tillfälle varit så stor som vid 1887 års tidigare val, och detta såväl i fråga om landsbygd som städer, om omedelbara som medelbara val.

Af städernas representanter hafva sålunda samtliga ingått i Riksdagen med mer än hälften af de afgifna rösterna, eller med *absolut majoritet*. Vid landsbygdens omedelbara val har detta varit fallet med 84 riksdagsmän af 92, eller 91.3 %, och vid dess medelbara val med 52 af 54, eller 96.3 %. Af samtliga valde hafva sålunda alla utom 10, eller 95.5 %, erhållit absolut majoritet. Dessa 10 hafva blifvit utsedde inom följande valkretsar: Södertörns domsaga, Oppunda härad, Norra Åsbo domsaga, Vestra Göinge domsaga, Hallands läns norra domsaga, Tunge m. fl. härad, Kumla och Sundbo härad, Nora domsaga, Olands härad och Torneå domsaga, af hvilka de 8 förra begagnade omedelbart och de 2 sista medelbart valsätt. I Olands härad hade dock den valde erhållit hälften af de afgifna rösterna och lika många som motkandidaten, så att lottning måste afgöra valet, och i Hallands läns norra domsaga samt i Kumla och Sundbo härad felades blott 1 röst, för att absolut majoritet skulle hafva ernåtts.

Tab. E. Relativa antalet röster, som tillkommit den valde.

	Antal valde, som utaf de afgifna rösterna erhållit								Summa valde.
	mindre än 30 %	30—40 %	40—50 %	50—60 %	60—70 %	70—80 %	80—90 %	öfver 90 %	
I. Omedelbara val i städerna.									
Stockholm	—	—	—	—	11	—	10	—	21
Göteborg	—	—	—	1	—	1	2	5	9
Malmö	—	—	—	—	—	—	1	3	4
Norrköping	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Gefle	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Uppsala	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Samtl. städer in. hvardera flere riksdagsmän	—	—	—	1	12	2	17	8	40
” ” ” ” ” en riksdagsman	—	—	—	2	1	2	4	1	10
I valkretsar af flere städer	—	—	—	4	4	3	4	1	16
Summa 1887: förra valet	—	—	—	7	17	7	25	10	66
” 1884	—	2	9	21	8	4	9	16	69
” 1881	—	2	8	23	14	2	6	9	64
” 1878	1	1	3	15	13	10	3	15	61
” 1875	—	1	5	15	15	6	8	9	59
” 1872	—	3	5	15	9	8	8	6	54
II. Medelbara val i städerna (1887: förra valet).									
Alla i valkretsar af flere städer	—	—	—	1	—	3	—	5	9
III. Omedelbara val på landsbygden.									
Stockholms län	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Södermanlands län	—	—	1	—	2	—	—	—	3
Östergötlands län	—	—	—	1	—	1	3	3	8
Jönköpings län	—	—	—	—	1	2	—	2	6
Kronobergs län	—	—	—	1	—	3	—	—	4
Kalmar län	—	—	—	—	2	—	2	2	6
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Blekinge län	—	—	—	—	—	2	1	—	3
Kristianstads län	1	—	1	2	1	1	—	—	6
Malmöhus län	—	—	—	1	4	3	1	—	9
Hallands län	—	—	1	1	2	1	—	—	5
Göteborgs och Bohus län	1	—	—	4	—	—	—	—	5
Skaraborgs län	—	—	—	1	—	1	1	2	5
Vermlands län	—	—	—	—	2	2	—	—	4
Örebro län	—	1	1	1	3	—	—	—	6
Vestmanlands län	—	—	—	—	2	1	—	—	4
Kopparbergs län	—	—	—	1	3	—	—	—	4
Gefleborgs län	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Vesternorrlands län	—	—	—	—	—	1	1	1	3
Jemtlands län	—	—	—	—	—	3	—	1	4
Norrbottnens län	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Summa 1887: förra valet	2	2	4	16	21	24	11	12	92
” 1884	4	8	18	25	14	8	7	2	86
” 1881	—	8	22	19	14	5	5	5	78
” 1878	5	9	22	13	8	8	7	1	73
” 1875	5	8	19	10	13	5	2	5	67
” 1872	3	10	13	12	8	8	4	2	60
IV. Medelbara val på landsbygden.									
Stockholms län	—	—	—	—	3	—	1	—	4
Uppsala län	—	—	—	2	—	—	—	2	4
Kronobergs län	—	—	—	1	1	—	—	—	2
Kalmar län	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kristianstads län	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Malmöhus län	—	—	—	—	—	1	—	1	2
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Elfsborgs län	—	—	—	—	3	2	2	3	10
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Vermlands län	—	—	—	1	1	1	—	2	5
Kopparbergs län	—	—	—	—	—	1	1	1	3
Gefleborgs län	—	—	—	—	1	2	1	1	5
Vesternorrlands län	—	—	—	—	1	1	—	2	4
Vesterbottens län	—	—	—	1	—	—	—	3	4
Norrbottnens län	—	—	1	—	1	—	—	1	3
Summa 1887: förra valet	—	—	1	7	11	9	9	17	54
” 1884	—	2	6	13	9	10	6	13	59
” 1881	—	1	8	16	10	5	9	15	64
” 1878	—	—	11	14	17	8	4	13	67
” 1875	—	3	6	17	16	7	9	13	71
” 1872	1	5	9	25	15	10	4	9	78

Valstatistik 1885—1887.

Oaktadt antalet af de kretsar, der nyssnämnda majoritet blifvit vunnit, är så stor, har det i sjelfva verket varit ännu större, än hvad af tabellen framgår. Bland afgifna röster ingå nemligen äfven kasserade sådana, hvilka vid beräkningen kunna vilseleda. Medräknas äfven dessa, finner man sålunda, att särskildt i fråga om landsbygdens omedelbara val i sjelfva verket uti alla kretsar med undantag endast af trenne öfver hälften af de väljande röstade på en person, vare sig den nu valde eller annan, för icke valbar förklarad person.

Vid de medelbara valen har den valde i 3 af städernas och i 8 af landsbygdens kretsar erhållit alla de afgifna rösterna. Å andra sidan har den nyss omnämnda kasseringen utaf röster vållat, att i en krets, Vestra Göinge domsaga, den valde, efter lottning med 2 andra, ingått i riksdagen med endast 1 röst, eller ej ens 0.1 % utaf de afgifna rösterna. Vid de föregående riksdagsmannaval, för hvilka Centralbyrån afgifvit redogörelse, har motsvarande procenttal aldrig för någon krets understigit 20.

Att utaf det förhållandet, att den valde med få undantag erhållit öfver hälften bland de afgifna rösterna, vilja sluta der- till, att vid valen inga mera betydande valstrider blifvit utkämpade, vore emellertid för tidigt. När, såsom vid det nu afhandlade valet för första gången sedan det nya statsskicket införande varit fallet, tvenne partier stå skarpt emot hvarandra med intressen, hvilka nästan odeladt ådraga sig valmännens uppmärksamhet, plägar just motsatsen inträffa. Motkandidaterna blifva färre och derigenom sannolikheten för den segrande att uppnå absolut majoritet större, medan de olika partiernas ansträngningar för att valet måtte få en för dem lyckosam utgång samtidigt ökas.

För att visa röstfördelningen mellan olika kandidater och antalet kasserade röster vid de omedelbara valen på landsbygden med anledning af Riksdagens upplösning har Tab. F blifvit upprättad.

Af tabellen framgår, att de valde haft de svåraste striderna att utkämpa inom Göteborgs och Bohus, Hallands, Kristianstads och Örebro län och dernäst i Södermanlands, Vestmanlands och Kopparbergs län. I Norrland och i flertalet län uti sydöstra Sverige hafva motkandidaterna deremot erhållit jemförelsevis få röster.

Sammanställas siffrorna för det senaste valet med motsvarande för föregående år, visar sig, att öfver hufvud taget motkandidaternas relativa röstetal vid samtliga dessa varit högre än vid 1887 års val.

Hvad som särskildt utmärker detta val, är, att de röster, som bortkastats på tredje person, eller med andra ord afgifvits på andra än den valde och hans närmaste man, äro så ovanligt få till antalet. Medan de förut aldrig understigit 15 % af samtliga afgifna röster, uppgå de nu icke ens till 2 % derutaf.

I stället är antalet kasserade röster såväl i och för sig som i förhållande till samtliga afgifna röster betydligt större än någonsin förut. Detta har föranlett Centralbyrån att anställa en undersökning beträffande de orsaker, som hafva föranlett denna stora röstkassering.

Af denna undersökning framgår, att de härtill mest bidragande orsakerna hafva varit följande tvenne:

i 5 valkretsar: Södertörns domsaga, Medelstads domsaga, Vestra Göinge domsaga, Tunge m. fl. härad samt Nora domsaga, hafva den person, som erhållit de flesta rösterna, eller

hans närmaste man eller båda blifvit förklarade icke valbare och de på dem afgifna rösterna underkända. Hela antalet af dessa röster uppgår till 2,517;

från åtskilliga kommuner hafva antingen inga valprotokoll inkommit till valförrättaren eller inkommit efter valets afslutning eller vid valet blifvit kasserade. Härigenom blef för 767 röstande verkan af deras deltagande i valet omintetgjord. De kommuner, som här afses, äro följande 18:

Valkrets.	Kommuner.	I valet deltagande.
Oppunda härad:	Stora Malm och Lerbo.....	147
Lifgedingets domsaga:	Ärla.....	31
Vestra härads domsaga:	Hjelmseryd.....	128
Ölands domsaga:	Ekby, Stenåsa och Smedby.....	64
Vestra Göinge domsaga:	Norra Åkarp och Mattered.....	123
Luggude domsagas norra valkrets:	Kattarp.....	49
Kinneferdings m. fl. härads doms.: Råda, Vättlösa, Olva, Sunnersberg och Hasslösa.....		125
Glaushammars och Örebro härad:	Lillkyrka.....	38
Ängermanlands mellersta domsaga:	Boteå.....	48
Jemtlands östra domsaga:	Marieby.....	14

Från Lerbo, Hjelmseryds, Ekby, Stenåsa, Smedby och Lillkyrka kommuner, med inalles 270 i valet deltagande personer,

Tab. F. Röstfördelning och kasserade röster vid de omedelbara valen på landsbygden.

Län.	Antal valkretsar, der den valdes närmaste man erhöillt i % af den valdes röstetal				I öfrigt splittrade röster.		Kasserade röster.	
	under 25 %	25—50 %	50—75 %	öfver 75 %	Antal.	% utaf afgifna.	Antal.	% utaf afgifna.
Stockholms län.....	1	—	—	—	17	2·1	528	63·9
Södermanlands län.....	—	2	2	1	19	0·7	186	6·9
Östergötlands län.....	6	1	—	1	45	1·0	16	0·4
Jönköpings län.....	4	1	—	1	113	1·8	248	4·0
Kronobergs län.....	1	2	—	1	77	3·0	39	1·5
Kalmar län.....	5	—	1	—	115	3·8	83	2·7
Gotlands län.....	2	—	—	—	55	3·5	15	1·0
Blekinge län.....	3	—	—	—	77	6·2	113	9·1
Kristianstads län.....	—	2	3	1	231	4·5	1,064	20·8
Malmöhus län.....	3	4	1	1	260	3·6	110	1·5
Hallands län.....	—	2	1	2	77	1·8	44	1·0
Göteb. o. Bohus län.....	1	—	2	2	67	1·7	612	15·4
Skaraborgs län.....	4	—	1	—	47	1·0	155	3·4
Värmlands län.....	—	3	1	—	6	0·2	8	0·2
Örebro län.....	—	3	1	2	17	0·8	568	10·5
Västmanlands län.....	—	1	3	—	16	0·5	31	0·9
Kopparbergs län.....	—	1	3	—	82	1·5	22	0·4
Gefleborgs län.....	1	—	—	—	4	0·3	8	0·6
Vesternorrlands län.....	3	—	—	—	19	0·9	55	2·7
Jemtlands län.....	1	3	—	—	37	1·1	77	2·2
Norrbottnens län.....	—	1	—	—	1	0·2	—	—
Säma 1887: förra valet	35	26	19	12	1,382	1·9	3,982	5·4
» 1884.....	23	15	28	20	6,524	16·1	1,185	2·9
» 1881.....	23	17	24	14	5,358	15·6	1,256	3·7
» 1878.....	18	17	16	22	5,453	20·6	919	3·5
» 1875.....	15	18	20	14	4,916	20·5	430	1·8
» 1872.....	17	13	18	12	3,629	19·0	552	2·8

hade intet protokoll inkommit vid valförrättningens hållande, från de öfriga kommunerna voro de så affattade, att de kasserades.

Öfriga 698 röster hafva af hvarjehanda orsaker kasserats, hufvudsakligen inom de särskilda kommunerna.

I fråga om de medelbara valen på landsbygden må endast nämnas, att den valdes närmaste man erhöill mindre än 25 % af de afgifna rösterna vid 16 val, 25 till 50 % vid 15 val, 50 till 75 % vid 8 val och öfver 75 % vid 5 val, af hvilka sistnämnda 1 afgjordes genom lottning; att den valde vid 8 val erhöill alla afgifna och vid 2 val alla afgifna giltiga röster; att af samtliga vid valen afgifna 1,728 röster endast 37, eller 2·1 %, tillföll annan person än den valde eller hans närmaste man, samt att 9 röster, eller 0·5 %, kasserades.

Inom dem af *städernas* valkretsar, som begagnade det medelbara valsättet, erhöill den valde i 3 alla elektorsröster och i 2 alla röster utom en, hvilken kasserades; i 3 erhöill han omkring $\frac{3}{4}$ af rösterna och endast i 1 krets, Vexjö—Oskarshamn, der de båda städerna egde hvar sin kandidat, voro den valdes och hans närmaste mans röstetal nästan lika. Vid samtliga 9 valen tillföll endast 1 röst tredje man och endast 2 kasserades.

Att döma af nu anförda siffror för de medelbara valens utfall, skulle sålunda vid dem minoriteten vanligen varit ringa, ofta alldeles ingen. Går man till sjelfva primärvalen i kommunerna, genom hvilka elektorerne utsågos, märker man dock, att så ej alltid har varit fallet äfven inom de kretsar, der riksdagsmannavalet var enhälligt.

Valen inom de städer, som hvardera utse mer än en riksdagsman, lämpa sig, såsom lätt kan inses, ej till behandling ur här ifrågavarande synpunkter annat än i fråga om kasserade röster. För de 6 städerna uppgingo dessa till 50, eller 0·3 % af alla afgifna.

Inom de återstående stadsvalkretsarne har den valdes närmaste man i % af den valdes röstetal erhöillt:

%	Antal valkretsar		Summa.
	af en stad.	af flere städer.	
Mindre än 25.....	5	5	10
25—50.....	3	4	7
50—75.....	—	4	4
Öfver 75.....	2	3	5
Summa valkretsar	10	16	26

Skarpaste valstriden förekom i de 5 kretsarne Jönköping, Linköping, Vadstena m. fl. städer, Borås m. fl. städer och Mariestad m. fl. städer. I kretsen Vadstena m. fl. städer berodde valets utgång på en enda röst.

Af de 6,257 röster, som afgäfvos i de 10 städer, som valde hvar sin riksdagsman, tillföll endast 8 tredje person och endast 22 kasserades. I de 16 kretsarne af flere städer, med 8,764 i valet deltagande, voro motsvarande siffror endast 36 och 31.

Såsom ett genomgående drag vid samtliga valen kan sålunda anföras, att ett obetydligt antal röster tillföll annan person än den valde och hans närmaste man, och framstår detta ännu mer vid jämförelse med föregående val. Anledningen, att så har varit fallet, är lätt att finna. Valen voro ju afsedda för att landets mening i tullfrågan måtte blifva känd och de olika partierna inom hvarje krets tvingades derigenom att sluta sig om hvar sin kandidat.

Att åter framlägga de siffror, som skulle utmärka de tvenne partiernas styrka vid valen, är för Statistiska Centralbyrån ej möjligt. Då dels partibildningen vare sig inom riksdagen eller landet ej är så skarpt utpreglad som i andra länder, om också nu förevarande val derifrån bildar ett undantag, dels den offentliga kandidaturen ej öfverallt vunnit insteg, kunna tillförlitliga sådana uppgifter ej gerna anskaffas och hafva ej heller å de utsända blanketterna blifvit begärda.

Antalet öfverklagade val, vid hvilka klagomålen fullföljts, uppgick denna gång till 24, deraf 17 för landsbygden och 7 för städerna. Resultatet af de anförda klagomålen skönjes bäst af nedanstående öfersigt:

Öfverklagade val.	Landsbygden.	Städerna.	Summa.
Fastställda af K. M. Bef.	3	1	4
" af " och af Kungl. Maj:t	9	4	13
Upphäfda af K. M. Bef., fastställda af Kungl. Maj:t	—	1	1
" af " och af Kungl. Maj:t	4	1	5
Fastställda af K. M. Bef., upphäfda af Kungl. Maj:t	1	—	1
	17	7	24

Endast i 4 fall läto de klagande nöja sig med Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag, i de återstående 20 väjdades till högre instans. Af de öfverklagade valen blefvo 18 fastställda och 6 upphäfda, 3 af de sistnämnda på sådant sätt att annan person än den af valförrättaren nämnde förklarades rätteligen vald, och 3 på sådant sätt att nya valförrättningar påbjödos. Genom ej få af de öfverklagade valen vunnos hittills saknade prejudikat i fråga om tolkningen af de lagstadganden, som afse riksdagsmannavalen, och finnes för dessa redogjort i *Naumanns Tidskrift för Lagskipning, Lagstiftning och Förvaltning*, till hvilken torde få hänvisas.

F) Kammarens sammansättning på grund af valen.

Antalet af Andra Kammarens ledamöter ökades genom valen med ej mindre än 7, den största tillväxt som på en gång förekommit. Den närmast största, eller 3 ledamöter, förekom vid 1884 års allmänna val.

Af de 7 nya riksdagsmännen tillhörde blott 1 landsbygdens, men 6 städernas valkretsar (hvarom vidare under A, sid. 12 o. f.). Antalet af Kammarens ledamöter uppgick derigenom till 221, 146 utsedde af landsbygdens och 75 af städernas valkretsar. Första Kammaren räknade samtidigt 143 ledamöter.

I Tab. G meddelas, i likhet med hvad som egt rum i föregående redogörelser, en fördelning efter *yrken och samhällsställning* af Andra Kammarens ledamöter vid den riksdag, som med anledning af de påbudna nya valen sammanträdde den 2 maj 1887 och som afslutades den 9 juli samma år.

En jemförelse med föregående års siffror visar, att antalet af civile embetsmän samt af läkare och apotekare var det högsta, af prester, godsegare och sågverksegare det lägsta, som förekommit under något af dessa år. Antalet af hemmansegare samt af professorer och lärare var ej långt från det högsta och af bruksegare och bergsmän nästan det lägsta under alla åren.

Med afseende på *åldern* företedde Kammaren följande sammansättning i jemförelse med förhållandet vid dåvarande och föregående riksdagsperioders början:

Åldersår.	År 1873.	År 1876.	År 1879.	År 1882.	År 1885.	År 1887: senare riksdagen.
26—30	1	1	—	—	—	1
30—40	31	23	32	22	21	22
40—50	74	69	56	68	79	83
50—60	74	91	89	82	76	70
60—70	14	14	27	33	35	40
70—80	—	—	—	1	3	5
Summa ledamöter	194	198	204	206	214	221

Medan under de närmast föregående åren ingen af Kammarens ledamöter var yngre än 30 år, var detta nu åter fallet med 1 sådan, född år 1858. Å andra sidan hade ej mindre än 5 af dess medlemmar uppnått 70 års ålder, och var den äldste af desse född år 1814.

Vid den beräkning, som i föregående berättelser blifvit meddelad öfver representanternas medelålder vid de olika riksdagsperiodernas början, har denna blifvit vunnit genom att antaga, att de olika representanternas födelsedata fördela sig jemnt på årets olika delar, så att de af det första kalenderåret i allmänhet genomlevat hälften. Efter enahanda antagande och med

Tab. G. Yrkesfördelning af Andra Kammarens ledamöter.

	Civile embetsmän, Sakförare.	Militärer.	Prester.	Lärare vid läroverk.	Professorer.	Rikshögskolans lärare.	Kyrkoherdar.	Läkare, Apotekare.	Liberaler, Boktryckare.	Godsegare.	Hemmansegare.	Inspektörer, Arrendatorer.	Bruksegare, Bergsmän.	Sågverksegare.	Fabrikchejare, Handverkare.	Handlande.	Öfrige.	Summa.
Stockholms stad	3	1	—	4	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	3	2	3	21
Stockholms län	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Uppsala län	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6
Södermanlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Östergötlands län	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	12
Jönköpings län	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Kronobergs län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Kalmar län	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Gotlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Blekinge län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6
Kristianstads län	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Malmöhus län	3	1	—	1	—	—	1	1	—	11	—	—	—	—	—	1	—	19
Hallands län	2	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	1	—	7
Göteborgs o. Bohus län	2	—	—	2	—	1	1	—	1	4	—	—	1	4	1	—	—	17
Elfsborgs län	4	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	1	—	—	12
Skaraborgs län	1	1	—	—	1	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	9
Vermlands län	—	—	—	1	—	1	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	11
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	1	7
Vestmanlands län	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	6
Kopparbergs län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	8
Gefleborgs län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	1	—	—	9
Vesternorrlands län	1	—	2	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	9
Jemtlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	5
Vesterbottens län	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	4
Norrbottnens län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	5
Sa senare riksdagen 1887	32	5	3	14	4	5	6	7	108	1	6	1	10	14	5	221		
rikdagen ... år 1885	24	6	4	12	5	3	7	9	93	3	13	3	10	16	6	214		
" ... " 1882	20	5	4	7	3	1	7	11	109	—	6	2	4	22	5	206		
" ... " 1879	30	8	8	8	2	1	4	17	91	—	11	1	7	11	5	204		
" ... " 1876	25	9	7	5	3	2	1	15	97	2	9	2	6	12	3	198		
" ... " 1873	27	7	4	6	3	3	3	19	96	5	3	3	4	11	—	194		
" ... " 1867	26	6	6	16	4	2	3	25	69	3	10	1	9	9	1	190		
1887 års Städerna	24	4	1	13	—	4	6	1	—	—	—	—	—	—	9	10	3	75
sen. Landsb. medelb. val	6	—	1	—	1	1	—	4	35	—	1	1	1	3	—	—	—	54
rika- " omedelb. "	2	1	1	1	3	—	—	2	73	1	5	—	—	—	1	2	—	92

fäst afseende derpå, att 1887 års senare riksdag hölls omkring midten af året, skulle representanternas medelålder utgöra för:

	Landsbygden.	Städerna.	Riket.
1870.....	47·54	48·41	47·80
1873.....	48·95	50·11	49·28
1876.....	49·15	51·43	49·84
1879.....	50·43	51·50	50·76
1882.....	51·24	52·00	51·48
1885.....	50·10	53·29	50·89
1887: senare riksdagen	51·29	51·89	51·50

Medelåldern för hela riket och äfven för landsbygden särskildt är sålunda högre än vid någon riksdagsperiods början. I fall jemförelsen skedde i fråga om periodernas slut, hvilket här äfven kunde ega berättigande, torde deremot så icke hafva varit fallet. Städernas representanter egde å andra sidan vid 1885 års riksdag ej obetydligt högre medelålder än vid den nya riksdag, som sammanträdde efter Kammarens upplösning. Detta förutsätter, att omsättningen af dess ledamöter under mellantiden varit mycket betydande.

Jemför man Kammarens sammansättning, innan den upplöstes och när den åter sammanträdde, eller med andra ord *före och efter valen*, finner man, att af den förra Kammarens 214 medlemmar 151, eller 70·6 %, omvaldes, nemligen af landsbygdens 145 representanter 107, eller 73·8 %, och af städernas 69 representanter 44, eller 63·8 %. Å landsbygden omvaldes alla af Kammarens ledamöter från Södermanlands, Jönköpings, Gotlands, Blekinge, Hallands och Vestmanlands län samt alla utom en från Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Malmöhus och Skaraborgs län. Å andra sidan förekom endast 1 omval inom hvarterdera af Jemtlands och Vesterbottens län, hvarjemte i Örebro och Norrbottens län omvalen endast uppgingo till hälften

af hela antalet. I allmänhet förekommo de minst inom Norrland och den vestligare delen af mellersta Sverige. I de städer, som bildade egna valkretsar, omvaldes 37 riksdagsmän, i de öfriga endast 7, eller i de förra 82·2 %, i de senare endast 29·2 % af motsvarande antal riksdagsmän i den upplösta Kammaren.

Hela antalet nyvalde uppgick till 70, eller 31·7 % af den nya Kammarens ledamöter. Af dessa hade landsbygden valt 39 och städerna 31. Bland de smärre städernas 25 representanter voro ej mindre än 18 nyvalde. I följd af ökad antal platser hade, såsom redan är nämnt, 1 ny representant utsetts för landsbygden och 6 för städerna. Bland de nyvalde äro inräknade 12 personer, hvilka förut innehaft plats i Kammaren, ehuru ej närmast före riksdagsupplösningen, och tillhörde af dessa 8 landsbygden och 4 städerna. Alla hade de förut, med undantag af 1 bland de senare, uti Kammarerna representerat samma (eller delvis samma) krets.

I Första Kammaren hade endast 2 af städernas representanter förut innehaft plats. Större var antalet af dem, som bevisat ständsriksdag. Det uppgick nemligen till 17, af hvilka 4, 3 från Stockholm och 1 från landsbygden, hade varit ledamöter af Ridderskapet och Adeln, 1, representanten för Laholm m. fl. städer, tillhört Borgareståndet, och 12, alla från landsbygden, Bondeståndet. Ej mindre än 3 af de sistnämnde hade ej haft plats i Kammaren före dess upplösning.

År 1879 funnos i Andra Kammaren ännu 44 ledamöter af de forna riksstånden. År 1882 hade antalet minskats till 34 och år 1885 ytterligare till 14. Den fortgående minskningen led, såsom häraf synes, ett afbrott genom 1887 års förra val, hvilka höjde antalet till 17. I förhållande till Kammarens samtliga ledamöter utgjorde dessa dock endast 7·7 % mot 21·6 % år 1879.

III. Allmänna valen till riksdagsperioden 1888—1890.

(Tab. 5—6.)

A) Valkretsarne.

Hela antalet valkretsar till Riksdagens Andra Kammare uppgår för närvarande till 187, af hvilka landsbygdens utgöra 146 och städernas 41.

Antalet af *landsbygdens* valkretsar har, sedan de första valen till Andra Kammaren år 1866 företogs, ökat med 11. Vid sistnämnda val voro de nemligen endast 135. Vid 1869 års allmänna val hade antalet ökat till 136, vid 1872 års till 138, vid 1878 års till 140, vid 1881 års till 142, vid 1884 års till 145 och vid de båda allmänna valen år 1887 till 146.

De förändringar, som sedan 1884 års val inträffat med afseende på landsbygdens valkretsar, äro följande:

Såsom redan förut (sid. 2) blifvit anfördt, förordnades genom nädiga brevet den 7 mars 1887, att 1885 års folkmängdsuppgifter skulle ligga till grund för de val, som med anledning af riksdagsupplösningen den 4 i samma månad borde förrättas. Här af blef åter en följd, att Nedan-Siljans domsaga, som vid 1885 års slut egde mer än 40,000 invånare, enligt grundlagens bestämmelse måste delas i valkretsar hvilket ock skedde genom

nådiga kungörelsen den 14 mars 1887. I öfrigt blef den gamla valkretsindelningen bestående. Antalet af landsbygdens valkretsar ökades sålunda vid 1887 års förra val med 1.

För det senare valet samma år lågo folkmängdsuppgifterna för år 1886 till grund. Härigenom skedde förändring af valkretsindelningen i tvenne fall, utan att dock kretsarnes hela antal derigenom vare sig ökades eller minskades. Å ena sidan hade nemligen folkmängden i Lifgedingets domsaga så tillväxt, att den öfverskridit 40,000, men å den andra hade samtidigt folkmängden i Fryksdals domsaga sjunkit under 40,000. I följd här af delades Lifgedingets domsaga i 2 kretsar, medan de 2 äldre kretsarne i Fryksdals domsaga åter förenades till en enda. De nya valkretsarnes områden bestämdes genom nädiga kungörelsen den 4 juli 1887.

Det *invånareantal*, som i medeltal kommer på hvar och en af landsbygdens valkretsar eller, som här är detsamma, på hvar och en af dess representanter, har vid de hittills förrättade valen till Andra Kammaren utgjort:

år 1866.....	26,794
» 1869.....	26,849

år 1872	26,488
” 1875	27,111
” 1878	27,358
” 1881	27,276
” 1884	26,577
” 1887: förra valet	26,560
” 1887: senare valet	26,656

Olikheterna de särskilda åren emellan äro, såsom synes, ej särdeles stora. Variationen för de år, när den varit som störst, eller åren 1872 och 1878, uppgår ej till 900 personer.

Bland länen voro vid 1887 års senare val Skaraborgs och Kristianstads, med 1 representant på 33,388 och på 30,416 personer, sämst ställda. Tredje rummet, som under närmast föregående år intagits af Kopparbergs län, egde nu Vermlands län, med 1 representant på 30,267 invånare. Liksom de nya valkretsindelningarne åstadkommit denna förändring, hafva de äfven haft till följd, att Södermanlands län, med en representant på 21,953 invånare, nu härutinnan erhållit den förmånligaste proportionen bland samtliga län. Närmast komma Norrbottens, Jemtlands och Gotlands län.

I medeltalen för länen utjemnas dock de största skiljaktigheterna. Dessa framträda först, i fall undersökningen utsträcker till valkretsarne. I likhet med hvad som i föregående berättelser egt rum, lemnas nu här af en öfversigt.

Af landsbygdens samtliga valkretsar egde:

	1866.	1872.	1878.	1881.	1884.	1887: förra valet.	1887: senare valet.
Öfver 40,000 inv.	1	1	1	—	—	—	—
35,000—40,000 ”	12	11	17	21	18	19	19
30,000—35,000 ”	27	28	30	29	29	26	25
25,000—30,000 ”	34	33	38	36	32	36	38
20,000—25,000 ”	40	47	39	40	47	45	44
15,000—20,000 ”	18	15	13	13	15	16	17
Under 15,000 ”	3	3	2	3	4	4	3
Summa valkretsar	135	138	140	142	145	146	146

Den största folkmängden, eller mer än 38,000 invånare, egde vid senaste val följande kretsar: Norra Helsinglands domsaga 39,957, Fryksdals domsaga 39,902, Vätile, Ale och Kulings domsaga 38,616 samt Tveta, Vista och Mo domsaga 38,499 invånare. Den minsta folkmängden, eller mindre än 15,000 invånare, hade följande kretsar: Redvägs härad 11,704, Villåttinge härad 11,761 och Himle härad 14,437 invånare.

I följd af de för folkmängdstillväxten ogynnsamma förhållanden, som, i likhet med närmast föregående period, karakteriserat de år, som förflutit, sedan 1884 års allmänna val egde rum, hade af de 142 valkretsar, hvari landsbygden sistnämnda år var delad, ej mindre än 64 lägre folkmängd år 1887 än motsvarande tid år 1884. Bland dessa 64 kretsar återfinnas samtliga inom Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Skaraborgs län samt öfver hälften af kretsarne i Östergötlands, Jönköpings, Kristianstads, Elfsborgs och Vermlands län. Å andra sidan har folkmängden under mellantiden ökat i alla valkretsar inom Norrland och Dalarne samt i Stockholms, Uppsala, Göteborgs och Bohus samt Vestmanlands län.

I de trenne senast utgifna redogörelserna för riksdagsmannavalen i riket har för hvarje valkrets å landsbygden meddelats uppgifter om dess *yttinnehåll* samt antalet af de *kommuner* och *kommundelar*, som tillhöra densamma. Då de förändringar, som

under den senaste treårsperioden inträffat, i det hela icke äro af större betydelse, har Statistiska Centralbyrån ansett sig denna gång kunna utesluta ifrågavarande uppgifter. Endast det torde här böra omnämnas, att tack vare de regleringar, som skett med anledning af de förslag till afhjelpande af oregelbundenheterna i rikets indelning, hvilka gjorts af den i för detta ändamål af Eders Kungl. Maj:t i nåder tillsatta komité, antalet af dessa kommundelar under den förflutna treårsperioden ej oväsentligt minskats. Medan dessa nemligen enligt senast afgifna berättelse uppgingo till 264, har antalet nedgått till 202 vid 1887 års båda val. De flesta förändringarna hafva egt rum inom Jönköpings, Kristianstads och Elfsborgs län. Då erfarenhetens vittnesbörd fortfarande är detsamma, eller att dessa oregelbundenheter leda till ovisshet, huru med beredande af valtillfälle för kommundelar rätteligen bör förfaras, samt ej sällan de inom en sådan kommundel bosatte i följd af sväfvande lagbestämmelser eller genom förbiseende eller försummelse af den det vederbör icke sättas i tillfälle att utöfva sin valrätt, är undanröjdandet af de administrativa oregelbundenheter, som af ålder i så stort antal hos oss förekommit, äfven af dessa skäl önskvärdt.

Under den period, som förflutit sedan 1884 års allmänna val, har antalet af *städernas* valkretsar ökat från 40 till 41, detta i följd af den indelning i valkretsar, som jemlikt § 13 af riksdagsordningen år 1886 företogs af Riksdagens Andra Kammare.

De förändringar, som genom denna reglering egde rum, voro följande:

Strengnäs och Torshälla bytte plats inom Södermanlands läns två kretsar. Till den ene af dessa, Nyköping-Torshälla-Mariefred-Trosa lades Enköping, som skildes från Stockholms läns städer;

De småländska städernas kretsar förändrades helt och hållet. Vexjö förenades med Oskarshamn, Vestervik med Vimmerby och Eksjö. Borgholm lades till Visby, som förut bildat egen krets;

Kungälf skildes från de öfriga bohuslänska städerna och lades till kretsen Venersborg-Åmål;

Söderhamn blef egen krets. Det dermed förenade Hudiksvall sammanfördes med Östersund i stället för Hernösand, som med Umeå och Skellefteå bildade en ny krets. De tre städerna i Norrbottens län fingo ensamma bilda en krets.

De vidtagna förändringarne drabbade ej mindre än 11 af de förutvarande kretsarne.

Af de trenne grupper, hvari städernas valkretsar lämpligen kunna fördelas, omfattar den *första gruppen* de städer, hvilka ega 20,000 invånare eller deröfver och hvilka på grund deraf hvar och en utse mer än en riksdagsman. Antalet af dessa städer, som alltsedan det nya representationsskickets införande uppgått till 4, Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping, har vid 1887 års båda val ökat till 6, i det att Gefle och Uppsala nu uppnått den folkmängd, som gjort dem hänförliga till denna grupp. Gruppens hela folkmängd uppgick vid 1887 års senare val till 432,259 och antalet af dess riksdagsmän till 41, eller en representant på 10,543 invånare. Af de 41 riksdagsmännen valde Stockholm 22, Göteborg 9, Malmö 4 samt Norrköping, Gefle och Uppsala hvardera 2. Medan Stockholm eger en riksdagsman på 10,139 invånare, eger Norrköping, som bland dessa städer är sämst lottad, en på 14,497 invånare.

Den *andra gruppen*, omfattande de städer, hvilka hvar för sig välja en riksdagsman, utgöres numera af de 10 städerna Karlskrona, Jönköping, Helsingborg, Lund, Örebro, Kalmar, Lin-

köping, Landskrona, Sundsvall och Söderhamn, bland hvilka vid 1887 års senare val endast den sistnämnda egde mindre än 10,000 invånare, medan å andra sidan Karlskrona och Jönköping egde ej långt från 20,000 och sålunda stodo på gränsen att kunna hänföras till den första stadsgruppen. Mot hvar och en af de 10 riksdagsmännen för den andra gruppens städer, med en sammanlagd folkmängd af 139,049, svara i medeltal 13,905 invånare. Ytterligheterna inom gruppen bilda, såsom nämnt är, å ena sidan Karlskrona och Jönköping, å den andra sidan Söderhamn.

Till den tredje gruppen höra rikets öfriga 76 städer, hvilkas sammanlagda folkmängd vid 1886 års slut, 254,082, fördelad på 25 valkretsar, gifver i medeltal en representant på 10,163 invånare. Enligt folkmängdssiffrorna för 1885 års slut, hvilka lägo till grund såväl för 1887 års förra val som för den reglering af städernas kretsar, som år 1886 egde rum, förefans nedanstående folkmängd i följande kretsar, hvarmed må sammanställas enahanda uppgifter för de två förutgångna regleringarna åren 1866 och 1876, hvilka grundade sig på folkmängdssiffrorna vid 1865 och 1875 års slut.

Folkmängd.	Antal stadsvalkretsar vid regleringen år		
	1866.	1876.	1886.
11,000—12,000	—	—	6
10,000—11,000	1	4	6
9,000—10,000	1	4	9
8,000— 9,000	3	7	2
7,000— 8,000	10	7	2
6,000— 7,000	9	2	—
Summa	24	24	25

I medeltal uppgick folkmängden för hvarje krets vid 1866 års reglering till 7,361, vid 1876 års till 8,479 och vid 1886 års reglering till 9,964 personer. Således oförmånligare förhållanden för städerna vid hvarje reglering. Härtill kommer, att af de städer, hvilka kunna sammanföras med en eller flere andra till en valkrets, men hvilka äfven kunna få välja ensamt för sig, eller städerna med 6,000 intill 10,000 invånare, hade vid 1866 års reglering 7, vid 1876 års 6, men vid 1886 års reglering endast 1 ej förenats med annan stad, utan fått bilda krets för sig.

Vid höstvalet år 1887, för hvilket 1886 års folkmängdssiffror lägo till grund, räknades, enligt hvad redan är nämnt, inom denna grupp 10,163 invånare på hvarje representant. Antalet af de kretsar, som stodo det i riksdagsordningen för dessa kretsar medgifna maximum af invånare (12,000) närmast, hade nu ökat från 6 till 9, bland hvilka Halmstad-Engelholm egde 11,959, Kristianstad-Simrishamn 11,854 och Eksjö-Vimmerby-Vestervik 11,849 invånare. I öfrigt egde 6 kretsar 10,000 till 11,000, 7 kretsar 9,000 till 10,000, 1 krets 8,000 till 9,000 och 2 kretsar, Visby-Borgholm och Luleå-Piteå-Haparanda 7,000 till 8,000 invånare.

Vid regleringen af valkretsarne inom denna grupp skola enligt riksdagsordningen städerna, så vidt ske kan, ordnas *länsvis*. En sådan gruppering, att städerna inom samma valkrets tillhöra samma län, möter emellertid i vårt land med dess många och på vidsträckt område spridda småstäder stora svårigheter och blir till och med för vissa län omöjlig att utföra. Grupperingen enligt de trenne hittills företagna regleringarne har varit följande:

Valkretsar med städer inom 1 län.....	Enligt regleringen år		
	1866.	1876.	1886.
.....	17	17	15
” ” ” ” 2 ”	5	6	10
” ” ” ” 3 ”	2	1	—
Summa	24	24	25

Antalet af valkretsar med städer i 3 län har sålunda vid hvarje reglering minskats och numera finnes ej någon sådan krets. Å andra sidan har antalet af de valkretsar, som innesluta städer inom 2 län, samtidigt ökat.

Antalet af de städer, som inrymmas inom den tredje gruppens valkretsar, vexlar, såsom synes af följande öfversigt, med hvilken för jämförelses skull bifogas enahanda uppgifter för år 1886, eller tiden närmast före den senast vidtagna regleringen.

7 städer i	Antal valkretsar	
	år 1886.	år 1888.
.....	1	—
6 ” ”	—	1
5 ” ”	2	2
4 ” ”	6	3
3 ” ”	4	10
2 ” ”	11	9
Summa valkretsar	24	25

Den krets, hvilken innesluter det största antalet städer, är den, hvilken utgöres af de 6 städerna i Stockholms län. Enligt föregående reglering var äfven Enköping förenad med dessa.

Sammanställas de trenne ofvannämnda stadsgrupperna med hvarandra och utsträcker jämförelsen dem emellan äfven till föregående valperioder, finnes, att vid de olika valen en representant blifvit utsedd för i medeltal följande folkmängd:

	1:a gruppen.	2:a gruppen.	3:e gruppen.	Samtliga städer.
Valen 1866	10,642	9,675	7,361	9,035
” 1872	11,237	10,503	8,190	9,800
” 1875	10,432	11,223	9,005	10,003
” 1878	10,661	11,862	8,894	10,224
” 1881	11,070	12,670	9,602	10,819
” 1884	10,473	13,567	10,061	10,868
De senare valen 1887	10,543	13,905	10,163	10,860

Proportionen mellan folkmängd och representanter har sålunda för den första gruppen varit temligen oförändrad under årens lopp och är för närvarande något bättre än vid valen år 1866. I stället har proportionen inom de två öfriga grupperna försämrats; inom den andra oafbrutet för hvarje val och inom den tredje äfvenså med ett obetydligt undantag för det val, som följde närmast efter 1876 års reglering. Äfven för städerna i sin helhet har proportionen blifvit sämre. Det enda undantag, som här förekommit, gäller de senaste valen, hvilka visa en, om ock oväsentlig, förbättring mot 1884 års val, och detta egendomligt nog ehuru proportionen för hvar och en särskild af de tre grupperna under mellantiden försämrats. Att detta oakadt en förbättring i det hela kunnat inträffa, beror deruppå, att den andra eller oförmånligaste gruppens betydelse för det hela nu är mindre, än den var år 1884.

Antalet representanter för de olika stadsgrupperna och för samtliga städer har utgjort:

	1:a gruppen.	2:a gruppen.	3:e gruppen.	Samtliga städer.
enligt valen 1866	21	10	24	55
" " 1872	22	10	24	56
" " 1875	26	10	24	60
" " 1878	28	12	24	64
" " 1881	28	12	24	64
" " 1884	33	12	24	69
" de förra valen 1887 ...	40	10	25	75
" de senare valen 1887 ..	41	10	25	76

Medan stadsvalkretsarnes antal sedan 1866 blott har ökat med 3, hur antalet af de representanter, som af dem väljas, ökat med ej mindre än 21, hvaraf flertalet kommer på de största städerna.

Hänför man de olika städerna till samma grupper, som de tillhörde vid 1866 års val, visar detta, vid en jämförelse mellan dåvarande förhållanden och de nuvarande, en tillökning i den första gruppen af 16, i den andra af 2 och i den tredje af 3 representanter. För Stockholm har representanternas antal ökat med 9, för Göteborg med 5 och för Malmö med 2.

Genom 1887 års förra val ökades stadsrepresentanternes antal med 6, deraf 2 för Stockholm, 1 för Göteborg, 1 för Gefle, 1 för Uppsala och 1 för Norrlandsstäderna med mindre än 10,000 invånare; genom samma års senare val ökades antalet ytterligare med 1, för Stockholms stad.

B) Valberättigade.

Uppgifter om antalet valberättigade vid de båda valen år 1887 meddelas i Tab. 4—7, af hvilka Tab. 4 och 5 afse det förra och Tab 6 och 7 det senare af dessa val. Tab. 4 och 6 innehålla ifrågavarande uppgifter för hvarje valkrets, medan i Tab. 5 och 7 specialtabeller för de särskilda städerna meddelas, i likhet med hvad förut varit fallet.

Enligt nyssnämnda tabeller uppgick antalet valberättigade vid det förra valet till 274,733 och vid det senare till 278,039, på sådant sätt fördelade, att af de förstnämnde tillhörde 219,186 landsbygden och 55,547 städerna och af de sistnämnde 226,903 landsbygden och 51,136 städerna.

Sammanställas dessa siffror med dem, som för föregående år meddelats i Statistiska Centralbyråns redogörelser dels beträffande riksdagsmannavalen, dels i fråga om år 1885 angående den politiska rösträtten, och jämföres antalet valberättigade med folkmängden vid hvarje tillfälle, visar sig, att ifrågavarande antal dels i och för sig, dels i procent af folkmängden, har utgjort:

År.	Landsbygden.		Städerna.		Hela riket.	
	Antal.	%.	Antal.	%.	Antal.	%.
1872	206,973	5.7	29,147	5.9	236,120	5.6
1875	219,982	5.9	35,570	5.9	255,552	5.9
1878	227,772	5.9	42,565	6.5	270,337	6.0
1881	235,604	6.1	45,559	6.6	281,163	6.2
1884	242,798	6.3	48,870	6.5	291,668	6.3
1885	233,743	6.0	48,369	6.2	282,112	6.1
1887: förra valet	219,186	5.7	55,547	6.9	274,733	5.9
1887: senare "	226,903	5.8	51,136	6.2	278,039	5.9

Af ofvanstående öfersigt framgår, att de tal, som afse de tre senaste tidpunkterna, såväl de absoluta som de relativa, nästan öfverallt äro lägre än motsvarande för närmast föregående år. Endast städerna bilda stundom undantag. För landsbygden och för riket i dess helhet äro deremot 1884 års tal, såväl de absoluta som de relativa, de högsta, som förekommit.

Orsakerna till nu anförda förhållande äro i högst betydande mån att finna i den omständighet, att de uppgifter, som meddelas om de valberättigades antal åren 1885 och 1887, icke äro fullt kommensurabla med enahanda uppgifter beträffande föregående år. I de blanketter, som utsändes i och för 1887 års båda val, hade, närmast med anledning af de uppdaganden, hvartill de kort förut inkomna primäruppgifterna till den politiska rösträttsstatistiken gäfvö anledning, den anmärkning blifvit inrymd, att i antalet röstberättigade icke skulle inräknas några, som häftade för oguldna kommunalutskylder. I föregående blankettformulär fans ej någon sådan förtydligande anmärkning och möjlighet gafs därför, att sådana personer, såsom varande endast för tillfället beröfvade rösträttens utöfning, skulle inräknas bland de valberättigade. Detta har också tydligen mångenstädes egt rum.

För år 1885 hafva i här ofvan meddelade öfersigt endast de blifvit räknade såsom valberättigade, hvilka betalt sina kommunalutskylder. Inräknas äfven de, hvilka såsom häftande för dessa utskylder voro beröfvade valrättens utöfning, kommer deras antal att höjas till 245,765 för landsbygden, 61,954 för städerna och 307,719 för hela riket, hvilket i förhållande till folkmängden utgör 6.4 % för landsbygden, 8.0 % för städerna och 6.6 % för hela riket. Siffrorna för år 1884 ligga emellan dessa och de i öfersigten för år 1885 meddelade, hvilket utgör en bekräftelse deruppå, att uttrycket röstberättigade vid de tidigare uppgifternas meddelande blifvit olika uppfattadt inom skilda kommuner.

Men om nu också så är fallet, är detta emellertid ej fullt tillräckligt att förklara nedgången i de valberättigades antal. En verklig minskning af dessa har åtminstone å landsbygden och derigenom i hela riket egt rum under de senaste åren. För att finna detta har man endast att med hvarandra jämföra uppgifterna för år 1885 och för 1887 års senare val. Orsakerna till denna minskning kunna åter vara att söka, dels deruti att taxeringsbelopp och taxeringsvärden under de senare åren nedgått för skattskyldige med mindre inkomst eller fastigheter, dels deruti att antalet för kommunalutskylder häftande har ökat.

I följd af Riksdagens upplösning och de allmänna val, som på grund deraf påbjödos till Andra Kammaren, eger man för år 1887 uppgifter om de valberättigade vid tvenne olika tidpunkter af året, dels i april månad, dels i augusti—september månader. Sammanställas dessa uppgifter med hvarandra, framgår, att, medan antalet valberättigade å landsbygden var mindre på våren än på hösten, egde i städerna motsatt förhållande rum. En mera detaljerad granskning af hithörande siffror visar emellertid, att å båda sidor undantag från denna allmänna regel förekomma i fråga om de särskilda valkretsarna och kommunerna. Äfven här är det de oguldna kommunalutskylderna, som i väsentlig mån framkallat olikheterna. Af dem, hvilka på grund af sin förmögenhetsställning kunna utöfva rösträtt, häfta å ena stället flertalet för kommunalutskylder under den tidigare delen af året, å det andra under en senare tid. Att så är förhållandet, står

åter i närmaste sammanhang dermed, att tiden för utskyldernas inbetalning är satt olika inom de särskilda kommunerna, för landsbygden enligt regel tidigare än för städerna.

Den vidlyftiga skriftvexling, som egt rum i fråga om de kommuner, hvilkas uppgifter om de valberättigades antal vid olika tidpunkter visat mera betydande skiljaktigheter, har tydligen ådagalagt riktigheten af hvad nu blifvit anfördt.

Vid bedömande af de relativa tal, som meddelas om förhållandet mellan valberättigade och folkmängd vid 1887 års förra val, förtjenar ihågkommas, att, medan vid beräkningen af öfriga motsvarande tal närmast föregående års folkmängd legat till grund, har detta ej här varit fallet, utan har 1885 års folkmängd användts, och detta af det skäl, att hela valet, beträffande valkretsindelning, elektorsval m. m., var bygd på denna. Härigenom blifva de vid beräkningen erhållna procenttalen något förmånligare, än hvad annars hade varit fallet. Detta dock egentligen hvad städerna beträffar. Landsbygdens folkmängdstillväxt år 1886 var nemligen föga betydande, icke ens 0.4 %. I ej mindre än 9 län: Östergötlands län, de tre Smålandslänen, Gotlands, Kristianstads, Elfsborgs, Skaraborgs och Vermlands län, minskades dess folkmängd och i 2: Hallands och Örebro län, var den nästan densamma vid årets början som vid dess slut. Tillväxten kommer egentligen på Norrlandslänen och länen kring Mälaren. Ej mindre än 61 af landsbygdens valkretsar egde mindre folkmängd år 1886 än år 1885 och i 12 var tillväxten mindre än 50 personer. Tab. 4 och 6 lemna närmare upplysningar härom.

Af hela antalet valberättigade tillhörde vid 1887 års senare val 81.6 % landsbygden och 18.4 % städerna. Af folkmängden egde åter den förra 82.5 % och de senare 17.5 %. De båda sistnämnda procenttalen hafva äfven under de senaste åren förändrats till städernas fördel, och detta har också varit fallet med de båda förstnämnda.

Då antalet män öfver 21 år vid 1886 års slut beräknas hafva utgjort 1,253,164, voro sålunda vid 1887 års senare val 22.2 % af rikets till *myndig ålder* komne manliga befolkning valberättigade. För landsbygden och städerna hvar för sig kunna, på sätt som i föregående redogörelser skett, samma procenttal för år 1887 beräknas till 21.8 % och 24.0 %.

De hittills meddelade uppgifterna afse hela riket eller dess första stora underafdelningar, landsbygd och städer. Utsträckes undersökningen till de särskilda *länen*, erhålles vidstående öfversigtstabell (Tab. H).

Förmånligaste ställningen innehar fortfarande Gotlands län, med 9.4 % valberättigade, och dernäst Vesterbottens län, med 8.2 %. Öfver riksmedeltalet stå dessutom äfven alla öfriga Norrlandslän, Kopparbergs, Skaraborgs och Hallands län, de båda skånska länen, samt Kronobergs och Jönköpings län. Medeltalet uppnås derjemte af Stockholms stad, Göteborgs och Bohus län samt Elfsborgs län. Sämsta ställningen ega fortfarande Södermanlands, Östergötlands och Blekinge län. Hvad nu blifvit anfördt beträffande hela riket gäller i allmänhet äfven *landsbygden* ensamt. Gotlands och Södermanlands län förete ytterligheterna. Medan det senare länets landsbygd innesluter nära tre gånger så många invånare som Gotlands läns landsbygd, är antalet valberättigade å båda ställen nästan detsamma.

Jemföras landsbygdens procenttal för 1887 års båda val, visar sig, att dessa för 8 län voro desamma vid båda valen samt

för 3 län lägre och för 13 högre vid det senare valet än vid det förra, utgörande skillnaden för samtliga de 3 lägre talen och för 3 af de högre dock endast 0.1 %. Kalmar och Elfsborgs län visade en höjning af 0.5 %, Jönköpings, Vermlands och Jemtlands län af 0.4 %. Annorlunda ställer sig saken, om procenttalen för 1887 års senare val jemföras med motsvarande för 1884 års val. De förra äro nemligen lägre för samtliga län utom för Södermanlands, Jönköpings och Örebro län, der de äro lika. För åtskilliga län äro procenttalen i hög grad lägre, för Jemtlands län 1.6, för Vermlands län 1.3, för Västernorrlands och Norrbottens län 0.9, för Elfsborgs län 0.8 % o. s. v.

Utsträckas undersökningarna till *landsbygdens valkretsar*, erhållas för 1887 års senare val de siffror, som finnas angifna i Tab. I, med hvilka totalsiffrorna för föregående val blifvit sammanställda.

Hedersplatserna intagas numera af Vesterbottens läns mellersta domsaga (10.1 %) samt Vestbo domsaga i Jönköpings län och Gotlands läns södra domsaga (båda 9.9 %). Nordmarks domsaga i Vermlands län, som år 1884 med 10.2 % innehade främsta rummet bland kretsarne, har nu gått så tillbaka, att dess valberättigade blott uppgå till 5.2 % af folkmängden, eller till betydligt mindre än landsbygdens medeltal. Minimisiffrorna för det senaste riksdagsmannavalet uppvisas af Jönåkers härad i

Tab. H. Valberättigade i procent af folkmängden, länsvis.

	1884.	1885.	1887: förra valet.			1887: senare valet.		
	Hela länet.	Hela länet.	Landsbygd.	Städer.	Hela länet.	Landsbygd.	Städer.	Hela länet.
Stockholms stad...	5.9	6.1	—	6.1	6.1	—	5.9	5.9
Stockholms län ...	5.0	5.0	4.6	8.1	4.8	4.6	7.4	4.8
Uppsala län	5.0	5.0	4.3	6.9	4.8	4.3	6.2	4.7
Södermanlands län	3.7	4.0	3.4	6.9	3.9	3.4	6.4	3.8
Östergötlands län	4.3	4.4	3.8	6.2	4.2	4.0	5.0	4.2
Jönköpings län	7.4	7.3	7.3	6.0	7.2	7.7	5.5	7.4
Kronobergs län ...	6.6	6.3	6.0	6.4	6.0	6.2	6.1	6.2
Kalmar län	5.4	5.1	4.3	6.4	4.5	4.8	5.4	4.9
Gotlands län	9.4	9.2	9.3	8.6	9.2	9.4	9.2	9.4
Blekinge län	5.0	4.4	3.9	7.9	4.7	3.8	6.4	4.3
Kristianstads län ...	6.3	6.2	5.9	7.1	5.9	6.0	5.3	6.0
Malmöhus län	6.8	7.2	6.9	7.2	7.0	6.9	6.4	6.8
Hallands län	7.3	7.0	6.5	7.6	6.7	6.6	7.0	6.7
Göteb. o. Bohus län	6.7	6.0	5.8	7.1	6.3	5.8	6.0	5.9
Elfsborgs län	6.7	5.8	5.4	6.3	5.4	5.9	5.5	5.9
Skaraborgs län	6.9	6.2	6.2	7.5	6.3	6.2	7.4	6.3
Vermlands län	6.1	5.2	4.4	7.9	4.6	4.8	7.7	5.0
Örebro län	5.0	5.1	4.6	7.1	4.9	4.6	6.4	4.8
Västmanlands län ...	5.4	5.4	4.6	7.5	5.1	4.8	7.2	5.2
Kopparbergs län....	7.9	7.8	7.6	8.5	7.6	7.5	7.4	7.5
Gefleborgs län	6.5	6.8	6.1	7.1	6.3	6.3	6.1	6.3
Västernorrlands län	7.7	7.2	6.8	9.1	7.0	6.8	8.3	7.0
Jemtlands län	8.8	7.8	6.8	7.7	6.8	7.2	7.0	7.3
Vesterbottens län ..	8.9	8.3	7.9	10.0	8.0	8.2	8.5	8.2
Norrbottens län	7.0	6.3	6.0	9.9	6.3	5.9	8.0	6.1
Hela riket	6.3	6.1	5.7	6.9	5.9	5.8	6.2	5.9

Södermanlands län (2·8 %), Rönö m. fl. härad i Södermanlands län, Östra härads domsaga i Blekinge län och Fernebo härad i Vermlands län (samtliga något mer än 3·0 %).

I hela Norrland, Dalsland, Bohuslän, Halland och på Gotland fans ingen krets, som egde mindre än 5 % valberättigade, och detta var äfven fallet i Jönköpings, Kronobergs och Malmöhus län samt, med undantag för 1 krets, i landskapen Västergötland och Dalarne. Å andra sidan egde ingen krets så stor procent valberättigade inom Uppsala, Södermanlands, Östergötlands och Blekinge län.

I fråga om den lokala fördelningen af de kretsar, hvilka ur valrättens synpunkt förete ytterligheterna, bekräfta siffrorna från år 1887 i allo de redan i flere föregående berättelser utförligt framställda slutsatserna om inflyttandet å ena sidan af de

stora godsen och å den andra af en jemnare fastighetsfördelning.

Hvad *städerna* beträffar, utvisar Tab. H, att inom samtliga län utom Jönköpings och Gotlands det relativa antalet valberättigade derstädes vid 1887 års förra val var större än å landsbygden, att detta äfven var regel vid samma års senare val, men att undantagen nu voro flere, nemligen, förutom Jönköpings och Gotlands län, äfven Kronobergs, Kristianstads, Malmöhus, Elfsborgs, Kopparbergs, Gefleborgs och Jemtlands län. Orsaken till de inträffade förändringarne äro, såsom redan är nämnt, att söka deri, att under mellantiden dels landsbygdens valberättigade ökats, dels städernas valberättigade minskats i antal. De relativa talen för dessa sistnämnda äro ock för alla län utom Gotlands lägre för det senare valet än för det förra.

Att de relativa talen sålunda nedgått, förklaras i väsentlig grad deraf, att vid beräkningen olika folkmängd blifvit begagnad, för det förra valet 1885 års, för det senare valet 1886 års folkmängd, mellan hvilka en betydande skillnad förefinnes, en ökning af ej mindre än 20,335 personer. Men detta räcker ej till att förklara förhållandet, när man vid jmförelse finner, att äfven de absoluta talen nedgått, och detta icke blott för städerna i sin helhet, utan äfven för nästan hvarenda en af de särskilda kretsarne. Här måste förklaringsgrunden vara en annan. Med visshet torde den hafva varit, att antalet för oguldna kommunalutskylder häftande i hög grad ökats mellan 1887 års båda val.

Af de tvenne senaste berättelserna har framgått, att valrätten inom städerna i allmänhet står i motsatt förhållande till deras storlek, så att ju mindre stadssamhället är, desto större andel af dess invånare är valberättigad. Äfven de senaste valen hafva bekräftat detta förhållande. Detta visar sig redan, om man undersöker förhållandet inom de tre grupper, i hvilka städerna här blifvit uppdelade. Den första af dessa (de 6 största städerna) ega nemligen 5·7 %, den andra (de 10 följande städerna) 6·2 % och den tredje (de öfriga, smärre städerna) 7·0 % valberättigade i förhållande till folkmängden.

Ännu bestämdare framträder detta förhållande, om, såsom här i Tab. K skett de särskilda städerna uppdelas efter storleken af deras invånaretal.

Tab. K. Förhållandet mellan valberättigade och folkmängd i städerna vid 1887 års senare val.

Tab. I. Förhållandet mellan valberättigade och folkmängd i landsbygdens valkretsar vid 1887 års senare val.

L ä n. (Landsbygd.)	Antal valkretsar med										Summa val- kretsar.	Deraf val- kretsar med	
	2-3 %.	3-4 %.	4-5 %.	5-6 %.	6-7 %.	7-8 %.	8-9 %.	9-10 %.	öfver 10 %.	under 5 %.		öfver 5 %.	
	valberättigade af folkmängden.											valber. af folkmängden.	
Stockholms län	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	5	3	2
Uppsala län	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—
Södermanlands län	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—
Östergötlands län	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	8	8	—
Jönköpings län	—	—	—	—	1	3	1	1	—	—	6	—	6
Kronobergs län	—	—	—	2	3	1	—	—	—	—	6	—	6
Kalmar län	—	4	—	3	1	—	—	—	—	—	8	4	4
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	2
Blekinge län	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—
Kristianstads län	—	1	1	1	2	2	—	—	—	—	7	2	5
Malmöhus län	—	—	—	1	5	4	1	—	—	—	11	—	11
Hallands län	—	—	—	1	1	3	—	—	—	—	5	—	5
Göteborgs o. Bohuslän	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	7	—	7
Elfsborgs län	—	1	—	4	2	3	—	—	—	—	10	1	9
Skaraborgs län	—	—	—	4	2	1	—	—	—	—	7	—	7
Vermlands län	—	1	3	4	—	—	—	—	—	—	8	4	4
Örebro län	—	1	3	2	—	—	—	—	—	—	6	4	2
Vestmanlands län	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	4	3	1
Kopparbergs län	—	—	1	—	—	4	2	—	—	—	7	1	6
Gefleborgs län	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	6	—	6
Västernorrlands län	—	—	—	1	3	3	—	—	—	—	7	—	7
Jemtlands län	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	4	—	4
Vesterbottens län	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	4	—	4
Norrbottnens län	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	4	—	4
Hela landsbygden:													
1887: senare valet	1	19	24	36	28	28	7	2	1	—	146	44	102
1887: förra valet.	6	21	24	36	29	22	5	3	—	—	146	51	95
1884	2	15	22	18	38	24	16	8	2	—	145	39	106
1881	3	15	23	19	38	22	14	8	—	—	142	41	101
1878	4	15	22	23	42	18	13	3	—	—	140	41	99
1875	5	14	24	27	31	24	11	2	—	—	138	43	95
1872	5	18	25	25	34	21	7	3	—	—	138	48	90

Valstatistik 1885—1887.

Städer med folkmängd af	Antal städer med															S u m m a.	Val- berättigade i me- deltal %.	
	1-2 %	2-3 %	3-4 %	4-5 %	5-6 %	6-7 %	7-8 %	8-9 %	9-10 %	10-11 %	11-12 %	12-13 %	13-14 %	14-15 %	15-16 %			
	valberättigade af folkmängden.																	
öfver 10,000	—	—	—	1	8	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	15	5·9	
6,000—10,000	—	—	—	2	3	7	1	—	1	—	—	—	—	—	—	14	6·1	
3,000—6,000	—	—	—	1	—	8	6	4	1	—	—	—	—	—	—	20	7·2	
2,000—3,000	1	—	—	—	—	2	7	1	—	—	1	—	—	—	—	12	7·1	
1,000—2,000	—	—	—	—	—	3	8	6	2	1	—	—	—	—	—	20	7·8	
mindre än 1,000	—	—	—	—	—	—	1	1	4	2	1	—	—	—	—	21	10·5	
Samtliga städer:																		
1887: senare valet	1	—	—	4	11	24	24	13	8	3	2	—	—	—	—	2	92	6·2
1884	—	—	—	2	9	33	18	10	8	5	6	—	1	—	—	92	6·5	
1881	—	—	—	2	11	25	24	15	8	3	2	—	1	—	—	91	6·6	

Genom de undersökningar i ämnet, som i och för redogörelsen för den politiska rösträtten blifvit gjorda, har ådagalagts, hvad som förut endast kunnat framkastas såsom en förmodan, att orsaken till de föreliggande skiljaktigheterna mellan städerna är den, att fastighetsegarne i förhållande till hela folkmängden äro flere till antalet i de smärre städerna än i de större.

Medan vid föregående val antalet valberättigade icke i någon stad understigit 4 % af folkmängden, uppgick den vid 1887 års senare val till endast 1.5 % uti Åmål. Lägsta procent-talen i öfrigt räknade Norrköping (4.0 %), Oskarshamn (4.2 %), Kristianstad (4.4 %) och Söderhamn (4.5 %). Högsta procent-talet, som vid 1881 och 1884 års val ej öfverstigit 14 %, var nu, för Skanör och Falsterbo, 15.9 %. Närmast dessa städer kommo Trelleborg och Öregrund med 11.2 %. Vid 1887 års förra val uppgick procenttalet för Skanör och Falsterbo ända till 16.3 %. Deremot förekom då intet lägre tal än 5.5 %, för Norrköping och Oskarshamn. Åmål räknade då 5.8 % valberättigade i förhållande till folkmängden.

Vid sidan af de nu lemnade jemförelserna mellan folkmängden och de valberättigade torde ock böra lemnas en plats åt en jemförelse mellan *de valberättigades och representanternes antal*, hvilka stå till hvarandra i mycket olika proportion uti olika valkretsar.

Medan i medeltal för hela landsbygden 1,554 valberättigade komma på hvarje representant, förete 11 län lägre och 13 län högre tal. Lägsta talet visar Södermanlands läns landsbygd, med 748 valberättigade på hvarje representant; dernäst Uppsala län 1,011, Blekinge län 1,052, Östergötlands län 1,084, Örebro län 1,267 o. s. v. Högst är antalet för Vesterbottens län, eller 2,280; dernäst för Jönköpings län 2,226, Gotlands län 2,160 och Skaraborgs län 2,084. Vid 1884 års val företedde Kopparbergs län den högsta och Södermanlands län den lägsta proportionen. För båda länen har valkretsarnes och derigenom äfven riksdagsmännens antal sedan dess ökat, med den påföljd att det förra länet nu är bättre lottadt än flere andra län och det senare fått sin redan förut förmånliga ställning ännu ytterligare förbättrad.

Hvad de särskilda valkretsarne å *landsbygden* beträffar, har ifrågasvarande proportion under olika år ställt sig på följande sätt:

Valberättigade.	Antal valkretsar å landsbygden.						1887: förra valet.	1887: senare valet.
	1872.	1875.	1878.	1881.	1884.	1885.		
Mindre än 500 ..	1	—	—	2	1	1	2	2
500—1,000	30	24	19	16	15	16	18	14
1,000—1,500	45	42	47	50	51	51	58	57
1,500—2,000	36	37	32	25	31	47	43	45
2,000—2,500	18	25	30	36	32	18	16	18
2,500—3,000	8	8	9	11	11	9	8	8
3,000 eller mer .	—	2	3	2	4	3	1	2

Minimisiffrorna uppvisas för senaste val af Villåttinge härad (402 valberättigade), Jönåkers härad (488) samt Åkers och Selebo härad (555), alla i Södermanlands län. Närmast följa Fernebo härad i Vermlands län och Södra Tjusts härad i Kalmar län. Maximisiffrorna åter tillhöra numera Norra Helsinglands domsaga (3,179) och Vesterbottens södra domsaga (3,052) hvarefter följa Åse m. fl. härads domsaga i Skaraborgs län, Falu domsaga i Kopparbergs län samt Vestbo domsaga i Jönköpings län. — Den af Norra Helsinglands domsaga bildade valkretsen räknar

sålunda nära 8 gånger så många valberättigade som Villåttinge härads valkrets.

Städerna räknade öfver hufvud 673 valberättigade på hvarje representant, de 6 största städerna särskildt 604, de 10 följande 865 och de öfriga 709. Oafsedt de 6 största städerna, hvilka hvardera utse mer än en riksdagsman, funnos mer än 1,000 valberättigade i de 3 valkretsar, som utgöras af städerna Helsingborg, Karlskrona och Jönköping. Mindre än 500 valberättigade egde endast 2 kretsar: nemligen Söderhamn 427 och Venersborg—Åmål—Kungälf 456. Båda dessa kretsar egde dock flere valberättigade än landsbygdskretsarne Jönåkers härad och Villåttinge härad.

C) Valsättet.

Det medelbara eller omedelbara valsättets användande inom *landsbygdens* valkretsar vid de allmänna val, från hvilka uppgifter derom föreligga, åskådliggöres af följande öfversigt:

Tab. L. Valsättet inom landsbygdens valkretsar.

År.	Medelbara val.		Omedelbara val.		Summa val.
	Antal.	%	Antal.	%	
1866	130	95.6	6	4.4	136
1872	78	56.6	60	43.5	138
1875	71	51.4	67	48.6	138
1878	67	47.9	73	52.1	140
1881	64	45.1	78	54.9	142
1884	59	40.7	86	59.3	145
1887: förra valet.....	54	37.0	92	63.0	146
1887: senare valet.....	42	28.8	104	71.2	146

Allt flere af landsbygdens valkretsar hafva sålunda antagit det omedelbara valsättet, hvilket från och med 1878 års val blifvit det förhärskande. Deremot har å andra sidan, så vidt känt är, icke någon valkrets på grund af fattadt beslut åter upptagit det medelbara. Genom domsagors reglering eller folkmängdens tillväxt har likväl ej sällan inträffat, att trakter som ett föregående år valde omedelbart, ett senare år kommit att välja medelbart. Dessa omständigheter hafva nemligen föranlett bildandet af *nya* valkretsar och i dessa måste enligt riksdagsordningen medelbart valsätt användas, så vida ej annat på grund-lagsenligt sätt beslutes. Särskildt då en domsaga på grund af folkmängdens tillväxt blifvit delad i tvenne valkretsar eller på grund af folkmängdens aftagande upphört att på sådant sätt vara fördelad, möta emellertid stora svårigheter att få ett beslut fattadt så tidigt, att det omedelbara valsättet kan användas redan vid det första val, som inom den nya valkretsen företages. På grund här af kommo Lifgedingets domsagas båda valkretsar samt Fryksdals domsagas valkrets att välja medelbart vid 1887 års senare val, medan den förra domsagan förut, då den bildade en krets, hade valt omedelbart, under det att de två kretsar, i hvilka Fryksdals domsaga förut var delad, hade använt olika valsätt.

Oaktadt detta har dock, såsom af tabellen framgår, det omedelbara valsättets användning ökat äfven vid 1887 års val och har tillväxten särskildt för det senare af årets val varit betydande. De kretsar, som under tiden från 1884 års allmänna

val öfvergått från det medelbara till det omedelbara valsättet äro följande:

till tiden för det första valet år 1887:

Södermanlands län: Jönåkers härad,

» » Rönö, Hölebo och Daga härad,

Göteborgs och Bohus län: Orusts och Tjörns domsaga,

Skaraborgs län: Kinneferdings, Kinne och Kållands domsaga,

Vernlands län: Ölme, Visnums och Väse härad,

» » Mellansysslets domsaga;

under tiden mellan 1887 års båda val:

Kronobergs län: Uppvidinge härad,

Kalmar län: Södra Møre domsagas östra valkrets,

Malmöhus län: Torna härad,

Elfsborgs län: Vättele, Ale och Kullings domsaga,

Skaraborgs län: Åse, Viste, Barne och Laske domsaga,

Vernlands län: Fernebo härad,

Kopparbergs län: Leksands, Åls och Bjursås tingslag,

» » Gagnefs, Rättviks och Ore tingslag,

» » Malungs m. fl. tingslag,

Gefleborgs län: Gestriklands vestra tingslag,

Vesternorrlands län: Medelpads östra domsaga,

Vesterbottens län: Vesterbottens norra domsaga,

» » Vesterbottens mellersta domsaga,

Norrbottnens län: Kalix domsaga.

Antalet kretsar, som sedan 1884 års allmänna val antagit det omedelbara valsättet, uppgår sålunda till 20. Hela antalet af ifrågavarande kretsar har emellertid ökats med endast 18, enär genom nya valkretsars bildande antalet minskats med 2, i enlighet med hvad förut blifvit nämnt. Då dessutom 1 valkrets tillkommit för landsbygden i dess helhet, har härigenom antalet af de kretsar, som valde medelbart, blott nedgått med 17.

Medan det medelbara valsättet år 1884 ännu var allena-herskande i tre län, eller Uppsala, Elfsborgs och Vesterbottens län, är detta numera förhållandet endast inom ett utaf dessa, eller i Uppsala län; och medan å andra sidan det omedelbara valsättet år 1884 var enrådande inom Östergötlands, Jönköpings, Gotlands, Hallands, Örebro, Vestmanlands och Jemtlands län, har detta nu blifvit fallet äfven inom Kopparbergs län. Inom Södermanlands län valde alla valkretsar omedelbart vid 1887 års förra val, men genom nyskapandet af 2 valkretsar skedde häri en förändring vid det senare valet.

Nära enrådande är det omedelbara valsättet derjemte i Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Skaraborgs län, inom hvilka endast en af länets kretsar använder det medelbara valsättet.

Sistnämnda valsätt är ännu herskande endast inom tvenne större områden af riket, nemligen dels i Uppland, hvarest såväl de 4 kretsarne i Uppsala län som de 4 i Stockholms län bibehålla detsamma, hvilket äfven är fallet i fråga om 4 med detta område sammanhängande kretsar inom Gefleborgs län, dels inom ett område, bestående af 16 med hvarandra sammanhängande kretsar i vestra delen af mellersta Sverige, hufvudsakligen i Elfsborgs och Vernlands län. Uti Norrland, som förut räknades till dessa områden, är deremot, oafsedt Gefleborgs län, samma valsätt ej förherrsande inom något enda län. Det är alldeles undanträngd ifrån Jemtlands län samt begagnas endast i halfva antalet af Vesterbottens och Norrbottens läns samt i endast 3 af Vesternorrlands läns 7 valkretsar. Den lokala utsträckningen synes sålunda

numera icke väcka afskräckande vid det omedelbara valsättets utförande. Tvärtom synes den åtminstone i vissa fall hafva befordrat detsamma. Då nemligen vid medelbara riksdagsmannaval de utsedde elektorerne allesamman måste infinna sig på ett och samma ställe för att utse riksdagsman, har detta ej sällan haft den verkan, att i afsides belägna kommuner, för hvilka elektorerernas resa till valet skulle förorsaka besvär och kostnader, antingen inga elektorer utsetts eller de utsedde ej infunnit sig vid valtillfället.

Folkmängden äfvensom de valberättigades antal uppgick inom den del af landsbygdens valkretsar, som antagit det omedelbara valsättet, såväl i och för sig som i förhållande till landsbygdens hela antal, till följande:

	Folk-mängd.		Valberättigade.	
	Antal.	%.	Antal.	%.
1872.....	1,561,353	42.7	88,808	43.0
1875.....	1,727,119	46.0	103,205	47.0
1878.....	2,029,601	53.0	114,853	50.4
1881.....	2,154,923	55.6	127,598	54.2
1884.....	2,330,100	60.5	142,734	58.8
1887: förra valet.....	2,514,528	64.8	141,138	64.4
1887: senare valet.....	2,825,500	72.6	167,695	73.9

I de valkretsar, der det medelbara valsättet ännu användes, uppgick folk-mängden vid 1887 års senare val till 1,066,299, eller 27.4 % af landsbygdens hela folk-mängd, samt antalet valberättigade till 59,208, eller 26.1 % af samtliga valberättigade å landsbygden.

De stadsvalkretsar, som kunna välja mellan medelbart och omedelbart valsätt eller de, hvilka utgöras af mer än en stad och hvilka hvar tionde år af Kammaren skola regleras, uppgingo före 1887 års val till ett antal af 24, men ökades då till 25. Redan vid 1866 års val, det första som till Kammaren företogs, hade hälften af dessa kretsar antagit det omedelbara valsättet och vid regleringsperiodens utgång var detta fallet med alla utom en enda. Af samma skäl, som förut i fråga om landsbygdens valkretsar blifvit anförda, ökades i följd af den år 1876 skeddä regleringen af städernas valkretsar antalet till 3 vid 1878 års val; men redan vid 1881 års val hade dessa förändrat sitt valsätt, så att samtliga städer då för första gången valde omedelbart.

I följd af 1886 års reglering tillskapades 11 nya valkretsar inom den grupp af dessa, som utgöras af mer än en stad. Då före den ordinarie tiden de allmänna valen den 4 mars 1887 påbjödos, hade blott 2 af dessa, eller kretsarne Uddevalla m. fl. städer samt Hernösand m. fl. städer, beslutit antagandet af det omedelbara valsättet så tidigt, att det af dem kunde användas vid nämnda val, och måste sålunda alla de återstående 9 kretsarne, eller Södertelge m. fl. städer, Nyköping m. fl. städer, Eskilstuna-Strengnäs, Vexjö-Oskarshamn, Eksjö-Vimmerby-Vestervik, Visby-Borgholm, Venersborg m. fl. städer, Östersund-Hudiksvall samt Luleå m. fl. städer, välja medelst elektorer. Vid det senare valet år 1887 hade emellertid alla dessa kretsar förändrat sitt valsätt, med undantag endast af valkretsen Vexjö-Oskarshamn, som fortfarande valde medelbart.

Folk-mängden i de stadsvalkretsar, som begagnade det medelbara valsättet, uppgick vid 1887 års första val till 87,924 och vid 1887 års andra val till 11,806 eller respektive 10.9 % och 1.4 % af städernas hela folk-mängd. Antalet valberättigade i dessa

kretsar uppgick samtidigt till 6,552 och 618, eller 11·8 % och 1·2 % af hela antalet valberättigade i städerna.

För *hela riket* uppgick vid de båda valen folkmängden i de kretsar, som begagnade det medelbara valsättet, till 31·0 % och 22·9 % af hela rikssumman samt de valberättigade till 30·8 % och 21·5 % af hela antalet. Kretsarnes antal var 63 vid det förra och 43 vid det senare valet. Derigenom att så många stadsvalkretsar vid det förra tillfället måste välja medelbart, användes detta valsätt då i sjelfva verket af 4 kretsar mer än vid det närmast föregående allmänna valet år 1884.

D) I valen deltagande.

Samma tabeller 4—7, hvilka innehålla uppgifter om antalet valberättigade vid de båda valen år 1887, meddela äfven motsvarande uppgifter rörande antalet i valen deltagande. I likhet med hvad förut egt rum, afvika äfven nu sistnämnda uppgifter stundom från dem, hvilka af valförrättaren lemnats, och har detta oftast sin grund deri, att genom Centralbyråns skriftväxling med vederbörande myndigheter, uppgifterna från en eller annan kommun blifvit beriktigade och ändrade. Bland annat har det visat sig, att åtskilliga kommuner deltagit i valen, ehuru valförrättaren derom icke haft någon kännedom, emedan intet valprotokoll blifvit till honom insändt. De personer, som i dessa kommuner deltagit i omröstningen, hafva, i likhet med föregående år, inräknats bland dem, som i valen deltagit, men hvilkas röster kasserats.

I nedanstående tabell M hafva uppgifter om de *räljandes absoluta och relativa antal* blifvit sammanställda såväl för 1887 års båda val som för de föregående allmänna val, från hvilka uppgifter härom föreligga.

Tab. M. Antalet deltagande i de allmänna valen åren 1872—1887.

	Vid medelbara val.		Vid omedelbara val.		Vid samtliga val.	
	Antal deltagare.	I % af valberättigade.	Antal deltagare.	I % af valberättigade.	Antal deltagare.	I % af valberättigade.
<i>Landsbygden.</i>						
År 1872	13,735	11·6	19,497	22·0	33,232	16·1
» 1875	12,577	10·8	24,125	23·4	36,702	16·7
» 1878	11,496	10·2	26,518	23·1	38,014	16·7
» 1881	11,601	10·7	34,386	26·9	45,987	19·3
» 1884	9,908	9·9	40,583	28·4	50,491	20·8
» 1887: förra valet...	23,841	30·5	73,482	52·1	97,323	44·4
» 1887: senare valet.	12,094	20·4	58,879	35·1	70,973	31·3
<i>Städerna.</i>						
År 1872	205	23·6	11,761	41·6	11,966	41·1
» 1875	172	27·9	12,891	36·9	13,063	36·7
» 1878	639	33·0	16,168	39·8	16,807	39·5
» 1881	—	—	20,604	45·2	20,604	45·2
» 1884	—	—	23,145	47·4	23,145	47·4
» 1887: förra valet...	4,520	69·0	30,422	62·1	34,942	62·9
» 1887: senare valet.	360	58·3	28,537	56·5	28,897	56·6
<i>Hela riket.</i>						
År 1872	13,940	11·7	31,258	26·7	45,198	19·1
» 1875	12,749	10·9	37,016	26·8	49,765	19·6
» 1878	12,135	10·6	42,686	27·5	54,821	20·3
» 1881	11,601	10·7	54,990	31·8	66,591	23·7
» 1884	9,908	9·9	63,728	33·3	73,636	25·2
» 1887: förra valet...	28,361	33·5	103,904	54·6	132,265	48·1
» 1887: senare valet.	12,454	20·8	87,416	40·1	99,870	35·9

Hvad som vid en blick på tabellen genast faller i ögonen, är den omständighet, att inga af de förut hållna allmänna valen varit föremål för så lifligt intresse, vare sig man ser till de medelbara eller de omedelbara valen, till landsbygdens eller städernas val, som de, hvilka förrättades år 1887. Särskildt äro de förra valen, eller de hvilka förrättades på grund af Riksdagens upplösning med anledning af tullfrågan, utmärkta för det utomordentligt lifliga intresse, hvarmed valmännen deltog deri. Å landsbygden särskildt infunno sig vid valurnorna relativt mer än dubbelt så många af de valberättigade som någonsin tillföre. Äfven i städerna var lifigheten betydligt större, än dithills varit fallet. Vid de omedelbara valen röstade mer än hälften och vid samtliga valen inalles nära hälften af alla valberättigade.

Låt ock vara att de relativa talen för föregående år äro något för låga vid jämförelse med motsvarande för år 1887, enär hela antalet valberättigade sannolikt är något högt angifvet för dessa år. Detta är dock af så ringa betydighet, att det icke förmår något inverka på sjelfva totalomdömet.

Den gamla iakttagelsen, att deltagandet är lifigare vid de omedelbara valen än vid de medelbara, bekräftades icke vid 1887 års val hvad städerna beträffar, enär förhållandet här var omvänt. Det senare valet förtjenar dock dervid icke så mycket afseende, enär då endast 1 af städernas valkretsar valde medelbart och det är svårt att döma af en enstaka företeelse; men vid det förra valet var kretsarnes antal 9, så att en dylik förklaring till nu anförda förhållande icke kan förebäras.

Äfven å landsbygden hafva de hinder, som annars möta för ett lifigare deltagande i de medelbara valen, fått gifva vika. Deltagandet var vid 1887 års förra val större vid dem, än det någonsin förut varit i fråga om de omedelbara valen, och omkring tre gånger större än vid föregående medelbara val.

Att deltagandet i valen är allmänare i städerna än på landet, bekräftas äfven nu, om också icke i samma utsträckning som förut, särskildt beträffande 1887 års förra val.

I fråga om samtliga de val, för hvilka i Tab. M redogöres, har Centralbyrån, när på grund af afsägelse eller det föregående valets upphäfvande tvenne val egt rum inom samma valkrets, utgått från de uppgifter, som meddelats beträffande det senare af dessa val, som verkade bestämmande på Kammarens lagliga sammansättning.

Detta torde ock i allmänhet vara riktigt. Men 1887 års förra val är så olik alla föregående, att med full befogenhet kan framställas det påståendet, att i fråga derom motsatsen bort ega rum, om ock detta nu för konsekvensens skull och på grund af tabellbilagornas uppställning icke kunnat ske. Af de omval, 3 till antalet, hvilka vid nämnda tillfälle måste förrättas, företogs nemligen 2 så sent, att för de personer, hvilka derigenom skulle utses till riksdagsmän, ingen förhoppning fans att på grund af mandatet få deltaga i någon riksdagsförhandling, och i fråga om det tredje, var dess utgång genom föregående valets utfall på förhand gifven. Dessa val, särdeles de två förstnämnda, skedde sålunda under helt andra förhållanden än de öfriga, och äro därför ej med dem jämförliga, åtminstone i fall man vill bedöma intresset för valen inom skilda kretsar.

Utgår man då i stället vid beräkningen af de i Tab. M meddelade uppgifter från de ursprungliga valen, erhållas för 1887 års förra val följande siffror för antalet deri deltagande, i och för sig och i förhållande till samtliga valberättigade:

	Medelbara val.		Omedelbara val.		Samtliga val.	
	Deltagare.	%.	Deltagare.	%.	Deltagare.	%.
Landsbygden	24,454	31·3	73,843	52·3	98,297	44·8
Städerna	4,520	69·0	30,687	62·6	35,207	63·4
Riket	28,974	34·2	104,530	55·0	133,504	48·6

Antalet deltagare var sålunda i de 3 kretsarne öfver 1,200 flere vid de ursprungliga valen än vid omvalen, hvilket äfven verkar förändring i de relativa tal, som utvisa valförrättningens liflighet.

Utsträcket undersökningen ned till de särskilda länen, erhållas för *landsbygden* de procenttal, hvilka meddelas i Tab. N.

Tab. N. Antalet i valen deltagande i procent af valberättigade å landsbygden, länsvis.

Landsbygden.	Vid medelbara val.					Vid omedelbara val.				
	1878.	1881.	1884.	1887: förra valet.	1887: senare valet.	1878.	1881.	1884.	1887: förra valet.	1887: senare valet.
Stockholms län	12·1	16·0	12·1	37·4	24·8	13·1	47·2	47·7	67·8	45·9
Uppsala län	14·6	20·6	20·0	40·2	26·4	—	—	—	—	—
Södermanlands län ..	19·8	27·6	26·4	—	24·4	35·7	40·4	36·7	59·6	44·4
Östergötlands län ..	—	—	—	—	—	30·2	35·2	45·1	54·2	45·4
Jönköpings län	9·9	—	—	—	—	31·4	36·5	36·2	48·1	31·9
Kronobergs län	10·9	10·6	14·4	26·6	28·9	23·9	30·6	34·6	40·6	35·0
Kalmar län	11·6	9·7	10·4	23·0	12·2	13·4	15·0	20·2	38·2	25·6
Gotlands län	—	—	—	—	—	16·9	17·6	20·1	36·3	14·0
Blekinge län	6·9	5·1	5·1	26·3	9·6	17·2	27·0	24·4	37·5	20·7
Kristianstads län ..	10·0	10·0	7·3	36·5	15·4	31·3	28·1	26·2	51·9	39·1
Malmöhus län	12·9	10·4	11·2	26·4	20·5	21·5	27·4	23·9	46·1	31·1
Hallands län	—	—	—	—	—	19·5	18·4	20·0	55·5	37·7
Göteb. o. Bohus län ..	9·0	7·8	8·9	28·0	21·6	16·3	17·1	17·5	51·9	38·6
Elfsborgs län	10·6	9·6	10·2	22·2	13·7	—	—	—	—	27·6
Skaraborgs län	11·9	11·1	9·9	14·4	8·5	—	26·5	27·6	45·8	29·1
Vernlands län	6·9	8·9	8·4	49·4	31·9	27·7	37·1	19·6	72·3	51·0
Örebro län	—	—	—	—	—	28·5	43·2	38·1	70·8	50·7
Vestmanlands län ..	—	—	—	—	—	17·9	26·7	29·9	63·9	33·6
Kopparbergs län	7·8	8·4	6·1	30·2	—	12·9	23·3	27·7	63·8	43·2
Gefleborgs län	8·8	14·5	13·9	47·3	25·4	27·5	34·7	28·2	46·2	38·4
Vesternorrlands län ..	11·9	10·8	8·2	34·0	24·4	30·9	16·3	28·2	49·6	32·5
Jemtlands län	—	14·3	—	—	—	18·8	20·2	26·8	57·8	37·1
Vesterbottens län ..	7·5	6·5	4·7	20·7	13·3	—	—	—	—	20·4
Norrbottnens län ..	5·8	4·5	8·1	30·1	9·3	—	15·6	26·3	45·0	25·9
Hela landsbygden ..	10·2	10·7	9·9	30·5	20·4	23·1	26·9	28·4	52·1	35·1

Här anförda siffror bekräfta ännu ytterligare de omdömen, som förut blifvit fälda. Sålunda visa sig procenttalen för 1887 års förra val hafva varit de högsta, som förekommit inom hvart enda af rikets län, och detta i fråga om såväl de omedelbara som de medelbara valen, med undantag för de sistnämnda dock i fråga om Kronobergs län, der talen för 1887 års senare val äro något högre. Särdeles stort har, med vederbörligt afseende på de olika valsätten, deltagandet varit inom Vermlands och Örebro län, samt dernäst inom Vestmanlands och Kopparbergs samt inom Gefleborgs, Stockholms och Uppsala län. Jemförelsevis minst lifligt framträdde det inom Gotlands, Kalmar,

Blekinge, Kronobergs och Skaraborgs län. Endast inom de 3 första af nu omnämnda län voro dock procenttalen för de omedelbara valen lägre än 40 % och endast för det sistnämnda af dem lägre än 20 % i fråga om de medelbara.

Siffrorna för Norrland, Dalarne och Vermland vinna ännu mer i betydelse, när man tar i betraktande de hinder för ett lifligare deltagande, hvilka der i allmänhet framträda, dels på grund af valkretsarnes stora yttinnehåll, dels på grund af kommunernas, och derigenom äfven på valtillfällenas, mindre antal inom hvarje krets.

Äfven siffrorna för 1887 års senare val äro ovanligt höga, om och lägre än för nu senast afhandlade val. Lemnas detta ur räkningen, äro dess siffror de högsta, som förekommit, med undantag endast för Södermanlands och Skaraborgs län vid de medelbara valen samt Stockholms, Jönköpings, Gotlands, Blekinge, Norrbottens och (i fråga om 1875 års val) Jemtlands län vid de omedelbara.

Intresset för 1887 års båda val inom dem af landsbygdens *valkretsar*, hvilka ännu bibehöllo det *medelbara* valsättet, lär man känna af de i följande öfversigt meddelade tal, med hvilka för jemförelsens skull blifvit sammanställda motsvarande för 1884 års val, vid hvilka deltagandet endast var något obetydligt mindre än tillföre. I valen deltog i nedannämnda antal valkretsar:

% af valberättigade.	1884.	1887: förra valet.	1887: senare valet.
Mindre än 5	4	—	—
5—10	29	—	6
10—20	22	14	13
20—30	3	16	18
30—40	1	9	2
40—50	—	6	3
50—60	—	5	—
60—70	—	3	—
70—80	—	1	—
Summa valkretsar	59	54	42

Lifligaste intresset visades vid 1887 års förra val inom Fernebo härad i Vermlands län (70·5 % deltagande) och dernäst, i fall de ursprungliga valen afses, Leksands m. fl. tingslag i Kopparbergs län (63·4 %); annars Norunda och Örbyhus härad i Uppsala län, Medelpads vestra domsaga och Södra Helsinglands östra tingslag (alla mellan 62 och 61 %). Minst visade det sig i Sundals härad i Elfsborgs län (10·7 %), och dernäst i Vesterbottens mellersta domsaga. För 1887 års senare val har Jösse domsaga i Vermlands län att uppvisa det högsta procenttalet (41·4 %), ehuru de för Medelpads vestra domsaga och Södra Helsinglands vestra tingslag äro föga mindre. Sist kommer Piteå domsaga (8·0 %) och dernäst Norra Vadsbo domsaga i Skaraborgs län samt Vestra Helsinglands domsaga.

I de *omedelbara* valen deltog i nedannämnda antal kretsar:

¹⁾ Utgår man vid beräkningen från de ursprungliga valen under den tidigare delen af år 1887, ökas gruppen 60—70 % deltagande med 1, och minskas i stället gruppen 20—30 % med 1 krets.

% af valberättigade.	1884.	1887: förra valet.	1887: senare valet.
Mindre än 10	2	—	1
10—20	16	1	12
20—30	33	3	26
30—40	18	¹⁾ 12	27
40—50	10	21	23
50—60	6	25	8
60—70	1	19	7
70—80	—	¹⁾ 10	—
80—90	—	1	—
Summa valkretsar	86	92	104

Vid 1887 års förra val visade sig deltagandet starkast inom Finspångs läns domsaga i Östergötlands län (80·3 % deltagande) och dernäst i Lindes domsaga, Grangärde m. fl. tingslag i Kopparbergs län samt Elfdals och Nyeds domsaga i Vermlands län (från 78·1 till 77·7 %). Den enda valkrets, hvars procenttal understeg 20, var Bräkne domsaga i Blekinge län (19·4 %). Närmast kom Aspelsands och Handbörds domsaga i Kalmar län (24·4 %).

Vid 1887 års senare val var deltagarnes relativa antal störst inom Leksands m. fl. tingslag i Kopparbergs län (67·7 %), ehuru procenttalen för Edsbergs m. fl. härad i Örebro län (67·5 %) och Finspångs läns domsaga i Östergötlands län (67·0 %) äro föga lägre. Sevede och Tunaläns domsaga i Kalmar län nådde deremot ej högre än till 9·7 % och Bräkne domsaga i Blekinge län föga längre.

Inom de särskilda *grupperna af städer* hafva i de val, som förrättats omedelbart (åren 1881 och 1884 hela antalet), följande procent af de valberättigade tagit del:

	1872. %	1875. %	1878. %	1881. %	1884. %	1887: förra valet. %	1887: senare valet. %
Städernas första grupp...	38·2	35·3	44·0	47·1	55·1	57·1	58·8
Städernas andra " ...	41·1	29·6	35·8	42·6	39·9	65·4	43·7
Städernas tredje " ...	46·0	40·1	36·8	44·6	42·7	70·4	59·6

Den första gruppen innefattar, såsom redan förut å sid. 13 finnes angifvet, de städer, som ega att hvardera utse mer än en riksdagsman; den andra de städer, som hvar för sig böra välja en riksdagsman; och den tredje de städer, som vid valen föränats till kretsar, flere i hvarje krets.

Tilläggas för år 1887 äfven de val, som förrättades medelbart, minskas procenttalen för den tredje gruppen, om också icke i högre grad, nemligen för det förra af årets val till 69·9 % och för det senare till 59·5 %. Medan vid de tre närmast föregående allmänna valen deltagandet hade varit lifligast i den första gruppens städer, inträffade detta nu i fråga om den tredje gruppen.

I nedannämnda antal *stadsvalkretsar* och *städer* deltog följande procent af de valberättigade, dels vid 1887 års båda val, dels vid 1884 års allmänna val:

¹⁾ I fall man fäster sig vid de ursprungliga valen under den tidigare delen af år 1887, förändras siffrorna något, enär vid ett omval, som skedde inom landsbygdens kretsar med omedelbart valsätt, endast deltog 34·3 %, men vid det ursprungliga valet 71·0 % af de valberättigade.

% af valberättigade.	Stadsvalkretsar.			Städer.		
	1884.	1887: förra valet.	1887: senare valet.	1884.	1887: förra valet.	1887: senare valet.
Mindre än 10	—	—	—	4	—	—
15—20	3	1	1	9	4	4
20—30	8	—	4	20	1	6
30—40	8	1	2	16	4	5
40—50	7	²⁾ 3	3	15	¹⁾ 6	13
50—60	7	4	16	10	10	22
60—70	4	²⁾ 11	8	10	¹⁾ 19	19
70—80	3	17	6	7	30	16
80—90	—	4	1	1	17	7
90—100	—	—	—	—	1	—
Summa	40	41	41	92	92	92

Likasom i fråga om landsbygden lemna äfven här uppgifterna, ju mer de detaljeras, desto större bekräftelse på det lifliga intresset för 1887 års val, och synnerligen det första af dessa.

Bland de 6 städer, som sammanfattats under benämningen den första stadsgruppen, har Stockholm vid beggdera af årets val att uppvisa största relativa antalet deltagare (77·7 % vid det förra och 73·0 % vid det senare valet) och Malmö det minsta (15·2 % och 29·7 %). Procenttalet för Malmö är för 1887 års förra val det lägsta, som förekom i någon stadsvalkrets. Närmast kom en annan af nu afhandlade grupps städer, eller Göteborg (31·4 %).

Bland de 10 städer, som tillhöra den andra stadsgruppen, var procenttalet vid det förra valet högst för Söderhamn (77·6 %), Jönköping (74·5 %) och Örebro (74·4 %), vid det senare valet för Jönköping (79·7 %) och Söderhamn (74·9 %). Minsta valintresset visades i Landskrona (42·8 % deltagande i det förra, 17·6 % i det senare valet).

Inom den tredje gruppens städer var, såsom redan är nämnt, deltagandet lifligast, och detta oaktadt ej alla af dem använde det omedelbara valsättet. Vid det förra valet uppgick antalet i valen deltagande till 80 procent af de valberättigades antal eller deröfver i ej mindre än 4 kretsar: Falun—Hedemora—Säter (83·9 %), Arboga—Sala (83·7 %), Lidköping—Falköping—Hjo (80·8 %) samt Halmstad—Engelholm (80·0 %). De tre förstnämnda af dessa kretsar stå härvidlag främst bland alla, i fjärde rummet kommer landsbygdskretsen Finspångs läns domsaga och derefter Halmstad—Engelholm. Så höga procenttal som i de två förstnämnda kretsarne hafva aldrig förut förekommit i någon valkrets. Det högsta dittills kända var det för Örebro vid 1881 års val, 82·8 %. Å andra sidan fans endast 1 krets inom gruppen, som ej uppnådde 50 %, nemligen Kristianstad—Simrishamn (47·5 %).

Bland de särskilda städerna inom gruppen nådde Filipstad så högt som till 91·5 % i valet deltagande. Härefter följde Alingsås med 87·1 % och Falköping med 86·8 %, alltsamman högre procenttal än det högsta, som förut blifvit iakttaget för någon särskild stad (85·4 % för Sköfde vid 1878 års allmänna val). Lägst kommo de båda städerna Skanör och Falsterbo (11·4 %) och dernäst Borgholm (19·0 %), hvilken sistnämnda stad dock stod framför Malmö i den första stadsgruppen.

²⁾ Utgår man i fråga om det förra valet år 1887 från de ursprungliga valen, minskas antalet valkretsar och städer, med 40—50 % väljande, med 1, medan de, som räknade 60—70 %, i stället ökas med 1.

Vid 1887 års senare val visades inom gruppens valkretsar största intresset i Mariestad—Skara—Sköfde (80·6 %), eller, om man ser bort från detta, såsom varande ett omval, i Borås—Alingsås—Ulricehamn (79·3 %); minsta intresset åter i Uddevalla—Strömstad—Marstrand (31·4 %) och Kristianstad—Simrishamn (45·3 %). Bland de särskilda städerna framstå å ena sidan: Mariestad (85·1 %) och Alingsås (84·9 %); å den andra Skanör och Falsterbo (14·8 %) samt Marstrand (16·5 %).

I förut afgifna berättelser om riksdagsmannavalen har Statistiska Centralbyrån ansett sig förpliktad att särskildt framhålla de icke alldeles sällsynta fall, då en kommuns eller kommunels samtliga valberättigade antingen genom myndigheternas förvällande eller i följd af egen likgiltighet eller af annan anledning *icke utöfvat sin valrätt*. Antalet har utgjort:

1878 års val.....	99 kommuner och kommunelar med i allt 3,358 valberättigade.
1881 " "	68 " " " 2,774 "
1884 " "	33 " " " 1,428 "
1887 " förra val. 15	" " " 211 "
1887 " senare val 24	" " " 689 "

Antalet af ifrågakvarande kommuner och kommunelar har sålunda i hög grad nedgått från de först här angifna, och ännu mer är detta fallet med antalet valberättigade. Särskildt betecknande äro siffrorna för 1887 års förra val. I sin mån vittna äfven de om det starka intresse för valen, som då rådde i landet.

De kommuner och kommunelar, hvilkas valberättigade ej begagnade sin rösträtt, voro följande, hvarvid mb. efter kommunens namn angifver, att valet der skulle förrättats medelbart.

Vid 1887 års båda val:

Stockholms län:	Närdringhundra-delen af Fasterna (mb.), Vaddö—Häverö-delen af Vätö (mb.), Danderyds-delen af Vallentuna (mb.);
Östergötlands "	Björkekinds-delen af Drothem, Bobergs-delen af Ljung;
Kristianstads "	Nosaby och Näsby byar af Nosaby kommun;
Malmöhus "	Frosta-delen af Häglinge;
Skaraborgs "	Skånings-delen af Hallum;
Örebro "	länsdelen af Vestra Vingåker;
Norrbottnens "	Arjeppluog (mb.);

ensamt vid 1887 års förra val:

Stockholms län:	Utö;
Södermanlands "	Öster-Rekarne-delen af Dunker;
Kristianstads "	länsdelen af Sölvesborgs landakommun;
Elfsborgs "	länsdelen af Bjurbäck (mb.);
Gefleborgs "	Arbrå-delen af Nianfors (mb.);

ensamt vid 1887 års senare val:

Stockholms län:	Nämdö;
Uppsala "	Vester-Åker (mb.);
Södermanlands "	Villåttinge-delen af Gryt;
Östergötlands "	Gullbergs-delen af Brunneby;
Gotlands "	Buttle, Ganthem, Sjonhem, Atlingbo;
Malmöhus "	Harjagers-delen af Borrlunda;
Elfsborgs "	Kinds-delen af Öxabäck (mb.);
Skaraborgs "	Skelfvum, Sörby;
Gefleborgs "	Enångers-delen af Nianfors;
Norrbottnens "	Arvidsjaur (mb.).

I förteckningarna för 1887 års förra val återfinnas endast 2 kommuner, af hvilka den ena derjemte är ytterst liten (4 valberättigade). Återstoden utgöres af kommunelar, vanligen med endast 1 å 2 valberättigade, aldrig utom för Nosaby kommunel

med mer än 8. I förteckningarna för 1887 års senare val återfinnas deremot namnen å 10 hela kommuner, bland dem 4 inom Gotlands län.

Försummelser med afseende på valets utlysande anföras denna gång såsom orsak till dess uteblifvande endast för 4 kommunelar, nemligen Björkekinds-delen af Drothem, kommundelen af Nosaby, Kinds-delen af Öxabäck och Elfsborgslänsdelen af Bjurbäck. I öfrigt är orsaken att söka i valmännens likgiltighet. För Arbrå-delen af Nianfors anføres såsom skäl till inställandet af elektorsvalet derstädes, att »ingen förklarade sig villig att företaga den flere mil långa och besvärliga resan till valstället», och enahanda orsaker andragas äfven för Arvidsjaur och Arjeppluog. Att dessa två sistnämnda kommuner taga del i riksdagsmannavalen är snarare undantag än regel, något som äfven var fallet med Gellivare kommun inom samma län, innan det omedelbara valsättet infördes i valkretsen.

I fråga om den här ofvan omförmälda delen af Nosaby, eller byarne Nosaby och Näsby, råder det egendomliga förhållandet, att de i såväl administrativt som judiciellt afseende anses tillhöra Kristianstads stad, men i kyrkligt och kommunalt föras tillsammans med den öfriga Nosaby-delen i Villands härad, med hvilken de uppgifvas vara likställda äfven med afseende på mantals- och skattskrifning. Följden häraf blef, att de vid 1887 års val ej någorstädes fingo valtillfälle sig beredt. Kommundelen i fråga är ganska betydande och räknar ej mindre än 65 valberättigade.

Såsom ytterligare bevis på de oriktigheter, hvartill de administrativa oregelbundenheterna gifva anledning, kan anföras, att vid båda valen år 1887 Söfvestads tvenne kommunelar röstade tillsammans inom Herrestads och Ljunits härads valkrets, oaktadt den ena kommundelen hör till Färs domsagas valkrets samt att enahanda förhållande rådde med afseende på Aneboda. Denna kommun är delad på två valkretsar, hvilka begagna olika valsätt. Hela kommunen röstade inom den krets, som valde medelbart.

Redan förut har blifvit anmärkt den olika praxis, som, då grundlagen derom ej något förmåler, råder med afseende på kommunelars val, i det att dessa dels få välja hvar för sig, såsom vore de särskilda kommuner, dels få välja tillsammans med angränsande kommun eller stundom kommunel. Det förra är det vanligaste. Det senare inträffade, så vidt kunnat utrönas, endast i fråga om 9 kommunelar vid det förra valet och 13 vid det senare valet. Oafsedt den oreda, som i följd af vacklande praxis eger rum och som lätt kan motverka eller förhindra valmännens deltagande i valen, är saken dessutom af särskild betydelse för de valkretsar, som välja medelst elektorer, i det att i dessa kommundelen i vida högre grad kan inverka på valet, i fall den betraktas såsom ett sjelfständigt helt än i motsatt fall.

E) Valförrättningen och röstfördelningen vid valen.

Beträffande *tiden* för de val, genom hvilka Andra Kammarens sammansättning för riksdagsperioden 1888—1890 bestämdes, lemna de inkomna redogörelserna följande upplysningar:

Landsbygden:	Omedelbara val.		Medelbara val.
	Inom kommunen.	Inför domhufvanden.	Valens afslutning.
1—15 augusti	4	—	—
16—31 "	48	13	7
1—15 september	41	48	15
16—30 "	11	43	20
	104	104	42

Städerna:	I öfriga kretsar med omedelbara val.		Medelbara val.
	I kretsar af en stad.	Valen inom kommunerna.	Valens afslutning.
16—31 augusti	—	1	—
1—15 september	6	16	5
16—30 "	10	7	19
	16	24	24
			1

En jämförelse med 1878 och 1881 års allmänna val ådagalägger, att nu ifrågavarande val öfver hufvud förrättades något senare än dessa, möjligen en följd deraf att föregående Riksdag först den 9 juli slutade sina sammanträden.

Inom landsbygdens kommuner förrättades det tidigaste riksdagsmannavalet den 9 augusti i Frosta härads domsaga och det senaste den 22 september i Torna härad. Motsvarande data och valkretsar äro för städerna den 23 augusti i Halmstad—Engelholm och den 27 september i Uppsala samt i Lidköping—Falköping—Hjo. Valen medelst elektorer började den 24 augusti i Tössbo och Vedbo domsaga samt i Östra domsagan i Blekinge län och slutade den 29 september i Nordals och Valbo härad.

De 4 omval, som med anledning af afsägelser och upphäfda val blefvo nödiga, voro alla afslutade den 13 december 1887.

Då i motionsväg framställningar inom Riksdagen blifvit gjorda i syfte att få samtliga valförrättningar förlagda till en och samma dag och dervid äfven än den ena än den andra veckodagen dertill ansetts lämplig, har detta föranledt en undersökning om de omedelbara valens fördelning på de olika *veckodagarna*. Af undersökningen har framgått, att dessa val hafva inom kommunerna förrättats på följande dagar i nedannämnda antal valkretsar:

	Landsbygden.	Städerna.	Riket.
Söndag	16	—	16
Måndag	30	1	31
Tisdag	10	11	21
Onsdag	4	6	10
Torsdag	16	8	24
Fredag	10	9	19
Lördag	18	5	23
Summa	104	40	144

Lördagen den 27 augusti och torsdagen den 15 september förrättades de flesta af dessa val, eller 9 hvarje dag, och dernäst måndagen den 29 augusti samt torsdagen den 8 september, eller 8 hvarje dag.

Genom de *elektorsval*, som i och för riksdagsmannavalet höllas inom de kretsar, hvilka ännu begagnade det medelbara valsättet, utsågos 1,400 elektorer, 1,375 i landsbygdens kommuner och kommundelar samt 25 uti städerna. I huru hög grad användningen af det medelbara valsättet minskats sedan årets förra allmänna val, ser man deraf, att sedan dess antalet

af de valde elektorerne minskats med 377 för landsbygden och med 166 för städerna.

Af de kommuner och kommundelar, hvilka bort välja medelbart, deltog 7, hvilka annars egt att utse inalles 11 elektorer icke uti valet, såsom af förteckningen å sid. 23 närmare framgår. I endast 2 kommuner, Nössemark i Elfsborgs län och Hedesunda i Gefleborgs län, valdes mindre antal elektorer, än som rätteligen bort utses, eller i hvardera kommunen 1 elektor för litet. För många elektorer valdes ej någorstädes.

I fråga om dessa val är för öfrigt att anmärka, dels att i Utö kommun i Stockholms län, hvilken bort välja omedelbart, elektorsval blef utlyst, i likhet med hvad som egde rum vid årets förra riksdagsmannaval, och elektor utsedd; dels att äfven nu vid elektorsvalen i Böne och Jerbo kommuner i Elfsborgs län röstades efter fyra.

Högsta antalet elektorer, eller 55, utsågs denna gång inom Ingelstads och Jerrestads domsaga af Kristianstads län, det lägsta, eller 19, inom Piteå domsaga, af hvilka sistnämnde Piteå landskommun ensam utsåg ej mindre än 15 (i 2 af valkretsens kommuner, med rätt att utse tillsammans 6 elektorer, valdes ej några sådana). I medeltal räknades 33 elektorer på hvarje valkrets. Närmare bestämdt var antalet följande:

11—20 elektorer i	2 valkretsar.
21—30 " "	18 "
31—40 " "	14 "
41—50 " "	7 "
51—60 " "	1 "

Af de elektorer, som utsetts inom landskommunerna, deltog 36 ej i riksdagsmannavalet, såsom af anmärkningarna till Tab. 6 närmare framgår: Ensamt i Torneå domsaga uteblefvo af 25 utsedde elektorer ej mindre än 6 vid valet inför domhufvanden.

Öfver den *valdes relativa röstetal* lemnas i Tab. O sedvanliga uppgifter.

Betydelsen af dessa uppgifter blifver dock först rätt fattbar genom jämförelse med motsvarande procenttal för föregående val, sådana dessa meddelas i Tab. E (sid. 9).

Anställer man en sådan jämförelse, framgår af denna, att äfven vid nu ifrågavarande val sammanhållningen mellan de röstande af olika åsigter varit ganska betydande och, om också långt ifrån så stor som vid årets föregående val, dock större än vid något annat allmänt val.

Detta visar sig bland annat, om man undersöker, huru stort antalet är af dem, hvilka vid valet erhållit *absolut majoritet*. Vid årets tidigare val var detta fallet med samtliga valde utom 10, alla dessa landsbygdsrepresentanter, 8 utsedde genom omedelbart och 2 genom medelbart val. Nu äro undantagen 45, bland dessa hufvudstadens samtliga 22 riksdagsmän, hvilka i följd af en större röstkassering kommo att intaga platser i Kammaren. Men äfven oafsedt dessa höra hit representanterna för 2 stadsvalkretsar, nemligen för Södertelge m. fl. städer samt för Östersund—Hudiksvall, den sistnämnde utsedd med endast 36,8 % af de väljandes röster. De öfriga 21 äro landsbygdsrepresentanter: nemligen för Södertörns domsaga, Olands härad (den enda af dessa kretsar med medelbart val), Oppunda härad, Hammarkinds m. fl. härads domsaga, Södra Möre domsagas vestra valkrets, Vestra Göinge domsaga, Norra Åsbo domsaga, Södra Åsbo

och Bjäre domsaga, Färs domsaga, Frosta domsaga, Rönnebergs och Harjagers härad, Inlands domsaga, Tunge m. fl. härad, Vest-

Tab. O. Relativa antalet röster, som tillkommit den valde vid 1887 års senare val.

	Antal valde, som utaf de afgifne rösterna erhållit							Summa valde.
	20-30 %	30-40 %	40-50 %	50-60 %	60-70 %	70-80 %	öfver 80 %	
I. Omedelbara val i städerna.								
Stockholm	17	5	—	—	—	—	—	22
Göteborg	—	—	—	1	1	2	2	9
Malmö	—	—	—	1	1	—	2	4
Norrköping	—	—	—	—	—	1	—	2
Gefle	—	—	—	—	—	—	1	2
Uppsala	—	—	—	—	—	2	—	2
Samtl. städer m. hvardera flere riksdagsmän	17	5	—	2	2	5	5	41
» » » » en riksdagsman	—	—	—	3	1	1	5	10
I valkretsar af flere städer	—	1	1	11	8	2	1	24
Summa	17	6	1	16	11	8	11	75
II. Medelbara val i städerna.								
I valkrets af flere städer	—	—	—	1	—	—	—	1
III. Omedelbara val på landsbygden.								
Stockholms län	—	—	1	—	—	—	—	1
Södermanlands län	1	—	—	—	—	2	1	4
Östergötlands län	—	—	1	2	—	1	2	8
Jönköpings län	—	—	—	—	4	—	2	6
Kronobergs län	—	—	—	2	1	2	—	5
Kalmar län	—	—	1	1	—	3	1	7
Gotlands län	—	—	—	—	—	1	—	2
Blekinge län	—	—	—	—	1	1	1	3
Kristianstads län	1	1	1	2	1	—	—	6
Malmöhus län	—	1	2	—	3	2	—	10
Hallands län	—	—	—	2	1	1	—	5
Göteborgs och Bohus län	—	—	2	—	2	1	—	5
Elfsborgs län	—	—	—	—	—	1	—	1
Skaraborgs län	—	—	—	—	2	1	2	6
Värmlands län	—	—	—	1	1	2	—	4
Örebro län	—	—	—	3	2	—	1	6
Vestmanlands län	—	—	2	—	1	1	—	4
Kopparbergs län	—	1	1	2	2	1	—	7
Gefleborgs län	—	—	1	—	—	1	—	2
Vesternorrlands län	—	—	—	—	2	—	1	4
Jemtlands län	—	—	3	—	—	—	1	4
Vesterbottens län	—	—	—	—	—	1	1	2
Norrbottnens län	—	—	—	—	1	—	1	2
Summa	2	3	15	15	22	21	18	104
IV. Medelbara val på landsbygden.								
Stockholms län	—	—	—	—	3	—	—	4
Uppsala län	—	—	1	1	—	—	2	4
Södermanlands län	—	—	—	—	—	2	—	2
Kronobergs län	—	—	—	—	1	—	—	1
Kalmar län	—	—	—	1	—	—	—	1
Blekinge län	—	—	—	—	—	—	1	1
Kristianstads län	—	—	—	—	—	1	—	1
Malmöhus län	—	—	—	1	—	—	—	1
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	1	1	—	—	2
Elfsborgs län	—	—	—	1	3	2	1	9
Skaraborgs län	—	—	—	—	—	1	—	1
Värmlands län	—	—	2	2	—	—	—	4
Gefleborgs län	—	—	—	—	1	—	3	4
Vesternorrlands län	—	—	—	1	1	—	1	3
Vesterbottens län	—	—	—	—	—	—	—	2
Norrbottnens län	—	—	—	—	1	—	1	2
Summa	—	—	1	8	14	4	11	42

Valstatistik 1885—1887.

manlands södra och norra domsagor, Ofvan-Siljans domsaga, Grangårde m. fl. tingslag, Norra Helsinglands domsaga samt Jemtlands norra, vestra och östra domsagor. Ser man bort från kasserade röster, minskas antalet med Södra Möre domsagas vestra valkrets, Färs domsaga samt Tunge m. fl. härad. Samma krets, Vestra Göinge domsaga, der vid 1887 års förra val på grund af röstkassering den valde ingick i Riksdagen med 1 röst efter lottning, hade på grund af stark röstsplittning äfven nu att för den valde uppvisa minsta relativa antalet röster, eller 25.0 %, således blott en fjerdedel utaf de afgifna rösterna.

Inom landsbygdens kretsar med omedelbart val inträffade det här mycket sällsynta förhållandet, att den valde erhöi alla afgifna röster, uti 1 krets, eller Åkerbo m. fl. härads domsaga. Samma förhållande inträffade äfven inom 4 kretsar med medelbart valsätt.

Öfver röstfördelningen i öfrigt inom dem bland landsbygdens kretsar, som valde omedelbart, innehåller Tab. P närmare uppgifter.

Tab. P. Röstfördelning och kasserade röster vid de omedelbara valen på landsbygden (1887 års senare val).

Län.	Antal valkretsar, der den valdes närmaste man erhållit i % af den valdes röstetal				I öfrigt splittade röster.		Kasserade röster.	
	under 25 %	25-50 %	50-75 %	öfver 75 %	Antal.	% utaf afgifna.	Antal.	% utaf afgifna.
Stockholms län	—	—	—	1	135	21.8	4	0.6
Södermanlands län ..	2	1	—	1	68	5.2	253	19.5
Östergötlands län ...	3	1	—	3	126	3.2	18	0.5
Jönköpings län	3	3	—	—	244	5.7	203	4.8
Kronobergs län	2	2	—	1	125	4.4	84	3.0
Kalmar län	5	—	1	1	65	2.7	58	2.4
Gotlands län	2	—	—	—	69	11.4	33	5.4
Blekinge län	3	—	—	—	66	9.4	32	4.6
Kristianstads län ...	—	1	2	3	964	24.5	23	0.6
Malmöhus län	6	2	—	2	550	10.2	492	9.2
Hallands län	3	—	2	—	179	6.0	42	1.4
Göteb. o. Bohus län ..	—	3	1	1	78	2.6	136	4.5
Elfsborgs län	1	—	—	—	43	6.0	28	3.9
Skaraborgs län	5	1	—	—	266	7.1	66	1.8
Värmlands län	—	2	1	1	25	1.0	12	0.5
Örebro län	1	2	1	2	196	5.1	6	0.2
Vestmanlands län ...	1	1	1	1	210	11.4	9	0.5
Kopparbergs län	1	3	—	3	346	5.8	125	2.1
Gefleborgs län	1	—	—	1	252	13.4	14	0.7
Vesternorrlands län ..	2	1	1	—	77	3.7	3	0.1
Jemtlands län	1	1	—	2	492	20.1	18	0.7
Vesterbottens län ...	2	—	—	—	111	11.7	6	0.6
Norrbottnens län	1	—	1	—	6	0.8	4	0.5
Samtliga länen	45	24	11	23	4,693	8.0	1,669	2.8

Medan vid 1887 års förra val antalet af de kretsar, der den valdes närmaste man erhållit mer än 75 % af dennes röstetal, uppgick till 12, hade det nu ökat till 23, och ingingo deribland, i fall afseende endast göres vid de län, der det omedelbara valsättet mera allmänt begagnas, hälften af Kristianstads

och Jemtlands läns samt nära hälften af Kopparbergs och Östergötlands läns valkretsar.

Äfven antalet af de röster, som afgifvits å andra personer än den valde och hans närmaste man, inalles 4,693 vid 1887 års senare val, hade ökats, relativt taget från 1·9 % till 8·0 % utaf samtliga afgifna röster. Härvid är dock att märka, att 1887 års förra val härutinnan framvisar ett tal, som skarpt skiljer sig från motsvarande för föregående val. Jemföres nyssnämnda procenttal, 8·0 %, med dessa, sådana de i Tab. F (sid. 10) återfinnas, framgår i stället, att det uppgår till föga mer än hälften af det lägsta bland dessa, hvilket sålunda äfven det utvisar, att sammanhållningen bland de väljande, om den också icke var så stor som vid närmast föregående val, med anledning af Riksdagens upplösning, dock kan karakteriseras såsom mycket stark i jämförelse med vanliga förhållanden.

I det afseendet erbjuda emellertid de i tabellen meddelade uppgifterna om landsbygdens omedelbara val betydligt bättre siffror än beträffande 1887 års förra val, att procenttalet för kasserade röster nu återgått till det normala, eller till och med är något förmånligare än detta. Orsaken härtill är att finna deruti, att medan vid 1887 års förra val uti 5 valkretsar endera eller bådadera af de förnämste kandidaterna förklarades icke valbar, detta nu blott egde rum inom 1 bland landsbygdens kretsar med omedelbart val, eller Oppunda härad. Antalet sålunda kasserade röster uppgick nu till 251, mot 2,517 vid förra valet.

Den andra af de mest verkande orsakerna vid röstkassereringen eller den, som utom i undantagsfall är att tillskrifva försummelse eller okunnighet hos vederbörande kommunalstämmodförande, har deremot äfven nu i högst betydande mån bidragit till att antalet kasserade röster blifvit så stort, som det är. De kommuner, hvilkas valmän sålunda helt och hållet utan eget förvållande blifvit beröfvade om icke rösträtten, dock sjelfva frukterna af dess utföning, äro följande:

Valkrets.	Kommuner.	I valet deltagande.
Vestra härads domsaga:	Malmköping, Hultsjö.....	71.
Norra och Södra Vedbo "	Askeryd, Edshult	45.
Norra Tjusts härad:	Östra Ed	11.
Södra Möre domsagas vestra valkrets:	Nybro köping	22.
Ölands domsaga:	Stenåsa	14.
Gotlands södra "	Eke, När	10.
Gotlands norra "	Hejdeby, Roma	22.
Medelstads "	Sillhöfda	27.
Färs "	Vesterstad, Östraby, Vollsjo, Våmb, Björka, Söfde, Rödunge, Södra Åsum	351.
Rönnebergs och Harjagers härad:	Vadensjö	15.
Onsjö "	Torrlösa	36.
Herrestads och Ljunits "	Tranås	23.
Vemmenhög "	Svenstorp	13.
Årstad och Faurås "	Ljungby	38.
Tunge m. fl. "	Svarteberg	115.
Södra Vadsbo domsaga:	Halna	38.

Således 27 kommuner, deraf 8 inom en och samma valkrets, med inalles 851 i valen deltagande personer. Vid föregående val var kommunernas antal 18 och de väljandes 767.

Här anförda siffror äro troligen vida högre, än de flesta förmodat. Att uppmärksamheten ej blifvit fäst vid ifrågava-

rande förhållande, mera än som skett, torde vara att tillskrifva den omständighet, att i flertalet fall en eller annan kommuns val ej utöfvat någon inverkan på sjelfva slutresultatet för valkretsen i dess helhet. Vid 1887 års senare val har detta dock skett i 1 valkrets, nemligen i Rönnebergs och Harjagers härad.

Beträffande här uppräknade kommuner är för öfrigt att märka, att ifrån flertalet af dessa valprotokoll i vederbörlig tid inkommit, men af formella brister måst kasserats. Så har skett i fråga om 15 kommuner med 664 i valen deltagande. Från de öfriga kommunerna: Hultsjö, Askeryd, Edshult, Östra Ed, Nybro köping, Stenåsa, Hejdeby, Roma, Eke, När, Vadensjö och Svenstorp har intet valprotokoll inkommit till valförrättande domhafvanden, ehuru val der hållits, eller, om det inkommit, har detta skett först efter valets afslutning.

Till denna sistnämnda kategori äro äfven hänförda de fall, då intet valprotokoll, utan endast den statistiska formulärblanketten blifvit till valförrättaren insänd, om också en eller annan insändare möjligen ansett, att denna blankett kunnat tjena i stället för valprotokoll. Att så kunnat ske, har Centralbyrå dock sökt förebygga genom att å formuläret tillkännagifva, att detsamma ifylldt skall »jemte valprotokollet» insändas till valförrättande domhafvande eller magistrat.

Ser man bort från nu omförmälda röster, hvilka utan den väljandes eget förvållande i följd af kommunalstämmodförandes försummelse eller felaktiga förfaringssätt måste betraktas såsom kasserade, eller hvilka afgifvits på person, som allmänt i valkretsen ansågs valbar, men hvilka, när ej detta var förhållandet, underkändes, återstå i öfrigt endast 567 röster såsom kasserade, fördelade på ett flertal kommuner.

Äfven vid de medelbara valen å landsbygden uppnådde de valdes motkandidater öfver hufvud högre röstetal nu än vid närmast föregående val. Antalet valkretsar, der den valdes närmaste man erhöi nedanstående % af den valdes röstetal, utgjorde nemligen:

	Förra valet.	Senare valet.
Mindre än 25 % af den valdes röster.....	16	13
25—50 % af den valdes röster	15	10
50—75 % " "	8	7
Öfver 75 % " "	5	8
Summa valkretsar	44	38

Härtill kommer, att vid det förra valet fans ingen motkandidat i ej mindre än 10 kretsar, i hvilka den valde erhöi alla afgifna giltiga röster, medan detta vid det senare valet blott egde rum inom 4 kretsar. Talen för de röster, som vid detta sistnämnda val föllo på tredje person eller kasserades, äro deremot lika låga som vanligt, i det att af de 1,339 afgifna elektorsrösterna endast 30, eller 2·2 %, föllo på tredje person och 16, eller 1·2 %, kasserades.

I städerna valdes denna gång endast 1 riksdagsman genom medelbart val. De två städerna inom denna valkrets, Vexjö och Oskarshamn, hade hvar sin kandidat, och utgången berodde derför på antalet af de elektorer, som hvarje stad egde att utse, som för den förre var 13, men för den senare endast 12.

I fråga om de städer, som hvardera välja mer än en riksdagsman, kunna knappast några andra uppgifter jemföras med de nu meddelade än de, som afse antalet kasserade röster. Dessa äro deremot för ifrågavarande städer desto märkligare. Inom

dem uppgick nemligen hela antalet kasserade röster, eller som är detsamma kasserade valsedlar, till ej mindre än 6,326, eller 43·4 % af samtliga afgifna. Här af kommo på Stockholm ensam 6,269, af hvilka 6,206 i följd af domstols utslag kasserades såsom upptagande icke valbar person. Till följd af denna sistnämnda kassering kommer antalet af kasserade röster i rikets samtliga valkretsar, tagna såsom ett helt, att vida öfverstiga motsvarande tal för förutgångna val.

Inom de öfriga stadsvalkretsarne med omedelbart val har den valdes närmaste man i % af den valdes röstetal erhållit:

%	Antal valkretsar		Summa.
	af en stad.	af flere städer.	
Mindre än 25	5	1	6
25—50	2	8	10
50—75	2	9	11
Öfver 75	1	6	7
Summa valkretsar	10	24	34

De 7 kretsar, der utgången af valstriden var mest tvifvelaktig, voro följande: Jönköping (83·0 %); Lidköping m. fl. städer (96·5 %), Venersborg m. fl. städer (93·4 %), Mariestad m. fl. städer, Eksjö m. fl. städer, Östersund—Hudiksvall samt Södertelge m. fl. städer. I de två sistnämnda kretsarne utkämpades valstriden mellan 3 kandidater i hvarje.

Af de 3,775 röster, som afgåfvos i de 10 städer, som valde hvar sin riksdagsman, tillföll endast 115 tredje person och endast 14 kasserades. I de 24 kretsarne af flere städer, med 10,192 i valet deltagande, voro motsvarande siffror 653 och 18.

Antalet *öfverklagade val*, i fråga om hvilka klagomålen fullföljdes, voro, så vidt inhemtas kan af de källor, som stå Centralbyrån till buds, 28, der af 24 för landsbygden och blott 4 för städerna. Resultatet af klagomålen frångår af nedanstående öfversigt:

Öfverklagade val.	Landsbygden.	Städerna.	Summa.
Fastställda af K. M. Bef.	6	2	8
” af K. M. Bef. och af Kungl. Maj:t	13	—	13
Upphäfda af K. M. Bef., fastställda af K. M.	2	—	2
” af K. M. Bef.	1	1	2
” af K. M. Bef. och af Kungl. Maj:t	2	1	3
	24	4	28

I ej mindre än 10 fall läto de klagande nöja sig med Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag, ehuru i 2 af dessa fall valet upphäfdes. Af de 18 val, som drogos under Eders Kungl. Maj:ts pröfning, fastställdes i fråga om 15 valförrättarens utslag, hvar emot 3 upphäfdes. Bland samtliga de 5 val, som upphäfdes, föranledde endast 2 omval, hvaremot annan eller andra personer, än som valförrättaren ansett, förklarades rätteligen valde i fråga om 3 val, deribland Stockholmsvalet. Detta sistnämnde öfverklagades och förvisades i båda instanser till ny behandling, hvarvid med upphäfvande af det ursprungliga valet 22 nya personer förklarades rätteligen valde. Häröfver anförda besvär ogillades såväl af Öfverståthållarembetet som af Eders Kungl. Maj:t.

Utom de 2 omval, 1 i landsbygdens och 1 i städernas valkretsar, som blefvo en följd af de klagomål, som öfver de ursprungliga valen ingåfvos, måste derjemte 2 andra, äfvenledes 1 i landsbygdskrets och 1 i stadsvalkrets, förrättas på grund

deraf, att de personer, som i dessa kretsar först valdes, afsade sig riksdagsmannaskapet.

Sammanställas de uppgifter, man eger om öfverklagade riksdagsmannaval, och sådana finnas från och med 1872 års val, finner man, att antalet af dessa vid de särskilda allmänna valen hafva uppgått till följande, hvaraf nedannämnda antal upphäfts antingen i sista instans eller ock i första utan att klagomålen vidare fullföljts:

	Landsbygden.		Städerna.		Riket.	
	Öfverklagade val.	Upphäfda val.	Öfverklagade val.	Upphäfda val.	Öfverklagade val.	Upphäfda val.
1872	28	6	10	1	38	7
1875	17	4	2	1	19	5
1878	20	7	9	6	29	13
1881	24	6	5	—	29	6
1884	18	2	5	3	23	5
1887: förra valet	17	5	7	1	24	6
1887: senare valet	24	3	4	2	28	5
Summa	148	33	42	14	190	47

Med vederbörligt fäst afseende äfven på valens, eller som är detsamma valkretsarnes ökade antal, befinnes medeltalet val, som öfverklagas, utgöra 14·9 % af hela antalet; för landsbygden särskildt ej fullt 14·9 %, och för städerna 15·1 %; hvilket i absoluta tal för de två senaste valen utgör 28 öfverklagade val, 22 för landsbygdens och 6 för städernas valkretsar. Relativt minsta antalet klagomål anfördes efter 1875 års, de flesta efter 1872 års val.

Antalet upphäfda val uppgår i medeltal till 7, eller 25·9 % af de öfverklagade; för landsbygden särskildt till 5, eller 23·8 %, och för städerna till 2, eller 33·3 %. Af de val, som år 1878 öfverklagades, upphäfdes nära hvarannat; af motsvarande val år 1872 och 1887 års senare del ej hvar femte.

Af samtliga öfverklagade val, fullföljdes endast i första instans 62, eller 32·6 % af hela antalet, 51 för landsbygden (34·5 %) och 11 för städerna (26·2 %). Af ifrågavarande 62 val upphäfdes 13, nemligen 12 för landsbygden och 1 för städerna, alla på sådant sätt att omval anbefaldes.

Af de 128 val, beträffande hvilka klagomål fullföljdes till Eders Kungl. Maj:t, upphäfdes 34 (26·6 %), nemligen 21 för landsbygden (21·6 %) och 13 för städerna (41·9 %). I 10 fall för landsbygden och i 9 för städerna påbjödos omval, i 11 fall för landsbygden och 4 för städerna ändrades röstberäkningen på sådant sätt, att valresultatet blef ett annat än det ursprungliga.

I fråga om de 128 val, som afgjordes i båda instanser, utföll dessas domslut väsentligen olika beträffande 13 val (10·2 %). I 10 fall, då valet blifvit upphäfdt i första instans, fastställdes det i den andra; i 2 fall inträffade motsatt förhållande; i 1 fall, då omval påbjudits i första instans, ändrades af Eders Kungl. Maj:t endast röstberäkningen, så att annan person förklarades rätteligen vald.

F) Kammaréns sammansättning på grund af valen.

Antalet af Andra Kammaréns ledamöter uppgår för närvarande till 222, bland hvilka 146 äro utsedde af landsbygdens och 76 af städernas valkretsar.

Till jämförelse med förhållandena under föregående år meddelas följande öfversigt:

Åren	Landsbygden.		Städerna.		Summa.
	Antal ledamöter.	%.	Antal ledamöter.	%.	Antal ledamöter.
1867—1869	135	71.1	55	28.9	190
1870—1872	136	70.8	56	29.2	192
1873—1875	138	71.1	56	28.9	194
1876—1878	138	69.7	60	30.3	198
1879—1881	140	68.6	64	31.4	204
1882—1884	142	68.9	64	31.1	206
1884—18 $\frac{1}{2}$ 87	145	67.8	69	32.2	214
18 $\frac{2}{2}$ 87—18 $\frac{1}{2}$ 87	146	66.1	75	33.9	221
1888	146	65.8	76	34.2	222

Antalet af städernas representanter har sålunda ökat vidastigast än landsbygden. Men städernas folkmängdstillväxt har också samtidigt varit snabbare. Medan nemligen folkmängden i deras valkretsar vid 1866 års val blott uppgick till 12.1 %, uppgick den vid 1887 års senare val till 17.5 % af hela rikets invånareantal. Tillväxten i folkmängd har för städernas valkretsar till och med varit vida snabbare än ökningen af deras representanter. Den förra uppgick nemligen till 66.1 %, den senare åter till 38.2 %. För landsbygden har tvärtom folkmängden samtidigt ökat med endast 7.7 %, men representantantalet i Andra Kammaren med 8.1 %.

Jemföras de båda kamrarna med hvarandra, befinnes, att bland de 315 ledamöter, som bildade 1867 års Riksdag, 125, eller 39.7 %, tillhörde Första och 190, eller 60.3 %, Andra Kammaren och att af sistnämnda procenttal 42.8 % kommo på landsbygden och 17.5 % på städerna. För närvarande räknar Riksdagen deremot, oafsedt tillfälliga vakanser, inalles 366 ledamöter, af hvilka 144, eller 39.3 %, tillhöra Första och 222, eller 60.7 %, Andra Kammaren, samt af sistnämnda procenttal 39.9 % landsbygden och 20.8 % städerna. Sedan 1867 års riksdag har sålunda Första Kammaren ökat med 19 och den Andra med 32 ledamöter, af hvilka sistnämnde 11 äro utsedde af landsbygden och 21 af städernas valkretsar.

En gruppering af Andra Kammarens ledamöter efter yrken enligt samma principer, som i motsvarande fall förut tillämpats, har blifvit gjord i vidstående Tab. Q.

Jemföras tabellens siffror med de i Tab. G i fråga om föregående riksdagar meddelade, finner man, att militärer samt fabriksidkare och handverkare för närvarande ingå i Kammarens sammansättning med ett större antal ledamöter än någonsin förut. Äfven hemmansegarnes och handlandenans antal är högre än vanligt. Deremot har en jämförelsevis betydande minskning skett i fråga om litteratörernas och boktryckarnes yrkesklass.

Från det nya statsskickets införande till 1888 års ingång hafva blott 6 personer samtidigt varit ledamöter af Statsrådet och af Riksdagens Andra Kammare, och står detta förhållande naturligen i samband dermed, att valbarheten till denna Kammare är inskränkt till bostadsorten, hvarför Statsråd utom i sällsynta undantagsfall icke kunna inväljas i Kammaren annat än af hufvudstadens valmän. Samtliga nyssnämnde 6 personer hafva ock såsom redan varande medlemmar af Kammaren inkallats i Statsrådet; endast 1 af dem har derjemte såsom statsråd blifvit deri invald. Vid 1887 års senare val inträffade för andra

gången, att i tjänst varande statsråd utsågs till ledamot i Kammaren, och denna gång icke af hufvudstaden, utan af en landsortsstad. Vid den ministärförändring, som timade under loppet af 1888 års riksdag, afgick äfven ifrågavarande statsråd, men i stället ingingo i ministären 2 andra Kammarens ledamöter. Antalet förutvarande statsråd i Kammaren var vid Riksdagens början 1 samt ökades genom ministärförändringen till 2.

Öfver åldersfördelningen af Kammarens ledamöter dels vid 1888 års riksdag, dels vid motsvarande tidpunkt af närmast föregående riksdagsperioder lemnar Tab. R sedvanliga upplysningar.

Kammarens yngste ledamot är fortfarande densamme som före de senaste valen och är hans födelseår 1858. Medan åter vid senaste riksdag 5 af Kammarens ledamöter hade uppnått 70 års ålder eller mer, är detta fallet med endast 1 af den nuvarande Kammarens ledamöter (född år 1816).

Sistnämnda omständighet häntyder derpå, att *medelåldern* för Kammarens ledamöter har nedgått. Så har ock varit fallet.

Tab. Q. Yrkesfördelning af Andra Kammarens ledamöter år 1888.

	Civile emhetskän. Sakförare.	Militärer.	Prest.	Professorer, lärare vid läroverk.	Kyrkoherdar, Folkskollärare.	Läkare, Apotekare.	Litteratörer, Boktryckare.	Godsejare.	Hemmansegare.	Inspektörer, Arrendatorer.	Brusejare, Bergsmän.	Säverkssejare.	Fabriksidkare, Handverkare.	Handlande.	Öfrige.	Summa.
Stockholms stad	3	2	1	3	—	1	—	—	—	1	—	—	6	4	1	22
Stockholms län	1	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	6
Uppsala län	—	—	—	1	—	—	—	—	3	1	—	—	1	—	—	6
Södermanlands län	1	1	—	—	—	—	—	1	3	1	—	—	1	—	—	8
Östergötlands län	1	—	2	1	—	—	—	1	6	—	—	—	1	—	—	12
Jönköpings län	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	1	—	—	7
Kronobergs län	1	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	7
Kalmar län	2	—	1	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	1	—	10
Gotlands län	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3
Blekinge län	1	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	6
Kristianstads län	—	1	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	8
Malmöhus län	3	2	—	—	—	—	2	1	10	—	—	—	—	1	—	19
Hallands län	2	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	7
Göteb. och Bohus län	1	2	—	1	2	1	—	1	2	—	—	—	2	4	1	17
Elfsborgs län	4	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	1	—	—	12
Skaraborgs län	1	1	—	1	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	9
Värmlands län	—	—	—	1	—	—	1	—	6	—	1	—	—	1	—	10
Örebro län	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	2	—	—	1	—	7
Vestmanlands län	2	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	6
Kopparbergs län	—	—	—	1	—	—	—	—	6	—	—	—	—	1	—	8
Gefleborgs län	—	—	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—	1	2	—	9
Vesternorrlands län	2	—	—	1	—	1	—	—	4	—	—	—	—	1	—	9
Jemtlands län	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	5
Vesterbottens län	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	4
Norrbottnens län	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	5
Summa	29	10	4	12	4	3	3	9	107	2	6	—	14	17	2	222
Städerna	24	7	2	11	1	2	3	—	—	—	1	—	12	12	1	76
Landob. medelbara val	4	1	1	—	1	1	—	3	26	1	—	—	2	2	—	42
» omedelbara »	1	2	1	1	2	—	—	6	81	1	5	—	3	1	—	104

Dock endast vid jämförelse med 1887 års senare riksdag. Medelåldern för Kammarens ledamöter vid början af 1888 års riksdag var nemligen 50·82 år; för landsbygdsrepresentanterne särskildt 50·12 år och för stadsrepresentanterne 52·14 år. Dessa tal äro ungefär desamma, som 1885 års riksdag, den första under den närmast föregående perioden, har att uppvisa. Att siffrorna äro höga, visar en jämförelse med motsvarande uppgifter för nästan samtliga perioder (sid. 12).

Den iakttagelse, som redan länge gjorts, att ledamöternas medelålder för Första Kammaren är vida högre än för den Andra, bekräftas äfven nu. Differensen utgör för 1888 års riksdag 6·65 år, den högsta hittills iakttagna. Den lägsta, 5·22 år, uppvisas af 1876 års riksdag.

Tab. R. Åldersfördelning af Andra Kammarens ledamöter.

Åldersår.	1876.	1879.	1882.	1885.	1888.	Åldersår.	1876.	1879.	1882.	1885.	1888.
71—72...	—	—	1	1	1	45—46...	8	7	4	13	5
70—71...	—	—	—	2	—	44—45...	6	6	5	9	5
69—70...	1	—	2	2	1	43—44...	6	7	6	10	6
68—69...	—	1	1	4	1	42—43...	6	2	10	7	9
67—68...	—	—	2	1	2	41—42...	5	4	4	9	3
66—67...	—	4	1	2	1	40—41...	5	3	8	7	9
65—66...	1	—	6	2	1	39—40...	3	12	3	4	4
64—65...	1	2	4	6	4	38—39...	3	4	6	3	2
63—64...	4	4	3	2	5	37—38...	4	4	5	4	4
62—63...	3	7	6	3	4	36—37...	5	2	3	4	2
61—62...	1	6	4	6	8	35—36...	4	3	—	3	—
60—61...	3	3	4	7	3	34—35...	—	4	1	2	1
59—60...	10	9	9	9	9	33—34...	1	3	3	—	4
58—59...	6	7	11	7	6	32—33...	3	—	1	—	1
57—58...	7	7	10	7	6	31—32...	—	—	—	1	—
56—57...	9	8	9	12	4	30—31...	—	—	—	—	—
55—56...	10	14	8	7	7	29—30...	1	—	—	—	1
54—55...	6	10	6	5	15	S:a 29—30	1	—	—	—	1
53—54...	7	12	6	5	8	30—40	23	32	22	21	18
52—53...	15	6	7	8	9	40—50	69	56	68	79	89
51—52...	7	10	6	8	8	50—60	91	89	82	76	83
50—51...	14	6	10	8	11	60—70	14	27	33	35	30
49—50...	9	6	10	6	12	70—80	—	—	1	3	1
48—49...	11	6	9	5	19	Summa	198	204	206	214	222
47—48...	7	9	9	7	11						
46—47...	6	6	3	6	10						

De förändringar i Kammarens sammansättning, hvilka 1887 års senare val förorsakade, hafva varit något större än de, som blefvo en följd af samma års föregående allmänna val. Af Kammarens ledamöter omvaldes nemligen 142, eller 64·0 % (mot 70 % vid föregående val); af landsbygdsrepresentanter särskildt 109, eller 74·7 %, och af städernas 33, eller 43·4 %. Af återstående 80 ledamöter, hafva 19, 11 tillhörande landsbygden och 8 städerna, förut deltagit i Kammarens förhandlingar, alla såsom representanter för samma (eller delvis samma) krets. Bland de 11 landsbygdsrepresentanterne tillhörde 2 äfven 1887 års senare riksdag, ehuru ej till dess slut, enär deras val dessförinnan upphäfdes. Helt och hållet nya för Kammaren äro 61 ledamöter, 26 utsedda af landsbygdens och 35 af städernas valkretsar.

Oaktadt omsättningen af Kammarens ledamöter ej varit särdeles betydande, skulle den dock hafva varit ej oväsentligt mindre, om ej på grund af röstkassering minoritetens kandidater blifvit insatte på Stockholmsbänken. Till följd deraf inträffade, att ingen af Stockholms 22 förutvarande representanter fick plats i 1888 års Andra Kammare. För öfrigt har största omsättning beträffande städerna egt rum för Göteborg och Norrlandsstäderna, samt beträffande landsbygden för Göteborgs och Bohus samt Vermlands läns valkretsar. Inom Gotlands, Blekinge och Skaraborgs läns landsbygd hafva deremot endast omval egt rum.

Af de 2 kammarledamöter vid 1887 års senare riksdag, hvilka förut tillhört Första Kammaren, innehar 1 äfven nu plats i Andra Kammaren, hvarjemte 6 andra der blifvit invalde. Af hela antalet tillhöra 2 landsbygdens och 5 städernas valkretsar.

Från 17 under närmast föregående riksdag har antalet af dem bland Andra Kammarens ledamöter, hvilka förut bevistat ständsriksdag, nu nedgått till 13, eller 5·9 % af hela antalet, 8 utsedde af landsbygdens och 5 af städernas valkretsar. Bland de förutvarande 17 ledamöterna kvarstå endast 8, nemligen 1 som tillhört Borgareståndet och 7 som tillhört Bondeståndet. Nyvalde äro 4 f. d. medlemmar af Ridderskapet och Adeln och 1 f. d. medlem af Borgareståndet. Af de 4 förstnämnde har ingen förut varit ledamot af Andra Kammaren och 1 ej heller af Första Kammaren.

Medan antalet af ifrågavarande ledamöter nu är större än förut i fråga om städerna, är minskningen betydande i fråga om landsbygden. Från intet af dess län finnes mer än 1 representant som bevistat ständsriksdag, utom beträffande Gotlands län, hvars båda representanter tillhört Bondeståndet.

Stockholm den 16 juni 1888.

Underdånigst

ELIS SIDENBLADH.

e. f.
Edv. Söderberg.

VALEN TILL FÖRSTA KAMMAREN, ÅREN 1885—1887.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Valkrets.	Den valdes		Valdag.	Antal		Den valdes röstetal.	Näraste röstetal.	Kasserade valsedlar.
	namn; dåvarande embete eller yrke (samt boningsort, när denna vid valstillfället var belägen utom valkretsen).	födelse- år.		valmän.	i valet deltagande.			
Valde år 1885.			1885					
Södermanlands län...	Gustaf Victor Schotte, Tillf. Rektor	1823	³ / ₂	41	40	19	² / ₁ 19	—
Blekinge län	Lars Olsson Smith, Grosshandlare (Stockholm)	1886	³ / ₀	37	37	20	16	—
Kristianstads län	Sven Adolf Hedlund, Boktryckare (Göteborg)	1821	³ / ₀	54	54	³ / ₁ 46	6	1
	Grefve Adolf Gabriel Barnekow, Godsegare	1838	¹ / ₀	54	54	51	2	1
Malmöhus län	Christen Christensson, Fabriksidkare	1843	³ / ₀	82	82	53	29	—
Hallands län	Lars Wilhelm Samuel Lothigius, Justitieombudsman (Stockholm)	1836	² / ₂	36	36	36	—	—
Göteborgs o. Bohuslän	Grefve Carl Albert Ehrensvärd, Landshöfding (Göteborg)*	1821	² / ₂	52	52	40	—	—
	Anton Niklas Sundberg, Erkebiskop (Uppsala l.)*	1818				27	—	—
	Johan Anders Leffler, Fil. Doktor, Godsegare (Stockholm)	1845				26	24	—
Elfsborgs län	Frih. Anders Robert von Kræmer, Major i Armén, Godsegare (Stockholm)*	1825	² / ₂	74	73	72	—	1
	Frih. Fredrik von Essen, Kammarherre, Godsegare (Skarab. l.)*	1831				46	—	
	Per Emanuel Lithander, Grosshandlare (Göteborg)	1835				41	34	
Skaraborgs län	Nils Johan Boström, Godsegare	1824	² / ₂	66	66	45	—	—
	Anders Theodor Wallenius, Godsegare	1833				33	² / ₁ 33	1
Vermlands län	Henrik Gustaf Wilhelm Gyllenram, Landshöfding	1814	³ / ₄	67	67	37	24	1
Örebro län	Robert Nils Germund Montgomery-Cederhielm, Bruksegare*	1820	² / ₂	47	47	40	⁴ / ₁ 23	—
	Edvin Magnus Unger, Häradshöfding	1832	² / ₂	47	47	25	18	1
Gefleborgs län	Christian Lundeberg, Bruksegare	1842	² / ₂	51	51	35	15	—
Vesternorrlands län	¹ / ₁ Johan Severin Axell, Fil. Doktor, Grosshandlare ² / ₁)	1843	² / ₃	50	50	45	3	—
Jemtlands län	¹ / ₁ Erik Magnus Grenholm, f. d. Provinsialläkare (Stockholm)	1818	² / ₂	27	27	15	11	—
Vesterbottens län	Robert Georg von Hedenberg, Kommendörkapten (Stockholm)	1830	² / ₃	31	28	⁶ / ₁ 16	12	—
	August Theodor Almén, Generaldirektör (Stockholm)	1833	² / ₄	31	30	30	—	—
Valde år 1886.			1886					
Stockholms stad	Lars Arvid Forssman, Kansliråd	1842	³ / ₀	97	90	47	39	—
	¹ / ₁ Gustaf Elis Fischer, Direktör ² / ₁)	1834	² / ₂	97	87	48	35	1
Södermanlands län	¹ / ₁ Filip August Boström, Ryttmästare, Godsegare	1843	² / ₁	41	41	25	13	—
Östergötlands län	Grefve Philip Otto Leonard Klingspor, Kapten	1845	² / ₁	64	63	36	26	—
Jönköpings län	Gustaf Wilhelm Sebastian Tham, Fabriksdisponent	1839	² / ₁	50	50	32	18	—
Kronobergs län	Josef Samuel Fritiof Stephens, Bruksegare	1841	² / ₁	36	36	15	11	—
Kalmar läns södra del	Per Samzelius, Statskommissarie (Stockholm)	1827	² / ₃	38	38	27	10	—
Blekinge län	Carl Pontus af Burén, Bruksegare (Österg. l.)	1835	² / ₀	36	36	24	12	—
Kristianstads län	Frih. Christian Fredrik Kjell Barnekow, Godsegare*	1839	² / ₃	54	53	52	—	—
	John Persson, Landtbrukare	1826				46	7	
Malmöhus län	Frih. Gustaf Helmuth Wrangel von Brehmer, Hoffjägmästare, Godsegare	1843	² / ₃	85	85	51	⁶ / ₁ 37	—
	Sebastian Oscar Gustaf Bergius, f. d. Hofrättsassessor, Häradshöfding	1834	² / ₀	85	82	73	8	—
Göteborgs stad	¹ / ₁ Charles Dickson, Med. Doktor (Stockholm)	1814	¹ / ₃	57	45	38	5	—
Elfsborgs län	Frih. Rudolf Mauritz Klinckowström, f. d. Öfverste, Godsegare (Stockh. l.)*	1816	² / ₁	74	74	55	⁹ / ₁ 21	—
	Adolf Unger, Godsegare	1838	² / ₂	74	74	35	34	—
Skaraborgs län	Nils Gustaf Fock, f. d. Ryttmästare, Godsegare*	1825	² / ₁	66	66	65	—	—
	Paul Jönsson, Godsegare	1822				41	¹⁰ / ₁ 34	
Örebro län	Cornelius Alexander Sjöcrona, Landshöfding	1835	² / ₂	66	63	60	2	—
	Ernst Herman Behm, V.-häradshöfding, Godsegare	1842	² / ₃	47	47	42	5	—
Vesternorrlands län	August Näsström, Sägverksegare	1842	² / ₂	51	50	39	—	—
	Frans Albert Anderson, Generaldirektör (Stockholm)	1831				38	5	

Anm. * utmärker omval.

Tab. 1 (forts.). VALEN TILL FÖRSTA KAMMAREN, ÅREN 1885—1887.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Valkrets.	Den valdes		Valdag.	Antal		Den valdes röstetal.	När-maste röstetal.	Kasse-rade val-sedlar.
	namn; dåvarande embete eller yrke (samt boningsort, när denna vid valtillfället var belägen utom valkretsen).	födelse-år.		valmän.	i valet del-tagande.			
Valde år 1887.			1887					
Stockholms stad	H. Exc. Frih. Didric Anders Gillis Bildt, Riksmarskalk	1820	$\frac{2}{9}$	98	94	60	32	2
	Robert Almström, Fabriksdisponent	1834	$\frac{1}{1}$	99	93	47	41	2
Stockholms län	Wilhelm Stråle, Landshöfding (Stockholm)*	1816	$\frac{2}{9}$	43	43	33	14	—
	¹⁾ Gustaf Adalrik Ekdahl, Handlande	1835				30		
Jönköpings län	Johan Paul Fredrik Otto von Strokirch, Kammarherre, Godsegare	1824	$\frac{2}{9}$	50	48	24	22	—
Gotlands län	Carl Suno Hilmer Engström, f. d. Auditör	1822	$\frac{2}{9}$	26	26	21	5	—
Kristianstads län	Nils Andersson, Landtbrukare	1845	$\frac{2}{9}$	54	54	42	7	1
Malmöhus län	Carl Ludvig Paulus Kockum, Godsegare	1835	$\frac{2}{9}$	85	85	43	42	—
Göteborgs o. Bohus län	Fredrik Daniel Carlborg, Häradshöfding	1834	$\frac{2}{9}$	52	51	¹¹⁾ 35	—	—
	Abraham Rundbäck, Lektor (Kronobergs l.)	1827				31	22	—
Göteborgs stad	Johan Newton Sanne, Grosshandlare	1836	$\frac{2}{9}$	52	51	35	12	—
	Pehr Sigfrid Wieselgren, Generaldirektör (Stockholm)	1843	$\frac{2}{9}$	57	48	34	14	—
Elfsborgs län	Isak Wallberg, Fabriksidkare (Hallands l.)	1825	$\frac{2}{9}$	77	75	68	¹²⁾ 29	—
	Per Johan Andersson, Fabriksidkare	1830	$\frac{2}{9}$	77	75	46	26	—
Skaraborgs län	Anders Larsson, Godsegare	1822	$\frac{2}{9}$	66	64	49	8	—
Örebro län	Knut Eugene Bohnstedt, f. d. Ryttmästare, Godsegare	1841	$\frac{2}{9}$	47	47	33	13	—
Vestmanlands län	Erik Johan Mallmin, Godsegare (Uppsala l.)	1840	$\frac{2}{9}$	38	38	21	16	—
Kopparbergs län	Emil Victor Rudolf Leopold Königsfeldt, Häradshöfding	1823	$\frac{2}{9}$	54	53	37	14	1
Gefleborgs län	Gustaf Fredrik Gilljam, Lektor (Stockholm)	1832	$\frac{2}{9}$	51	51	27	24	—
	Carl Olof Widmark, Förste Landtmätare (Kopparbergs l.)	1831	$\frac{2}{9}$	51	51	31	18	1
Vesternorrlands län	Jonas Martin Sjölund, Hemmansegare	1830	$\frac{2}{9}$	52	52	41	—	1
	Magnus Wilhelm Huss, Revisionssekreterare (Stockholm)	1843				39	—	
	Axel Herman Ölander, Häradshöfding	1841				23	17	

Anmärkningar.

¹⁾ Ny plats i följd af folkmängdens tillväxt.²⁾ Valet afgjordes genom lottning.³⁾ Vid valtillfället skulle två riksdagsmän utses, men en af de valde, landtbrukaren John Persson, som erhållit 49 röster, emottog ej uppdraget.⁴⁾ Två riksdagsmän skulle vid valet utses, men en af de valde, godsegaren vice häradshöfding H. Behm, som jemte annan person erhållit 23 röster och utsetts genom lottning, förklarade sig förhindrad att emottaga förtroendet.⁵⁾ Afsade sig riksdagsmannaskapet under tiden mellan 1887 års senare och 1888 års riksdag.⁶⁾ Vid detta val skulle två riksdagsmän utses. En af de valde, sågverksdisponenten H. Berencreutz, utsedd med 23 röster, afsade sig uppdraget. I stället utsågs vid nytt val först kontraktsprosten S. Brandell, med 30 röster; men äfven han afsade sig uppdraget.⁷⁾ Afsade sig riksdagsmannaskapet under tiden mellan 1886 års och 1887 års förra riksdag.⁸⁾ Vid valet skulle två riksdagsmän utses, men en af de valde, landtbrukaren Paul Paulsson, utsedd med 49 röster, afsade sig förtroendet.⁹⁾ Två riksdagsmän skulle väljas. Godsegaren E. J. Mallmin, som med 51 röster blifvit utsedd till den ene af desse, förklarade sig förhindrad att mottaga uppdraget.¹⁰⁾ Vid valet skulle tre riksdagsmän utses, men en af de valde, godsegaren A. Weinberg, som erhållit 37 röster, emottog ej uppdraget.¹¹⁾ Vid valet skulle tre lediga platser besättas. En af de valde, majoren H. M. Kilman, som erhållit 35 röster, afsade sig förtroendet såsom förut vald till riksdagsman i Andra kammaren.¹²⁾ Vid detta val skulle två riksdagsmän utses. En af de valde, lektoren A. Rundbäck, som erhållit 38 röster, emottog ej uppdraget, enär han blifvit utsedd till riksdagsman äfven af Göteborgs och Bohus läns landsting.

FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID LAGTIMA RIKSDAGEN ÅR 1888.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
Valkrets.	Namn, embete eller yrke (samt boningsort, när denna är utom valkretsen).	Höfdesår.	Sensle valår och valdag.	År under hvilka den valde bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af Första Kammaren.																				
		1887.	1886.	1885.	1884.	1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	1872.	1871.	1870.	1869.	1868.	1867.		
Stockholms stad	Adolf Peyron, Grosshandlare.....	1823	18 ² / ₅ 79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Oscar Magnus Björnstjerna, förutv. Statsminister för Utrikes ärendena, Generalmajor ⁺	1819	18 ¹ / ₆ 83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Frih. Curt Gustaf af Ugglas, f. d. Statsråd, Öfverståthållare ⁺	1820	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Frih. Louis de Geer, f. d. Justitie-Statsminister, Universitetskansler ⁺	1818	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lars Arvid Forssman, Kansliråd	1842	18 ³ / ₆ 86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	H. Exc. Frih. Didric Anders Gillis Bildt, Statsminister, Riksmarskalk ⁺	1820	18 ¹ / ₅ 87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	Robert Almström, Fabriksdisponent	1834	18 ¹ / ₅ 87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Johan Lundin, Godsegare	1822	18 ¹ / ₅ 80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Oscar Wilhelm Odelberg, f. d. Löjtnant, Fabriksdisponent	1844	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Frih. J. Gustaf N. S. Åkerhielm, förutv. Statsråd, Öfverste-Kammar- junkare, Godsegare ^{II+}	1833	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Wilhelm Stråle, f. d. Landshöfding (Stockholm) ⁺	1816	18 ² / ₅ 87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala län	Gustaf Adalrik Ekdahl, Handlande ^{II}	1835	18 ³ / ₅ 87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Carl Edvard Casparsson, f. d. Kapten, Godsegare ^{II}	1827	18 ² / ₅ 81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hugo Petrus Percival Tamm, Godsegare	1840	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Söderman- lands län	Pehr Jakob von Ehrenheim, f. d. Statsråd, Godsegare ⁺	1823	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Grefve Carl Fredrik Wachtmeister, f. d. Kapten, Godsegare ^{II}	1830	18 ³ / ₅ 81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Edvard Sederholm, Bruksegare ^{II}	1828	18 ¹ / ₅ 82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Grefve Gustaf Lagerbjelke, Landshöfding ⁺	1817	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gustaf Victor Schotte, Lektor	1823	18 ² / ₅ 85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergöt- lands län	Filip August Boström, Ryttmästare, Godsegare.....	1843	18 ¹ / ₅ 86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Grefve Robert de la Gardie, Landshöfding ^{II+}	1823	18 ¹ / ₅ 79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Johan Gustaf Victor von Post, Bruksegare.....	1825	18 ² / ₅ 80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gustaf Rudolf Abelin, förutv. Statsråd, Generallöjtnant (Stockholm).....	1819	18 ¹ / ₅ 80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Carl Edvard Ekman, Bruksegare ⁺	1826	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Grefve Philip Otto Leonard Klingspor, f. d. Kapten, Godsegare.....	1845	18 ³ / ₅ 86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrkö- pings stad	John Olof Örwall, Bruksegare ^{II}	1827	18 ¹ / ₅ 88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gustaf Andersson, Godsegare	1840	18 ¹ / ₅ 88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Grefve Fredrik Knut Harald Strömfelt, Godsegare (Östergötlands län) ⁺	1831	18 ¹ / ₅ 80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings län	Thor Ludvig August Ekenman, Kapten i Armén, Godsegare	1841	18 ¹ / ₅ 81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Knut Ottonin Ljungqvist, Bruksegare.....	1836	18 ¹ / ₅ 82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Per Magnus Söderberg, Landtbrukare.....	1835	18 ¹ / ₅ 83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Johan Wilhelm Spånberg, Bruksegare	1842	18 ¹ / ₅ 83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gustaf Wilhelm Sebastian Tham, Fabriksdisponent	1839	18 ² / ₅ 86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs län	Johan Paul Fredrik Otto von Strokirch, Kammarherre, Godsegare ⁺	1824	18 ¹ / ₅ 87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fredrik Richter, Sekreterare och Ombudsman i Jernkontoret (Stockholm).....	1819	18 ¹ / ₅ 82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Julius Mankell, f. d. Kapten (Stockholm) ^{II}	1828	18 ¹ / ₅ 82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Carl Reinhold Fredrik von Baumgarten, Kapten	1843	18 ¹ / ₅ 83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar läns norra del..	Gunnar Wennerberg, Statsråd	1817	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Josef Samuel Fritiof Stephens, Bruksegare	1841	18 ³ / ₅ 86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Henrik Ragnar Törneblad, Lektor (Stockholm) ^{II}	1833	18 ² / ₅ 79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Alfred Bernhard de Maré, Bruksegare.....	1831	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nils Axel Gustafsson Bennich, Generaltulldirektör (Stockholm) ⁺	1817	18 ¹ / ₅ 84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Anm. — (i kol. 5—25) utmärker riksdag bevisad af den valde såsom representant i Första Kammaren för samma valkrets; .. d:o d:o men såsom repre-
sentant för annan valkrets; ^{II} utmärker att den valde varit ledamot af Andra Kammaren; ⁺ att han såsom riksdagsman deltagit i ständsriksdagarne.

Tab. 2 (forts.). FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID LAGTIMA RIKSDAGEN ÅR 1888.

33

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
Valkrets.	Namn, embete eller yrke (samt boningsort, när denna är utom valkretsen).	Födelsår.	Senaste valår och valdag.	År under hvilka den valde bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af Första Kammaren.																				
		1820	1838	81																				
Kalmarläns södra del.	Grefve Arvid Rutger Fredriksson Posse, förutv. Statsminister, President (Stockholm) ^{II} +	1820	1838	81																				
	Lars Magnus Carlsson, Godsegare (Stockholms län) ^{II} +	1825	1838	82																				
	Johan Anders Sandberg, Rektor	1834	1838	83																				
	Per Samzelius, Statskommissarie (Stockholm)	1827	1838	86																				
Gotlands län.	Carl Suno Hilmer Engström, f. d. Auditör	1822	1838	87																				
Blekingelän.	Wilhelm Nils Andreas Lindahl, Auditör	1825	1838	81																				
	Claës Adolf Adelsköld, f. d. Major, Godsegare (Stockholm) ⁺	1824	1838	84																				
	Lars Olsson Smith, Grosshandlare (Stockholm)	1836	1838	85																				
	Carl Pontus af Burén, Bruksegare (Östergötlands län)	1835	1838	86																				
Kristian- stads län.	Oskar Robert Themptander, förutv. Statsminister, Landshöfding (Stock- holm) ^{II}	1844	1838	83																				
	Grefve Carl Johan Trolle-Bonde, Godsegare (Malmöhus län) ^{II}	1843	1838	84																				
	Sven Adolf Hedlund, Boktryckare (Göteborg) ^{II}	1821	1838	85																				
	Grefve Adolf Gabriel Barnekow, Godsegare ⁺	1838	1838	85																				
	Frih. Christian Fredrik Kjell Barnekow, Godsegare	1839	1838	86																				
	John Persson, Landtbrukare	1826	1838	86																				
	Nils Andersson, Landtbrukare	1845	1838	87																				
Malmöhus län	Grefve Erik Carl Alfred Piper, Förste Hofstallmästare, Godsegare ^{II}	1834	1838	82																				
	Frih. Otto Axel Povel Ramel, f. d. Ryttmästare, Godsegare ⁺	1833	1838	82																				
	Jöns Bengtsson, Landtbrukare	1820	1838	84																				
	Boliv. Magnus Fredrik Carl Wilhelm Hallenborg, Ryttmästare, Godsegare ⁺	1828	1838	84																				
	Henrik Olof Schönbeck, Prost ⁺	1810	1838	84																				
	Fredrik Theodor Borg, Boktryckare ^{II}	1824	1838	84																				
	Christen Christensson, Fabriksidkare ^{II}	1843	1838	85																				
	Frih. Gustaf Helmuth Wrangel von Brehmer, Hofjägmästare, Godsegare	1843	1838	86																				
	Sebastian Oscar Gustaf Bergius, f. d. Hofrättsassessor, Hjärdshöfding ^{II}	1834	1838	86																				
	Carl Ludvig Paulus Kockum, Godsegare	1835	1838	87																				
Malmö stad.	Carl Gottreich Beijer, Generaldirektör (Stockholm)	1811	1838	80																				
Hallands län	Adolf Theodor Carlheim-Gyllenskiöld, Kammarjunkare, Godsegare	1835	1838	80																				
	Ernst Gustaf Detlof Alfred Bexell, Godsegare	1831	1838	84																				
	Anders Reinhold Holm, Gästgifvare	1831	1838	84																				
	Lars Wilhelm Samuel Lothigius, Landshöfding (Elfsborgs län) ^{II}	1836	1838	85																				
Göteborgs o. Bohus län.	H. Exc. Grefve Carl Albert Ehrensvärd, Minister f. Utrikes ärendena (Stockholm) ⁺	1821	1838	85																				
	Anton Niklas Sundberg, Erkebiskop (Uppsala län) ^{II} +	1818	1838	85																				
	Johan Anders Leffler, Fil. Doktor (Stockholm)	1845	1838	85																				
	Fredrik Daniel Carlborg, Hjärdshöfding	1834	1838	87																				
	Abraham Rundbäck, Lektor (Kronobergs län) ^{II}	1827	1838	87																				
	Johan Newton Sanné, Grosshandlare	1836	1838	87																				
Göteborgs stad	Carl Fredrik Wærn, förutv. Statsråd, tillf. President (Stockholm) ⁺	1819	1838	84																				
	Charles Dickson, Med. Doktor (Stockholm) ^{II}	1814	1838	86																				
	Pehr Sigfrid Wieselgren, Generaldirektör (Stockholm) ^{II}	1843	1838	87																				
Elfsborgs län	Frans Wilhelm Dahl, Rektor (Blekinge län) ^{II}	1825	1838	82																				
	Viktor Nils Ekenman, Hjärdshöfding (Blekinge län) ^{II}	1842	1838	84																				
	Frih. Anders Robert von Kræmer, Major i Armén, Godsegare (Stockholm) ⁺	1825	1838	85																				
	Frih. Fredrik von Essen, Statsråd (Skaraborgs län) ⁺	1831	1838	85																				
	Per Emanuel Lithander, Grosshandlare (Göteborg)	1835	1838	85																				

Tab. 2 (forts.). FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID LAGTIDIG RIKSDAGEN ÅR 1888.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
Valkrets.	Namn, embete eller yrke (samt boningsort, när denna är utom valkretsen).	Födelseår.	Senaste valår och valdag.	År under hvilka den valde bevisat lagtima riksdag såsom ledamot af Första Kammaren.																				
		1867.	1866.	1865.	1864.	1863.	1862.	1861.	1860.	1859.	1858.	1857.	1856.	1855.	1854.	1853.	1852.	1851.	1850.	1849.	1848.	1847.	1846.	1845.
	Frih. Rudolf Mauritz Klinckowström, f. d. Öfverste, Godsegare (Stockholms län) ⁺	1816	183 ^o 86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Adolf Unger, Godsegare	1838	183 ^o 86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Isak Wallberg, Fabriksidkare (Hallands län) ^{II}	1825	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Per Johan Andersson, Fabriksidkare	1830	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Grefve Nils Gustaf Alexander Sparre, Kammarherre, Godsegare (Stockholm) ⁺	1834	183 ^o 79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Frih. Reinhold Jakob von Essen, Godsegare ⁺	1826	183 ^o 79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nils Johan Boström, Godsegare ^{II}	1824	183 ^o 85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skaraborgs län	Anders Theodor Wallenius, Godsegare ^{II}	1833	183 ^o 85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nils Gustaf Fock, f. d. Ryttmästare, Godsegare ⁺	1825	183 ^o 86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Paul Jönsson, Godsegare	1822	183 ^o 86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Cornelius Alexander Sjöcrona, Landshöfding	1835	183 ^o 86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Anders Larsson, Godsegare	1822	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jonas Andersson, Godsegare	1834	183 ^o 80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Axel Ros, Bruksegare ^{II}	1833	183 ^o 82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Värmlands län	Karl Adolf Liljesköld, Häradshöfding	1837	183 ^o 83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Johan Oskar Sundström, Bruksegare	1826	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Carl Helmer Falk, Öfverste	1829	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Carl Henrik Nordenfelt, Borgmästare ^{II}	1837	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Julius Edvard von Krusenstjerna, Statsråd (Stockholm)	1841	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Henrik Gustaf Wilhelm Gyllenram, f. d. Landshöfding (Stockholm) ⁺	1814	183 ^o 85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Per Axel Bergström, Statsråd ^{II}	1823	183 ^o 81	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Harald Mauritz Ericsson, Bruksegare ^{II}	1826	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro län	Robert Nils Germund Montgomery-Cederhielm, Bruksegare ⁺	1820	183 ^o 85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Edvin Magnus Unger, Häradshöfding	1832	183 ^o 85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ernst Herman Behm, V.-häradshöfding, Godsegare	1842	183 ^o 86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Knut Eugene Bohnstedt, f. d. Ryttmästare, Godsegare	1841	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Otto Herman Forssell, f. d. Hofrättsråd (Stockholm)	1818	183 ^o 79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vestmanlands län	Carl Alfred Bäckström, Bruksegare	1831	183 ^o 80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Patric Oscar Reutersvärd, Hofmarskalk, Bruksegare ⁺	1820	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Erik Johan Mallmin, Godsegare (Uppsala län) ^{II}	1840	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Henrik Pontus Wolter Gahn, Bruksegare ⁺	1820	183 ^o 83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Per Pettersson, Kontraktsprost	1822	183 ^o 83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopparbergs län	Wilhelm Falk, Bruksegare (Stockholm) ^{II}	1825	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Otto Hjalmar Leonard Claëson, Häradshöfding	1836	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Frih. Broder Abraham Leijonhufvud, förutv. Statsråd, Generallöjtnant (Stockholm) ^{II} ⁺	1823	183 ^o 84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Emil Victor Rudolf Leopold Königsfeldt, Häradshöfding ^{II}	1823	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Wilhelm August Söderhjelm, Bruksegare (Stockholm)	1831	183 ^o 79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hans Ludvig Forssell, förutv. Statsråd, President (Stockholm)	1843	183 ^o 79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gefleborgs län	Frih. Claes Gustaf Adolf Tamm, förutv. Statsråd, Bruksegare (Stockholm) ^{II} ⁺	1838	183 ^o 82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Christian Lundeborg, Bruksegare	1842	183 ^o 85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gustaf Fredrik Gilljam, Lektor (Stockholm) ^{II}	1832	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Carl Olof Widmark, Förste Landtmätare (Kopparbergs län)	1831	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Christian August Fröberg, Borgmästare ^{II}	1835	183 ^o 80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	August Näsström, Sägverksegare	1842	183 ^o 86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrlands län	Frans Albert Anderson, Generaldirektör (Stockholm)	1831	183 ^o 86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jonas Martin Sjölund, Hemmansegare ^{II}	1830	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Magnus Wilhelm Huss, Revisionssekreterare (Stockholm)	1843	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Axel Herman Ölander, Häradshöfding	1841	183 ^o 87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

FYLLNADSVALEN TILL ANDRA KAMMAREN, ÅREN 1885—1887.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Län.	Valkrets.	Den valdes		Valdag.	Antal valberättigade.	Vid elektorval i valet deltagande.	Vid riksdagsmannaval			Antal kaserade valberättigade.
		namn, embete eller yrke.	födelseår.				valet deltagande.	den valdes röstetal.	näraste röstetal.	
Stockholms stad..	Stockholms stad	Ernst Beckman, Litteratör	1850	18 ¹ / ₂ 86	12,918	—	5,005	2,363	2,213	12
Östergötlands län	Åkerbo m. fl. härads domsaga ..	Frans Oskar Larsson i Mörtlösa, Landtbrukare	1851	18 ¹ / ₂ 87	945	—	438	295	120	2
	Vadstena m. fl. städer	Fredrik Wilhelm Metzén, Kyrkoherde	1832	18 ¹ / ₂ 86	640	—	424	211	168	—
Kalmar län	Södra Tjusts härad	Otto Wilhelm Redelius, Kyrkoherde	1835	18 ¹ / ₂ 86	748	105	25	17	6	—
Gotlands län	Gotlands södra domsaga	Ludvig Norrby, Hemmansegare	1830	18 ¹ / ₂ 86	1,771	—	562	289	180	23
Blekinge län	Karlskrona stad	Carl Gilius Frick, f. d. Kaptenlöjtnant	1827	18 ¹ / ₂ 86	1,483	—	471	207	180	1
	Karlshamn m. fl. städer	Albert Alexander Lilienberg, Häradshöfding	1833	18 ¹ / ₂ 85	672	—	380	289	90	—
Kristianstads län ..	Östra Göinge härad	Per Truedsson i Haganäs, Hemmansegare	1832	18 ¹ / ₂ 85	1,188	—	425	145	122	6
Malmöhus län	Luggude domsagas norra valkrets	Anders Olsson i Ornakärr, Landtbrukare	1836	18 ¹ / ₂ 86	1,507	—	392	296	50	—
	Torna härad	Nils Åkesson i Södra Sandby, Hemmansegare	1836	18 ¹ / ₂ 85	1,769	160	38	16	14	—
	Vemmenhögs härad	Lars Pålsson i Hemmesdyng, Landtbrukare	1833	18 ¹ / ₂ 86	1,855	—	404	157	89	3
	Malmö stad	Robert Erik Leonard Darin, Lektor	1843	18 ¹ / ₂ 86	2,531	—	389	185	179	1
Göteborgs och Bohus län	Göteborgs stad	August Törngren, Folkskolelärare	1844	18 ¹ / ₂ 86	6,269	—	1,602	854	632	11
	Uddevalla m. fl. städer	Fredrik Leonard Cöster, f. d. V.-konsul, Fabriksidkare	1834	18 ¹ / ₂ 86	778	—	313	157	112	—
Elfsborgs län	Flundre, Väne och Bjerke domsaga	Johan Dahlgren, Landtbrukare	1829	18 ¹ / ₂ 86	1,386	180	37	18	14	—
	Vätile, Ale och Kullings domsaga	Johan August Andreasson i Nygård, Hemmansegare ..	1847	18 ¹ / ₂ 86	1)	1)	53	32	17	—
	Venersborgs och Åmåls städer ..	Mats Zachrison, Landssekreterare	1841	18 ¹ / ₂ 86	543	—	214	143	59	—
Vermlands län	Södersysslets domsaga	Lars Persson i Heljebol, Hemmansegare	1833	18 ¹ / ₂ 86	2,546	209	38	20	13	—
Vesternorrlands län	Ångermanlands södra domsaga ..	Johan Nydahl, Skolföreståndare 2)	1846	18 ¹ / ₂ 87	1,869	—	344	241	85	2
	Nordingrå och Nätra tingslag ..	Anders Sundström, Hemmansegare	1832	18 ¹ / ₂ 86	1,789	174	24	10	9	—
Vesterbottens län ..	Vesterbottens norra domsaga	Per Zimdahl, Organist	1836	18 ¹ / ₂ 85	2,702	103	31	17	12	—
	Vesterbottens mellersta domsaga ..	Nils Boström, Hemmansegare	1844	18 ¹ / ₂ 86	2,039	1)	21	11	10	—
Norrbottens län	Piteå domsaga	August Danielsson i Långnäs, Hemmansegare	1821	18 ¹ / ₂ 86	1,349	50	18	10	5	—
	Kalix domsaga	Johan Sällström, V.-konsul, Grosshandlare	1830	18 ¹ / ₂ 86	1,649	534	28	17	10	—

A n m ä r k n i n g a r .

1) Uppgifter om antalet valberättigade i Vätile, Ale och Kullings domsaga samt om antalet i valet deltagande vid valen inom denna och Vesterbottens mellersta domsaga hafva ej kunnat lemnas.

2) Skolföreståndaren J. Nydahl, som äfven förut representerat valkretsen, afsade sig riksdagsmannaskapet, men blef omvald.

ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN MED ANLEDNING AF RIKSDAGENS UPPLÖSNING
DEN 4 MARS 1887.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets ¹⁾ .	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Valkretsens folk-mängd d. 31 dec. 1885.	Valberättigade.		I valen deltagande.			Antal röster, som tillföllö		Kasserade valsedlar.	Valet öfverklagadt.
				Antal.	% af folk-mängden.	Valberättigade.	% af samtliga valberättigade.	Elektorer (vid medelbara val).	den valde.	närmaste man.		
Stockholms stad	Frih. Alfred Henrik Edvard Fock, f. d. Kausliråd * +	1818	215,688	13,054	6.1	10,139	77.7	—	8,792	—	16	¹⁵⁾
	Johan Sjöberg, f. d. Kommerseråd *	1816							8,792	—		
	Frih. Berndt Oscar Stackelberg, Konteramiral * +	1824							8,792	—		
	Ernst Axel Key, Professor *	1832							8,789	—		
	Frih. Adolf Erik Nordenskiöld, Professor * +	1832							8,787	—		
	Carl Johan Grafström, f. d. Fabrikör *	1820							8,784	—		
	Sixten Gabriel von Friesen, Rektor *	1847							8,784	—		
	Otto Magnus Höglund, Fil. Doktor, Grosshandlare	1846							8,784	—		
	Ernst Beckman, Litteratör *	1850							8,779	—		
	Per Adam Siljeström, f. d. Rektor *, ***	1815							8,775	—		
	John Wilhelm Elis Walldén, Godsegare **	1836							7,078	—		
	Per Sigurd Lovén, Med. Licentiat	1849							7,075	—		
	Johan Theodor Winborg, Fabrikör	1832							7,075	—		
	Johan Johansson, Grosshandlare *	1826							7,074	—		
	Johan Ohlsson, Teknisk fabrikör *	1833							7,074	—		
	Johan Erik Elliot, Justitiekansler	1844							7,073	—		
	Johan Henrik Gotthard Fredholm, Civilingenjör *	1838							7,073	—		
Johan Erik Nyström, Fil. Doktor *	1842	7,058	—									
Gustaf Ericsson, Husegare, f. d. Jernarbetare *	1835	7,028	—									
Emil Hammarlund, Redaktör *	1853	7,020	—									
Richard Gustafsson, Redaktör *	1840	7,003	3,090	—								
Stockholms län.												
Norra Roslags domsaga	Pehr Pehrsson i Norrsund, Hemmansegare *	1832	29,679	1,636	5.5	458	28.0	⁴⁾ 36	24	10	—	—
Mellersta Roslags "	Erik Gabriel Henrik Åkerlund, Godsegare	1853	21,049	1,234	5.9	553	44.8	28	19	9	—	—
Södra Roslags "	Erik Gustaf Boström, Godsegare *	1842	33,338	1,409	4.2	601	42.7	44	30	14	—	¹⁶⁾
Stockholms läns vestra "	Gustaf Fredrik Östberg, Fil. Kand., Godsegare *	1847	21,181	884	4.2	319	36.1	31	27	4	—	—
Södertörns "	Carl Gustaf Sundling, Landtbrukare	1826	33,713	1,218	3.6	826	67.8	—	280	1	528	¹⁷⁾
Städerna Södertelge, Norrtelge, Östhammar, Öregrund, Sigtuna och Vaxholm	Anton Fredrik Martin, Borgmästare	1838	9,881	796	8.1	574	72.1	23	18	5	—	—
Uppsala län.												
Norunda och Örbyhus härad	Johan Erik Ericsson i Alberga, Hemmansegare *	1837	25,832	1,083	4.2	668	61.7	32	18	13	—	—
Olands "	Johan Löfberg, Kronolänsman	1848	20,098	771	3.8	320	41.5	26	13	¹⁸⁾ 13	—	—
Uppsala läns mellersta domsaga	Jan Eliasson i Skuttungeby, Hemmansegare *	1826	25,056	1,118	4.5	361	32.3	⁵⁾ 43	42	1	—	—
Uppsala läns södra "	Lars Petter Mallmin, Landtbrukare *	1843	22,298	1,029	4.6	261	25.4	37	36	—	1	—
Staden Uppsala ⁶⁾	Herman Ludvig Rydin, Professor * ¹⁾	1822	20,202	1,328	6.6	655	49.3	—	460	—	—	⁸⁾
	Per Zakarias Larsson, Civilingenjör, Fabriksidkare	1828							432	217		
Södermanlands län.												
Jönåkers härad	Fredric Pettersson i Tjärsta, Arrendator *	1837	17,194	513	3.0	376	73.3	—	229	144	1	—
Rönö, Hölebo och Daga "	Carl Gustaf Andersson i Skeenda, Hemmansegare *	1832	27,973	841	3.0	453	53.9	—	341	101	3	—
Oppunda "	Nils Olsson i Ättersta, Hemmansegare *	1841	34,277	1,165	3.4	798	68.5	—	368	281	148	—

Anm. * utmärker att den valde blifvit omvald för samma (eller delvis samma) valkrets; ** att den valde före år 1887 representerat samma (eller delvis samma) valkrets; *** att den valde förut representerat annan valkrets; ¹⁾ att den valde förut varit ledamot af Första kammaren; + att den valde såsom riksdagsman deltagit i ständsriksdag.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Valkretsens folk-mängd d. 31 dec. 1885.	Valberättigade.	% af folkmängden.	I valen deltagande.	Antal röster, som tillföllö	Antal röster, som tillföllö	Kasernade valsedlar.	Valt öfverklagadt.		
				Antal.		Valberättigade.	% af samliga valberättigade.	Elektorer (vid medelbara val).	den valde.	närmaste man.		
Villåttinge härad	Erik Forsselius, Landtbrukare *	1850	11,814	396	3.4	232	58.6	—	151	80	1	—
Lifgedingets domsaga	Carl Andersson i Hamra, Hemmansegare *	1832	39,883	1,591	4.0	825	51.9	—	600	184	33	—
Städerna Nyköping, Torshälla, Mariefred, Trosa o. Enköping ²⁾	Ernst August Edeltam, Häradshöfding	1837	10,926	865	7.9	603	69.7	24	18	6	—	18)
Städerna Eskilstuna o. Strengnäs	Lorentz Knut Söderblom, Fabriksidkare *	1846	10,885	687	6.3	495	72.1	23	22	—	1	—
Östergötlands län.												
Kinda och Ydre domsaga	Axel Edvard Petersson i Hamra, Landtbrukare *	1839	29,542	1,289	4.4	555	43.1	—	520	26	5	—
Björkekindens m. fl. härads "	Christian August Ekeborgh, Kontraktspäst *	1824	31,752	1,104	3.5	531	48.1	—	484	33	1	—
Lysings och Göstrings "	Johan Ericsson i Norrby, Landtbrukare *	1827	24,526	1,100	4.5	529	48.1	—	471	52	—	—
Åkerbo m. fl. härads "	Frans Oskar Larsson i Mörtlösa, Hemmansegare *	1851	25,733	903	3.5	472	52.3	—	459	10	2	—
Vifolka m. fl. härads "	Anders Gustaf Anderson i Himmelsby, Hemmansegare *	1835	26,150	1,011	3.9	637	63.0	—	563	69	1	—
Finspångs län "	Per Gustaf Petersson i Brystorp, Hemmansegare **	1837	28,729	914	3.2	734	80.3	—	401	325	5	—
Aska, Dals och Bobergs "	Carl Jakob Jakobson i Karlshult, Landtbrukare *	1839	29,367	1,016	3.5	706	69.5	—	592	111	2	17)
Hammarkinds m. fl. härads "	(Anders Magnusson i Lervik, Hemmansegare * ¹⁾ 9)	1832	24,375	927	3.8	318	34.3	—	224	81	—	9)
Staden Linköping	Christoffer Ludvig Anjou, Rektor	1821	11,284	793	7.0	538	67.8	—	307	231	—	—
Staden Norrköping	Gustaf Walter Leopold Lönegren, Tollförvaltare *	1828	28,503	1,574	5.5	995	63.2	—	879	—	10	—
	Axel Swartling, V.-konsul, Fabriksdisponent *	1840							878	106		
Städerna Vadstena, Skeninge, Söderköping, Motala o. Grenna ²⁾	Fredrik Wilhelm Metzén, Kyrkoherde *	1832	9,144	693	7.6	512	73.9	—	256	255	—	17)
Jönköpings län.												
Vestra härads domsaga	Johan Sjöberg i Bodaryd, Hemmansegare *	1837	30,741	2,279	7.4	864	37.9	—	558	51	212	—
Östra " "	Samuel Johnson i Hvetlanda, Hemmansegare * ⁺	1820	21,799	1,539	7.1	401	26.1	—	367	22	1	—
Östbo " "	Gustaf Wilhelm Svensson i Rydaholm, Organist *	1840	21,821	1,434	6.6	885	61.7	—	692	164	10	—
Vestbo " "	Anders Andersson i Hakarp, Hemmansegare *	1834	28,203	2,807	10.0	1,443	51.4	—	777	630	6	—
Tveta, Vista och Mo " "	Johan Anderson i Tenhult, Hemmansegare *	1826	38,581	2,673	6.9	1,594	59.6	—	1,223	354	15	—
Norra och Södra Vedbo " "	Oskar Erickson i Bjersby, Landtbrukare *	1847	32,609	2,031	6.2	957	47.1	—	934	11	4	—
Staden Jönköping	Bernhard Hay, Fabriksdisponent	1835	19,344	1,100	5.7	819	74.5	—	421	395	3	—
Kronobergs län.												
Uppvidinge härad	Johan Petersson i Boestad, Hemmansegare *	1828	23,785	1,438	6.0	401	27.9	31	18	10	—	—
Konga " "	Sven Wieslander, Landtbrukare	1828	33,731	1,808	5.4	772	42.7	—	420	316	26	—
Norrvidinge och Kinnevalds " "	Carl Fredrik Petersson i Dänningelanda, Landtbrukare	1839	29,698	1,770	6.0	452	25.5	39)	25	14	—	—
Allbo " "	Johan Pettersson i Alfrestad, Hemmansegare *	1819	31,423	1,838	5.8	816	44.4	—	620	152	4	—
Sunnerbo domsagas östra valkrets	Anders Gustaf Jönsson i Mälarp Lunden, Hemmansegare *	1831	21,144	1,240	5.9	471	38.0	—	356	112	1	—
Sunnerbo domsagas vestra " "	Anders Gustaf Björkman, Hemmansegare *	1833	21,090	1,511	7.2	539	35.7	—	389	117	8	—
Städerna Vexjö och Oskarshamn ²⁾	Axel Mauritz Koræn, Borgmästare	1838	11,586	692	6.0	488	70.3	25	13	12	—	17)
Kalmar län.												
Norra Tjusts härad	Jonas Petter Nilsson i Kägglå, Hemmansegare *	1829	22,042	814	3.7	339	41.6	—	330	3	1	—
Södra Tjusts "	Otto Wilhelm Redelius, Kyrkoherde *	1835	21,312	567	2.7	148	26.1	25	23	1	1	—
Aspelands o. Handbörds domsaga	Carl Johan Petersson i Eksbo, Hemmansegare *	1850	31,223	1,459	4.7	356	24.4	—	249	32	6	—
Sevede och Tunälans " "	Johan Fredrik Carlsson i Norra Fogelhem, Landtbrukare *	1839	27,322	1,398	5.1	350	25.0	—	280	65	4	—
Norra Möre och Stranda " "	Johan Eklund, Landtbrukare *	1839	29,986	899	3.0	452	50.3	—	383	53	1	—
Södra Möre domsagas vestra valkr.	Olof Bondesten i Blomstermåla, Hemmansegare	1843	23,994	1,241	5.2	521	42.0	—	325	182	1	17)
Södra Möre domsagas östra " "	Nils Petersson i Runtorp, Hemmansegare * ⁺	1828	21,496	609	2.8	123	20.2	23)	20	2	—	—
Ölands domsaga	Anders Peter Danielson i Dystad, Hemmansegare *	1839	36,085	2,191	6.1	1,035	47.2	—	952	1	70	—
Staden Kalmar	Adolf Westrin, Landskamrerare	1847	11,819	760	6.4	518	68.2	—	355	160	2	—
Städerna Eksjö ²⁾ , Vimmerby och Vestervik	Anders Axel Wilhelm Lund, Läroverksadjunkt	1839	11,782	799	6.8	573	71.7	26	19	6	—	—

Tab. 4 (forts.). ALLM. VALEN TILL ANDRA KAMMAREN M. ANLEDN. AF RIKSDAGENS UPPLÖSN. 1887. 39

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Valkretsens folk-mängd d. 31 dec. 1885.	Valberättigade. Antal.	% af folkmängden.	I valen deltagande. Valberättigade.	% af samliga valberättigade.	Elektorer (vid medelbara val).	Antal röster, som tillföll den valde.	härnaste man.	Kasserade valsedlar.	Valet öfverklagadt.
Gotlands län.												
Gotlands södra domsaga	Ludvig Norrby, Hemmansegare * +	1830	24,015	2,317	9.6	952	41.1	—	805	106	6	—
Gotlands norra "	Per Larsson i Lilla Folce, Hemmansegare * +	1823	21,889	1,953	8.9	599	30.7	—	549	21	9	—
Städerna Visby och Borgholm ²⁾	Carl August Bokström, Kronofogde *	1841	7,567	656	8.7	435	66.3	³⁾ 14	14	—	—	¹⁰⁾
Blekinge län.												
Listers domsaga	Nils Jönsson i Gammalstorp, Landtbrukare *	1844	26,068	1,017	3.9	538	52.9	—	381	77	7	—
Bräkne "	Pehr Pehrson i Törneryd, Hemmansegare *	1845	22,762	1,133	5.0	220	19.4	—	188	24	7	—
Östra "	Anders Svensson i Lösen, Hemmansegare *	1833	27,582	981	3.6	258	26.3	32	28	4	—	—
Medelstads "	August Peterson i Hasselstad, Hemmansegare *	1820	34,375	1,157	3.4	483	41.7	—	377	4	99	¹¹⁾
Staden Karlskrona	Carl Gillius Frick, f. d. Kaptenlöjtnant *	1827	19,127	1,587	8.3	1,021	64.3	—	905	111	4	—
Städerna Karlshamn, Sölvesborg och Ronneby	Ernst Fredrik Wilhelm Meyer, Grosshandlare **	1847	10,157	741	7.3	446	60.2	—	325	113	6	—
Kristianstads län.												
Ingelstads o. Jerrestads domsaga	Lasse Jönsson i Sandby, Landtbrukare *	1834	37,209	2,606	7.0	952	36.5	⁵⁾ 53	27	23	—	—
Villands härad (tingslag)	Anders Nilsson i Rinkaby, Hemmansegare *	1825	22,755	1,106	4.9	583	52.7	—	340	233	5	—
Östra Göinge härad	Per Truedsson i Haganäs, Hemmansegare *	1832	27,129	973	3.6	616	63.3	—	439	172	3	—
Albo och Gärds domsaga	Sven Nilsson i Efveröd, Hemmansegare *	1831	35,321	1,812	5.1	1,022	56.4	—	677	321	21	—
Vestra Göinge "	Tufve Tufvesson i Lur, Hemmansegare	1827	34,325	2,169	6.3	1,012	46.7	—	1	¹¹⁾ 1	1,009	—
Norra Åsbo "	Mårten Borgström, Domänintendent	1830	26,147	1,568	6.0	896	57.1	—	390	285	7	—
Södra Åsbo och Bjäre "	Olof Andersson i Lyckorna, Hemmansegare *	1839	30,091	2,250	7.5	994	44.2	—	568	401	19	—
Städerna Kristianstad och Simrishamn	Åke Hjalmar Nordenfelt, Kapten	1847	11,759	833	7.1	396	47.5	—	328	61	4	—
Malmöhus län.												
Oxie och Skytts domsaga	Mårten Dahn, Landtbrukare *	1849	35,800	2,411	6.7	881	36.5	—	598	244	5	—
Färs "	Nils Nilsson i Skärhus, Hemmansegare	1841	27,093	2,057	7.6	1,241	60.3	—	858	207	20	—
Frosta "	Nils Nilsson i Östra Espinge, Hemmansegare *	1815	26,595	2,091	7.9	700	33.5	—	467	198	7	—
Rönnebergs och Harjagers härad	Nils Persson i Vadensjö, Landtbrukare *	1838	27,772	1,712	6.2	910	53.2	—	482	423	3	—
Önsjö "	Ivar Månsson i Trä, Landtbrukare *	1845	16,442	1,011	6.1	544	53.8	—	355	185	1	—
Luggude domsagas norra valkrets	Anders Olsson i Ornåkräp, Landtbrukare *	1836	23,205	1,495	6.4	763	51.0	—	588	167	53	—
Luggude domsagas södra "	Anders Persson i Mörrarp, Landtbrukare *	1835	22,794	1,581	6.9	659	41.7	—	526	118	4	—
Bara härad	Jöns Bengtsson i Gullåkra, Landtbrukare *	1837	17,004	1,003	5.9	376	37.5	¹⁾ 27	25	2	—	—
Torna "	Nils Åkesson i Södra Sandby, Landtbrukare *	1836	23,675	1,677	7.1	331	19.7	39	28	11	—	—
Herrestads och Ljunits "	Hans Andersson i Vestra Nöbbelöf, Landtbrukare *	1848	16,380	1,207	7.4	722	59.8	—	632	67	13	—
Vemmenhögs "	Lars Pålsson i Hemmesdyng, Landtbrukare *	1833	24,638	1,906	7.7	712	37.4	—	504	193	4	—
Staden Malmö	Olof Christian Ahlström, Borgmästare *	1833	44,532	3,003	6.7	457	15.2	—	431	—	9	—
	Carl August Andersson, Boktryckare *	1841							427	—		
	Robert Erik Leonard Darin, Lektor *	1843							415	—		
	Johan Henrik Emanuel Dieden, Konsul, Grosshandlare *	1840							384	55		
Staden Lund	Eskilander Thomasson, Justitieombudsman, Borgmäst. *	1829	14,835	982	6.6	605	61.6	—	532	69	2	—
Staden Helsingborg	Hans Aron Sjöcrona, f. d. Öfverste *	1825	15,230	1,242	8.2	752	60.5	—	595	155	2	—
Staden Landskrona	Gustaf Thestrup, Rådman *	1843	11,263	759	6.7	325	42.8	—	318	3	—	—
Städerna Ystad, Trelleborg, Skanör och Falsterbo	Johan Gustaf Smith, f. d. Apotekare *	1817	10,920	1,023	9.4	525	51.3	—	308	210	6	—
Hallands län.												
Halmstads och Tönnersjö härad	Ivar Lyttkens, Godsegare *	1823	25,438	1,516	6.0	1,025	67.6	—	687	322	13	—
Höke "	Carl Ifvarsson i Varestorp, Landtbrukare * +	1818	19,730	1,347	6.8	910	67.6	—	672	232	4	—
Årstads och Faurås "	Anders Magnus Gudmundsson i Vastad, Landtbrukare *	1843	29,054	1,963	6.8	1,040	53.0	—	537	463	8	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Valkretsens folk-mängd d. 31 dec. 1885.	Valberättigade.		I valen deltagande.			Antal röster, som tillföll		Kasserade valsedlar.	Valet öfverklagadt.
				Antal.	% af folk-mängden.	Valberättigade.	% af samtliga valberättigade.	Elektorer (vid medelbara val).	den valde.	närmaste man.		
Himle härad	Lars Börjesson i Vräen, Hemmansegare *	1825	14,484	1,119	7·7	605	54·1	—	387	204	5	17)
Hallands läns norra domsaga	Carl August Oléhn, Handlande *	1844	30,587	1,850	6·0	743	40·2	—	371	327	14	—
Städerna Halmstad o. Engelholm ²⁾ ..	Peter Thure Gabriel Stockenberg, Borgmästare	1826	11,613	756	6·5	605	80·0	—	471	127	3	—
Städerna Laholm, Varberg, Falkenberg och Kungsbacka	Anders Magnus Lundberg, Borgmästare * +	1820	8,118	744	9·2	420	56·5	—	365	49	2	—
Göteborgs och Bohus län.												
Askims och Säfvedals härad	Anders Magnus Emanuel Lagerberg, Kammarh., Godseg.	1844	26,689	1,630	6·1	425	26·1	*) 33	25	8	—	—
Vestra och Östra Hisings "	Jöns Rundbäck, Organist * +	1830	15,298	975	6·4	305	31·3	20	11	9	—	—
Inlands domsaga	Anders Andersson i Intagan, Landtbrukare * +	1825	32,580	1,924	5·9	1,133	58·9	—	630	460	15	—
Orusts och Tjörns "	Axel Vilhelm Ljungman, Fil. Doktor *	1841	30,435	1,541	5·1	950	61·6	—	516	354	72	—
Norrvikens "	Johan Petter Johnsson i Norrkärä, Landtbrukare, f. d. Sjökapten	1838	32,704	1,827	5·6	607	33·2	—	304	267	9	17)
Lane och Stångenäs härad	Gustaf Mellin, Landtbrukare *	1840	19,442	1,249	6·4	626	50·1	—	345	271	7	—
Tunge, Sörbygdens o. Sotenäs » ¹⁰⁾ ..	Johannes Andersson i Knarrevik, Hemmansegare * +	1821	20,804	1,092	5·2	646	59·2	—	133	3	509	10)
Staden Göteborg	Olof Wijk, Grosshandlare *	1833	91,033	6,532	7·2	2,054	31·4	—	1,939	—	12	—
	Carl Fredrik Winkrans, Rektor *, ***	1826							1,915	—		
	Peter Hammarberg, Grosshandlare *	1814							1,905	—		
	Erik August Wijkander, Professor	1849							1,888	—		
	Jacob Dahl, Stadsmäklare	1821							1,885	—		
	Olof Melin, Stadsmäklare *	1834							1,844	—		
	Jon Gustaf Siljeström, Rådman *	1841							1,836	—		
	Erik Wilhelm Wretlind, Med. Doktor *	1838							1,552	—		
Städerna Uddevalla, Strömstad och Marstrand	Gustaf Svanberg, Borgmästare	1839	—	1,158	526	—	—	—	—	—	—	
Carl Wilhelm Collander, Fabriksidkare	1838	11,080	744	6·7	445	59·8	—	418	17	1	—	
Älfsborgs län.												
Marks härad	Frans Gustaf Janson i Karlshed, Landtbrukare *	1844	35,113	1,198	3·4	246	20·5	48	43	4	—	—
Vedens och Bollebygds "	August Larson i Slättäng, Landtbrukare	1833	15,261	612	4·0	175	28·6	21	13	7	—	—
Flundre, Väne o. Bjerke domsaga	Carl Johansson, Regementsintendent	1837	28,719	1,250	4·4	264	21·1	*) 37	27	8	—	—
Kinds härad	Svante Fredrik Norén, Hemmansegare *	1825	31,628	1,725	5·5	577	33·4	*) 48	32	15	—	—
Redvägs "	Josef Smedberg, Hemmansegare * +	1819	11,764	870	7·4	175	20·1	*) 19	18	1	—	—
Vätö, Ale och Kullings domsaga	Johan August Andreasson i Nygård, Hemmansegare *	1847	38,598	2,635	6·8	458	17·4	54	47	4	1	—
Ås och Gäsene "	Peter Svensson i Brämhult, Hemmansegare *	1826	24,200	1,814	7·5	310	17·1	*) 45	42	1	2	—
Sundals härad	Patrik Stockman, Kronolänsman *	1824	18,600	1,054	5·7	113	10·7	23	22	—	1	—
Nordals och Valbo "	Bengt Dahlgren, Hemmansegare *	1836	24,014	1,303	5·4	298	22·9	29	22	7	—	—
Tösbo och Vedbo domsaga	Johan Jacob August Låftman, Bruksdisponent	1841	36,650	1,746	4·8	542	31·0	47	30	17	—	17)
Städerna Venersborg, Åmål och Kungälv ²⁾	Mats Zachrisson, Landsekreterare *	1841	8,974	553	6·2	309	55·9	19	19	—	—	—
Städerna Borås, Alingsås och Ulricehamn	Ferdinand Lindedal, Kronofogde	1830	9,750	650	6·7	519	79·8	—	274	242	2	—
Skaraborgs län.												
Åse, Viste, Barne o. Laske doms.	Anders Svensson i Edum, Hemmansegare *	1837	37,828	2,858	7·6	433	15·2	*) 55	46	4	1	—
Kinnefferdings m. fl. härads "	Anders Svensson i Bossgården, Hemmansegare *	1824	36,090	2,269	6·3	904	39·8	—	651	121	125	—
Skånings, Vilske och Valle "	Elias Gustaf Fredholm, Organist *	1828	30,588	2,016	6·6	733	36·4	—	683	43	4	—
Gudhems och Kåkinda "	Johannes Jonson i Fröstorp, Hemmansegare *	1823	31,240	1,767	5·7	764	43·2	—	686	50	6	—
Vartofta och Frökinds "	Carl Persson i Stallerhult, Hemmansegare *	1844	35,958	2,169	6·0	1,073	49·5	—	1,000	54	4	—
Norra Vadsbo "	Anders Johansson i Löfåsen, Hemmansegare *	1831	28,668	1,601	5·6	209	13·1	36	30	5	—	—
Södra Vadsbo "	Carl Gustaf August Bergendahl, Löjtnant	1845	33,660	1,759	5·2	1,095	62·3	—	655	424	16	—

Tab. 4 (forts.). ALLM. VALEN TILL ANDRA KAMMAREN M. ANLEDN. AF RIKSDAGENS UPPLÖSN. 1887. 41

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Valkretsens folk-mängd d. 31 dec. 1885.	Valberättigade.	% af folkmängden.		I valen deltagande.			Antal röster, som tillföll		Valöfverlagadt.
				Antal.			Valberättigade.	% af samtlige valberättigade.	Elektorer (vid medelbara val).	den valde.	närmaste man.	Kasserade valsedlar.
Städerna Mariestad, Skara och Skövde	Herman Nestor Emanuel Amnéus, Landeskamrerare	1842	10,379	776	7.5	610	78.6	—	327	280	2	—
Städerna Lidköping, Falköping och Hjo	Anders Peter Westerberg, Regementsläkare	1828	9,056	676	7.5	546	80.8	—	338	206	2	—
Vermålands län.												
Ölme, Visnums och Väse härad ..	Olof Andersson i Hasselbol, Hemmansegare	1842	24,070	1,122	4.7	725	64.6	—	440	283	1	—
Fernebo " ¹¹⁾	Carl Gustaf Olsson Bruse, Bergsman	1841	20,146	593	2.9	418	70.5	22	16	6	—	¹¹⁾
Mellansysslets domsaga	Carl Fredrik Segerlind, Landtbrukare **	1829	36,720	1,598	4.4	1,229	76.9	—	861	366	2	—
Södersysslets "	Lars Persson i Heljebol, Hemmansegare *	1833	30,825	1,294	4.2	594	45.9	39	22	17	—	—
Nordmarks "	Nils Nilsson i Vrångebol, Hemmansegare *	1822	22,470	933	4.2	329	35.3	29	29	—	—	—
Fryksdals härads öfre tingslag ..	Per Sahlström, Landtbrukare *	1834	14,990	383	2.6	127	33.2	17	17	—	—	—
Fryksdals härads nedre "	Johan Andersson i Lysvik, Klockare *	1834	25,138	1,440	5.7	987	68.5	—	687	297	3	—
Jösse domsaga	Emil Olsson i Kyrkebol, Hemmansegare	1847	33,302	1,965	5.9	1,087	55.3	37	23	7	—	¹²⁾
Elfdals och Nyeds "	Gustaf Jansson i Krakerud, Hemmansegare *	1839	35,841	1,312	3.7	1,020	77.7	—	809	204	2	—
Städerna Karlstad och Filipstad ..	Gullbrand Elowson, Lektor	1835	11,011	761	6.9	597	78.4	—	387	210	—	—
Städerna Kristinehamn, Nora, Lindesberg och Askersund ²⁾ ..	Anders Fredrik Broström, Boktryckare	1835	9,976	903	9.1	657	72.8	—	530	123	—	—
Örebro län.												
Edsbergs, Grimstens och Hardemo härad	Lars Fredrik Odell, Hemmansegare *	1830	23,375	1,098	4.7	833	75.9	—	427	404	—	—
Kumla och Sundbo härad	Erik Olsson i Sånnersta, Hemmansegare ** +	1816	27,674	1,213	4.4	909	74.9	—	454	453	—	¹⁷⁾
Glanshammars och Örebro "	Per Nilsson i Råby, Hemmansegare *	1827	21,432	1,235	5.8	677	54.8	—	444	184	41	—
Askers och Sköllersta "	Folke Andersson i Helgösta, Hemmansegare *	1829	21,560	1,126	5.2	712	63.2	—	474	235	2	—
Lindes domsaga	Karl August Ruhlén, Stationsinspektör	1847	32,996	1,558	4.7	1,217	78.1	—	790	420	7	—
Nora " ¹²⁾	Gustaf Bratt, Grufdisponent, f. d. Löjtnant	1826	37,927	1,423	3.8	1,069	75.1	—	370	177	518	¹²⁾
Staden Örebro	Karl Arvid Gumælius, Telegrafkommissarie *	1833	13,018	888	6.8	661	74.4	—	508	149	4	—
Vestmanlands län.												
Vestmanlands södra domsaga	Frih. Adolf Tersmeden, Bruksegare, f. d. Kapten * +	1836	27,959	1,105	4.0	693	62.7	—	404	282	3	—
Vestmanlands västra "	Per Ersson, Godsegare *	1837	27,334	1,181	4.3	855	72.4	—	526	319	8	—
Vestmanlands norra "	Per Holm, Bergsman *	1843	25,619	1,027	4.0	686	66.8	—	513	162	3	—
Vestmanlands östra "	Erik Ersson i Arnebo, Hemmansegare *	1829	31,977	1,914	6.0	1,104	57.7	—	638	447	17	—
Städerna Vesterås och Köping	Erik Vilhelm Abenius, Borgmästare	1825	10,050	762	7.6	599	78.6	—	422	176	—	—
Städerna Arboga och Sala	Carl Ingvar Wählin, Häradshöfding	1841	9,117	680	7.5	569	83.7	—	390	178	1	—
Kopparbergs län.												
Leksands, Åls o. Bjursås tingslag ..	(Nygårds Daniel Persson i Tällberg, Hemmansegare) ¹³⁾	1850	18,937	1,627	8.6	430	26.4	21	15	6	—	¹³⁾
Gagnefssamt Rättviks o. Ore " ..	Ollas Anders Ericsson i Ofvanmyra, Hemmansegare ..	1858	21,152	1,613	7.6	792	49.1	23	23	—	—	—
Ofvan-Siljans domsaga	Mats Tysk, Hemmansegare *	1841	24,133	2,350	9.7	1,207	51.4	—	745	377	11	—
Hedemora "	Back Per Ersson i Buska, Hemmansegare *	1840	33,591	2,340	7.0	1,597	68.2	—	913	674	3	—
Falu "	Anders Hansson i Solberga, Hemmansegare *	1839	36,174	2,782	7.7	1,806	64.9	—	1,175	624	6	—
Grangårde, Norrbärke och Söderbärke tingslag	Johan Boman, Bruksidkare **	1825	24,946	1,133	4.5	884	78.0	—	617	265	2	—
Malungs m. fl. tingslag	Stormats Mathias Olsson i Sörnäs, Handelsföreståndare * ..	1839	25,738	2,108	8.2	395	18.7	¹⁾ 28	25	1	1	—
Städerna Falun, Hedemora o. Säter ..	Herman Wilhelm Hultberg, Rådman **	1839	9,620	822	8.5	690	83.9	—	434	255	1	—
Gefleborgs län.												
Gestriklands östra tingslag	Anders Andersson i Lund, Hemmansegare *	1844	23,400	1,243	5.3	641	51.6	¹⁾ 24	16	6	—	—
Gestriklands västra "	Anders Göransson i Åsen, Hemmansegare *	1845	25,929	1,526	5.9	882	57.8	¹⁾ 28	23	4	1	—
Norra Hälsinglands domsaga	Anders Larsson i Lund, Hemmansegare *	1839	39,168	3,113	7.9	1,437	46.2	—	1,271	154	8	—
Vestra Hälsinglands "	Olof Jonsson i Hof, Hemmansegare *	1839	25,531	1,529	6.0	260	17.0	30	30	—	—	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Valkretsens folk-mängd d. 31 dec. 1885.	Valberättigade.	I valen deltagande.		Antal röster, som tillföll		Kasserade valsedlar.		Valet öfverklagadt.	
				Antal.	% af folk-mängden.	Valberättigade.	% af samtliga valberättigade.	Elektorer (vid omedelbara val).	den valde.	närmaste man.		
Södra Helsinglands vestra tingslag	Jon Johnsson i Torsberg, Handlande	1837	24,618	1,211	4.9	682	56.3	29	21	8	—	—
Södra Helsinglands östra "	Nils Hanson i Berga, Hemmansegare	1835	18,375	1,017	5.5	623	61.3	21	15	6	—	—
Staden Gefle	Paul Peter Waldenström, Lektor *	1838	20,753	1,492	7.2	1,101	73.8	—	983	—	3	17)
	Olof August Brodin, Skeppsbyggmästare	1840										
Staden Söderhamn	Frans Johan Erland Berglöf, Häradshöfding *	1841	9,044	509	5.6	395	77.6	—	320	73	2	—
Vesternorrlands län.												
Medelpads vestra domsaga	Gustaf Adolf Wändahl, Apotekare	1845	27,923	1,896	6.8	1,170	61.7	32	20	12	—	—
Medelpads östra "	Petter Näsman, Hemmansegare *	1833	35,784	2,120	5.9	905	42.7	42	42	—	—	—
Ångermanlands södra "	Johan Nydahl, Skolföreståndare *	1846	23,190	1,756	7.6	869	49.5	—	724	129	6	—
Ångermanlands mellersta "	Anders Huss, Kronofogde *	1841	19,278	1,064	5.5	771	72.5	—	592	127	48	—
Ångermanlands vestra "	Erik Petter Jonsson i Myre, Hemmansegare *	1834	19,041	1,325	7.0	420	31.7	—	398	16	1	—
Nordingrå och Nätra tingslag	Per Gustaf Näslund, Hemmansegare **	1827	21,369	1,680	7.9	210	12.5	20	18	2	—	16)
Själervads och Arnäs "	Per Olof Hörnfeldt, Hemmansegare ** +	1830	22,576	1,703	7.5	228	13.4	26	20	6	—	—
Städerna Hernösand, Umeå och Skellefteå 2)	Carl Johan Blomberg, Lektor *	1838	9,412	887	9.4	628	70.8	—	526	96	1	—
Staden Sundsvall	Magnus Arhusiander, Grosshandlare *	1829	10,275	941	9.2	623	66.2	—	523	97	3	—
Jemtlands län.												
Jemtlands norra domsaga	Nils Larson i Tullus, Hemmansegare ** +	1822	24,168	1,760	7.3	1,215	69.0	—	873	334	4	—
Jemtlands vestra "	Gustaf Erikson i Myckelgård, Landtbrukare	1840	22,022	1,491	6.8	862	57.8	—	638	172	48	—
Jemtlands östra "	Jöns Bromée, Landtbrukare	1841	25,367	1,643	6.5	916	55.8	—	671	212	24	—
Herjedalens "	William Farup, Bruksegare *	1824	16,789	1,098	6.5	443	40.3	—	410	12	1	—
Städerna Östersund o. Hudiksvall 2)	Frih. John Philip Ericson, Landshöfding *** 1	1834	9,150	793	8.7	538	67.8	19	19	—	—	—
Vesterbottens län.												
Vesterbottens södra domsaga	Johan Olof Ruthberg, Kronolänsman	1824	36,193	2,773	7.7	399	14.4	39	39	—	—	—
Vesterbottens vestra "	August Wilhelm Hygrell, Häradshöfding	1848	22,890	1,535	6.7	438	28.5	29	17	12	—	—
Vesterbottens norra "	Anton Markstedt, V.-konsul, Sägverksegare **	1836	30,658	2,592	8.5	737	28.4	32	31	1	—	—
Vesterbottens mellersta "	Nils Boström, Hemmansegare *	1844	19,836	1,749	8.8	215	12.3	22	22	—	—	—
Norrbottnens län.												
Piteå domsaga	August Danielsson i Långnäs, Hemmansegare *	1821	22,771	1,293	5.7	204	15.8	23	15	8	—	—
Luleå "	Nils Wallmark, Hemmansegare *	1835	21,827	1,447	6.6	651	45.0	—	504	146	—	—
Kalix "	Olof Harald Ström, V.-konsul, Handlande	1836	25,421	1,483	5.8	746	50.3	28	28	—	—	—
Torneå "	Gustaf Sundberg, Häradshöfding	1845	19,031	1,096	5.8	217	19.8	26	12	9	—	16)
Städerna Luleå, Piteå o. Haparanda	Gulaifr Oskar Burman, Bankdirektör	1836	7,191	711	9.9	505	71.0	16	15	—	1	—
Hela Riket: 187 valkretsar												
deraf:	221 riksdagsmän	—	4,682,769	274,733	5.9	132,265	19) 48.1	3) 1,917	—	—	4,096	24
vid omedelbara val 124 "	158 "	—	3,231,640	190,133	5.9	103,904	19) 54.6	—	—	—	4,085	14
vid medelbara val 63 "	63 "	—	1,451,129	84,600	5.8	28,361	19) 33.5	3) 1,917	—	—	11	10
Af ofvanstående summor komma på Landsbygden: 146 valkretsar												
deraf:	146 riksdagsmän	—	3,377,715	219,186	5.7	97,323	19) 44.4	3) 1,728	—	—	3,991	17
vid omedelbara val 92 "	92 "	—	2,514,528	141,138	5.6	73,482	19) 52.1	—	—	—	3,982	10
vid medelbara val 54 "	54 "	—	1,363,187	78,048	5.7	23,841	19) 30.5	3) 1,728	—	—	9	7
Städerna: 41 valkretsar												
deraf:	75 riksdagsmän	—	805,054	55,547	6.9	34,942	19) 62.9	3) 189	—	—	105	7
vid omedelbara val 32 "	66 "	—	717,112	48,995	6.8	30,422	19) 62.1	—	—	—	103	4
vid medelbara val 9 "	9 "	—	87,942	6,552	7.5	4,520	69.0	3) 189	—	—	2	3

Anmärknin g a r.

¹⁾ Angående vissa domsagors indelning i valkretsar se Kungl. Kung. d. 5 juli 1884 och d. 14 mars 1887.

²⁾ Enär vissa stadsvalkretsar bestå af städer, tillhörande tvenne län, äro städerna Enköpings, Greuna, Oskarshamn, Eksjö, Borgholm, Engelholm, Kungälv, Nora, Lindesberg, Askersund, Umeå, Skellefteå och Hudiksvall här upptagna under annat län, än dit de rätteligen höra. I följd häraf äro ej heller i tabellen några länssummor utförda.

³⁾ Antalet valde elektoror uppgick för hela riket till 1,943, nemligen för landsbygden till 1,752 och för städerna till 191. Antalet var sålunda i jämförelse med de i valen deltagande elektorerne 24 flere för landsbygden och 2 för städerna. I fråga om de särskilda valkretsarne, der antalet valde och väljande elektoror ej var lika, jemför anm. 4, 5 och 6.

⁴⁾ Antalet valde elektoror var 1 mer än de i valet deltagande.

⁵⁾ Antalet valde elektoror var 2 mer än de i valet deltagande.

⁶⁾ Antalet valde elektoror var 25, eller 5 mera än de i valet deltagande.

⁷⁾ Antalet valberättigade vid val tillfället har för Stockholms stad ej kunnat uppgifvas. I följd häraf har motsvarande antal för 1887 års senare val måst begagnas.

⁸⁾ Vid ett föregående val, i hvilket af stadens dåvarande 1,338 valberättigade 920, eller 68.8 %, deltog, utsågs blott en riksdagsman, professoren H. L. Rydin, hvilken erhöi 576 röster, medan närmaste man erhöi de öfriga 344. På grund af ingifna klagomål upphäfdes detta val af K. M:ts Befallningshafvande före riksdagens början, men utslaget drogs genom underdåniga besvär under Kungl. Maj:ts pröfning. Vid sitt första sammanträde den 4 maj 1887 beslöt Andra kammaren, att professor Rydin skulle få intaga och behålla plats såsom ledamot i Kammaren, till dess frågan om hans val hunnit slutligen afgöras, och innehade professor Rydin på grund häraf plats i Kammaren under en mindre del af riksdagen, till dess Kungl. Maj:t upphäfde valet för Uppsala stad. Det nya valet, då professor Rydin jemte ingenjören P. Z. Larsson utsågs till riksdagsmän, egde rum den 1 juni 1887. — Äfven öfriga ledamöter, hvilkas val vid riksdagens början voro öfverklagade, men ej slutligen afgjorda, innehade på samma grund sina platser i Kammaren och lemnade dem först då, i fall Kungl. Maj:t upphäfde deras val.

⁹⁾ Vid ett föregående val, i hvilket af valkretsens dåvarande 957 valberättigade 679, eller 71.0 %, togo del, erhöi hemmansegarne August Henriesson i Karlslund och Anders Magnusson i Lervik lika många röster eller 337, hvarjemte 3 röster kasserades och 2 tillföllö annan person. Genom lottning utsågs Henriesson till riksdagsman och denne bevistade äfven större delen af 1887 års senare riksdag, tills Kungl. Maj:t, härutinnan godkännande K. M:ts Befallningshafvandes utslag, den 13 juni 1887 upphäfde valet och detta följande dag för Kammaren tillkännagafs. Nytt val förrättades med anledning häraf den 5 och afslutades inför domhafvanden den 12 juli 1887. Redan den 9 juli hade emellertid riksdagen afslutats, hvadan den valde, hemmansegaren A. Magnusson, ej kom att bevista densamma, och är hans namn i tabellen på grund deraf fördt inom klammer.

¹⁰⁾ Vid valet erhöi f. d. öfverstelöjtnanten Carl Anders Neiglick de flesta rösterna, eller 495, och hemmansegaren J. Andersson i Knarreik kom honom i röstetal närmast. Valförrättaren förklarade Neiglick vald. Valet öfverklagades och fastställdes af K. M:ts Befallningshafvande, men upphäfdes af Kungl. Maj:t, i det att de på Neiglick afgifna rösterna kasserades och Andersson förklarades vara rätteligen vald. Kungl. Maj:ts utslag föll den 13 och tillkännagafs för Andra kammaren den 14 juni 1887. Till dess hade Neiglick såsom riksdagsman deltagit i Kammarens förhandlingar.

¹¹⁾ Vid valet tillföllö de flesta rösterna bergsmannen C. G. Oison Bruse, men då valförrättaren ansåg denne ej vara valbar, kasserades dessa röster och förklarades arrendatorn Per Larsson i Viggetorp, som dernäst erhöiit de flesta rösterna, för vald. Valet öfverklagades, men Larsson bevistade såsom riksdagsman största delen af riksdagen, tills Kungl. Maj:t, i öfverensstämmelse med K. M:ts Befallningshafvandes utslag, upphäfde valet och förklarade Bruse rätteligen vald.

¹²⁾ Vid valet tillföllö de flesta rösterna, 514 till antalet, riksgäldsfullmäktigen Johan Johansson i Noraskog, som af valförrättaren förklarades vald. Valet öfverklagades och upphäfdes såväl af K. M:ts Befallningshafvande som af Kungl. Maj:t, hvilka, kasserande alla på Johansson afgifna röster, förklarade grufvedisponenten, f. d. löjtnanten G. Bratt, som var den i röstetal närmaste, för rätteligen vald. Kungl. Maj:ts utslag föll den 17 och meddelades Andra kammaren den 20 juni 1887. Dittills hade Johansson såsom ledamot af Andra kammaren deltagit i dess förhandlingar.

¹³⁾ Vid ett föregående val erhöi hemmansegaren Liss Olof Larsson i Vestannor 11 elektorsröster af 21 och förklarades vald. I uti elektorsvalen hade af 1,645 valberättigade 1,043, eller 63.4 %, tagit del. Af de i Leksands kommun afgifna 714 röster kasserades 492 af kommunalstämman ordförande. Valet öfverklagades och upphäfdes såväl af K. M:ts Befallningshafvande som af Kungl. Maj:t. Kungl. Maj:ts utslag föll den 17 och tillkännagafs för Andra kammaren den 20 juni 1887, och deltog Larsson till denna tid såsom riksdagsman i Kammarens förhandlingar. Nytt val för periodens återstående del förrättades först efter riksdagens slut den 20 juli 1887, hvadan den då valde, hemmansegaren N. D. Persson i Tällberg, ej på grund af valet kom att bevista någon del af riksdagen. I tabellen är derför hans namn upptaget inom klammer.

¹⁴⁾ Valet afgjordes genom lottning.

¹⁵⁾ Valet fastställdes såväl af Öfverståthållareembetet som af Kungl. Maj:t.

¹⁶⁾ Valet fastställdes af K. M:ts Befallningshafvande.

¹⁷⁾ Valet fastställdes såväl af L. M:ts Befallningshafvande som af Kungl. Maj:t.

¹⁸⁾ Valet upphäfdes af K. M:ts Befallningshafvande, men fastställdes af Kungl. Maj:t.

¹⁹⁾ Om man vid beräkningen i fråga om de tre valkretsar (Uppsala stad, Hammarkinds och Skärkinds domsaga samt Leksands m. fl. tingslag), der omval företogs, utgår icke, såsom här skett, från det andra, giltiga valet, utan från det första, öfverklagade och upphäfda — och detta torde denna gång ega ett visst berättigande, särskildt i fråga om deltagandet i valen — finner man, att, medan de valberättigades antal var blott obetydligt större vid det förra valet, eller endast 10 flere valberättigade vid det omedelbara valet i Uppsala, 30 flere vid det omedelbara valet i Hammarkinds och Skärkinds domsaga samt 18 flere vid det medelbara valet i Leksands m. fl. tingslag, så var deremot deltagandet i det förra ursprungliga valet så mycket lifligare inom alla tre kretsarne, att det utöfvar inverkan på de procenttal, som för hela riket, landsbygden och städerna blifvit anförda såsom mätare af denna liflighet. Antalet i valet deltagande vid de ursprungliga valen dels i och för sig, dels i förhållande till hela antalet valberättigade, utgjorde: hela riket 133,504 och 48.6 %, nemligen vid de omedelbara valen 104,530 och 55.0 % samt vid de medelbara 28,974 och 34.2 %; landsbygden 98,297 och 44.8 %, nemligen vid de omedelbara valen 73,843 och 52.3 % samt vid de medelbara 24,454 och 31.3 %; städerna 35,207 och 63.4 %, nemligen vid de omedelbara valen 30,687 och 62.6 % samt vid de medelbara valen (= de i tabellen angifna talen) 4,520 och 69.0 %.

SPECIALTABELL FÖR DE SÄRSKILDA STÄDERNA BETRÄFFANDE DE ALLMÄNNA VALEN TILL
ANDRA KAMMAREN MED ANLEDNING AF RIKSDAGENS UPPLÖSNING DEN 4 MARS 1887.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Antal valkretsar.	Stad.	Folk- mängd d. 31 dec. 1885.	Valberätti- gade.		I valen del- tagande.		Antal valkretsar.	Stad.	Folk- mängd d. 31 dec. 1885.	Valberätti- gade.		I valen del- tagande.	
			Antal.	% af folk- mäng- den.	Antal.	% af valbe- rätti- gade.				Antal.	% af folk- mäng- den.	Antal.	% af valbe- rätti- gade.
1	Stockholms stad	215,688	13,054	6'1	10,139	77'7	1	Halmstad (Hallands län).....	9,562	607	6'3	501	82'5
	Engelholm (Kristianstads län)	2,051	149	7'3	104	69'8							
	Södertelge (Stockholms län)	3,926	287	7'3	238	82'9		Labholm (Hallands län)	1,546	147	9'5	88	59'9
	Norrtelge (d:o)	2,295	159	6'9	128	80'5		Varberg (d:o)	4,049	347	8'6	182	52'4
1	Östhammar (d:o)	675	64	9'5	51	79'7	1	Falkenberg (d:o)	1,824	170	9'3	97	57'1
	Öregrund (d:o)	870	112	12'9	44	39'3		Kungsbacka (d:o)	699	80	11'4	53	66'3
	Sigtuna (d:o)	575	62	10'8	35	56'5							
	Vaxholm (d:o)	1,540	112	7'3	78	69'6	1	Göteborg (Göteborgs och Bohus län)	91,033	6,532	7'2	2,054	31'4
1	Uppsala (Uppsala län)	20,202	1,328	6'6	655	49'3		Uddevalla (Göteborgs och Bohus län)	7,354	487	6'6	301	61'8
	Nyköping (Södermanlands län)	5,374	384	7'1	315	82'0	1	Strömstad (d:o)	2,417	146	6'0	107	73'3
	Torshälla (d:o)	1,108	79	7'1	34	43'0		Marstrand (d:o)	1,309	111	8'5	37	33'3
1	Mariefred (d:o)	901	85	9'4	56	65'9		Venersborg (Elfsborgs län)	5,382	308	5'7	180	58'4
	Trosa (d:o)	623	60	9'6	50	83'3	1	Åmål (d:o)	2,656	155	5'8	102	65'8
	Enköping (Uppsala län)	2,920	257	8'8	148	57'6		Kungälf (Göteborgs och Bohus län) ..	936	90	9'6	27	30'0
1	Eskilstuna (Södermanlands län)	9,271	547	5'9	389	71'1		Borås (Elfsborgs län)	6,073	370	6'1	283	76'5
	Strengnäs (d:o)	1,614	140	8'7	106	75'7	1	Alingsås (d:o)	2,543	186	7'3	162	87'1
1	Linköping (Östergötlands län)	11,284	793	7'0	538	67'8		Ulricehamn (d:o)	1,134	94	8'3	74	78'7
1	Norrköping (Östergötlands län)	28,503	1,574	5'5	995	63'2	1	Mariestad (Skaraborgs län)	2,846	211	7'4	171	81'0
	Vadstena (Östergötlands län)	2,244	174	7'8	123	70'7		Skara (d:o)	3,466	273	7'9	213	78'0
	Skeninge (d:o)	1,503	106	7'1	88	83'0	1	Sköfde (d:o)	4,067	292	7'2	226	77'4
1	Söderköping (d:o)	1,909	126	6'6	102	81'0		Lidköping (Skaraborgs län)	4,851	369	7'6	286	77'5
	Motala (d:o)	2,225	194	8'7	133	68'6	1	Falköping (d:o)	2,787	205	7'4	178	86'8
	Grenna (Jönköpings län)	1,263	93	7'4	66	71'0		Hjo (d:o)	1,418	102	7'2	82	80'4
1	Jönköping (Jönköpings län)	19,344	1,100	5'7	819	74'5	1	Karlstad (Vermlands län)	7,970	561	7'0	414	73'8
	Vexjö (Kronobergs län)	6,010	386	6'4	332	86'0		Filipstad (d:o)	3,041	200	6'6	133	91'5
1	Oskarshamn (Kalmar län)	5,576	306	5'5	156	51'0	1	Kristinehamn (Vermlands län)	5,445	540	9'9	405	75'0
	Kalmar (Kalmar län)	11,819	760	6'4	518	68'2	1	Nora (Örebro län)	1,430	112	7'8	81	72'3
	Eksjö (Jönköpings län)	3,031	228	7'5	176	77'2		Lindesberg (d:o)	1,583	130	8'2	103	79'2
1	Vimmerby (Kalmar län)	2,018	142	7'0	91	64'1	1	Askersund (d:o)	1,518	121	8'0	68	56'2
	Vestervik (d:o)	6,733	429	6'4	306	71'3	1	Örebro (Örebro län)	13,018	888	6'8	661	74'4
1	Visby (Gotlands län)	6,666	572	8'6	419	73'3		Vesterås (Vestmanlands län)	6,659	488	7'3	363	74'4
	Borgholm (Kalmar län)	901	84	9'3	16	19'0	1	Köping (d:o)	3,391	274	8'1	236	86'1
1	Karlskrona (Blekinge län)	19,127	1,587	8'3	1,021	64'3	1	Arboga (Vestmanlands län)	3,979	267	6'7	213	79'8
	Karlshamn (Blekinge län)	6,707	467	7'0	317	67'9		Sala (d:o)	5,138	413	8'0	356	86'2
1	Sölvesborg (d:o)	1,526	129	8'5	38	29'5	1	Falun (Kopparbergs län)	7,602	612	8'1	519	84'8
	Ronneby (d:o)	1,924	145	7'5	91	62'8		Hedemora (d:o)	1,460	149	10'2	120	80'5
1	Kristianstad (Kristianstads län)	9,733	593	6'1	296	49'9	1	Säter (d:o)	558	61	10'9	51	83'6
	Simrishamn (d:o)	2,026	240	11'8	100	41'7	1	Gefle (Gefleborgs län)	20,753	1,492	7'2	1,101	73'8
1	Malmö (Malmöhus län)	44,532	3,003	6'7	457	15'2	1	Söderhamn (Gefleborgs län)	9,044	509	5'6	395	77'6
1	Lund (Malmöhus län)	14,835	982	6'6	605	61'6		Hernösand (Vesternorrlands län)	5,448	491	9'0	335	68'2
1	Helsingborg (Malmöhus län)	15,230	1,242	8'2	752	60'5	1	Umeå (Vesterbottens län)	2,930	302	10'3	220	72'8
1	Landskrona (Malmöhus län)	11,263	759	6'7	325	42'8		Skellefteå (d:o)	1,034	94	9'1	73	77'7
	Ystad (Malmöhus län)	7,572	588	7'8	374	63'6	1	Sundsvall (Vesternorrlands län)	10,275	941	9'2	623	66'2
1	Trelleborg (d:o)	2,266	259	11'4	131	50'6		Östersund (Jemtlands län)	4,745	367	7'7	205	55'9
	Skanör (d:o)	701	176	16'3	20	11'4	1	Hudiksvall (Gefleborgs län)	4,405	426	9'7	333	78'2
	Falsterbo (d:o)	381						Luleå (Norrbottens län)	3,392	343	10'1	256	74'6
							1	Piteå (d:o)	2,611	247	9'5	190	76'9
								Haparanda (d:o)	1,188	121	10'2	59	48'8
							41	Summa	805,054	55,547	6'9	34,942	62'9

ALLMÄNNA VALEN TILL ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1888—1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets ¹⁾ .	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade.		I valen deltagande.			Antal rö- ster, som tillfello		Kasserade valsedlar.	Valt öfverklagadt.
				Antal.	% af folk- mäng- den.	Valberättigade.	% af samtlige.	Elektorer (vid medelbara val).	den valde.	närmaste man.		
Stockholms stad	Carl Gustaf Patrik de Laval, Fil. Doktor, Ingeniör.....	1845	223,063	13,054	5·9	9,534	73·0	—	2,988	—	6,269 ¹⁰⁾	—
	Carl Ulrik Widström, Hofrättsråd	1833							2,980	—		
	Walfrid Billing, Rådman	1833							2,923	—		
	Frih. Nils Axel Hjalmar Palmstierna, Statsråd +.....	1836							2,922	—		
	Feodor Werner, Dockmästare	1836							2,902	—		
	Knut Styffe, Öfverdirektör	1824							2,808	—		
	Erik Wilhelm Carlsson, Grosshandlare, Fabriksidkare**	1841							2,795	—		
	Carl Gustaf Lindmark, Kommendör **.....	1826							2,768	—		
	Conrad Theodor Svanberg, Fabriksidkare ** ¹⁺	1816							2,739	—		
	Carl Ludvig Hippolyt Nyström, Med. Lic., Fil. Doktor	1839							2,727	—		
	Anton Bexelius, Grosshandlare	1826							2,727	—		
	Carl Gustaf Bergman, Rektor	1840							2,727	—		
	Staffan F. R. P. Cederschiöld, Kammarherre, tillf. Kommerseråd	1847							2,726	—		
	Gustaf Fredrik Berndes, Bruksegare.....	1834							2,726	—		
	Gustaf Emanuel Beskow, e. o. Kungl. Hofpredikant.....	1834							2,716	—		
	Fredrik Magnus Lund, Jernkramhandlare	1831							2,696	—		
	Carl Fabian Höglund, Urfabrikör	1832							2,691	—		
	Frans Gustaf Björck, Maskinist	1835							2,690	—		
	Anders Victor Carlson, Bokförläggare	1839							2,688	—		
	Carl Oscar Berg, Generalkonsul, Grosshandlare ¹	1839							2,673	—		
Veit Brecher Wittrock, Professor	1839	2,630	—									
Georg Wilhelm Lyth, Instrumentmakare.....	1834	2,585	547									
Stockholms län.												
Norra Roslags domsaga	Pehr Pehrsson i Norrsund, Hemmansegare *.....	1832	29,650	1,640	5·5	368	22·4	⁴⁾ 36	23	13	—	—
Mellersta Roslags "	Erik Gabriel Henrik Åkerlund, Godsegare *.....	1853	21,226	1,208	5·7	339	28·1	28	19	9	—	—
Södra Roslags "	Erik Gustaf Boström, Godsegare *	1842	34,102	1,379	4·0	376	27·3	46	30	11	5 ¹²⁾	—
Stockholms läns vestra "	Gustaf Fredrik Östberg, Fil. Kand., Godsegare *	1847	21,624	883	4·1	183	20·7	⁴⁾ 30	29	1	—	—
Södertörns "	Lars Petter Larsson i Berga, Hemmansegare.....	1840	33,944	1,347	4·0	618	45·9	—	255	224	4 ¹³⁾	—
Städerna Södertelge, Norrtelge, Östhammar, Öregrund, Sigtuna och Vaxholm	Anton Fredrik Martin, Borgmästare *.....	1838	10,180	752	7·4	476	63·3	—	201	154	—	—
Uppsala län.												
Norunda och Örbyhus härad.....	Knut Alfred Kihlberg, Landtbrukare	1843	26,492	1,082	4·1	410	37·9	31	16	14	—	—
Olands "	Karl Edvard Holmgren, Arrendator **.....	1845	20,324	862	4·2	243	28·2	27	12	9	—	—
Uppsala läns mellersta domsaga	Jan Eliasson i Skuttungeby, Hemmansegare *	1826	25,297	1,070	4·2	231	21·6	⁴⁾ 43	41	1	1	—
Uppsala läns södra "	Lars Petter Mallmin, Landtbrukare *.....	1843	22,611	1,028	4·5	183	17·8	37	36	1	—	—
Staden Uppsala	Herman Ludvig Rydin, Professor * ¹	1822	20,955	1,234	5·9	591	47·9	—	469	—	2	—
	Per Zakarias Larsson, Civilingeniör, Fabriksidkare*.....	1828							440	142		
Södermanlands län.												
Jönåkers härad	Fredric Pettersson i Tjärsta, Arrendator *.....	1837	17,221	488	2·8	193	39·5	—	144	46	—	—
Rönö, Hölbo och Dagå "	Carl Gustaf Andersson i Skeenda, Hemmansegare *.....	1832	27,926	839	3·0	284	33·8	—	225	51	—	—

Anm. * utmärker, att den valde blifvit omvald för samma (eller delvis samma) valkrets; (*) att den valde närmast föregående, eller 1887 års senare riksdag deltagit i Andra Kammarens förhandlingar, men att hans val före riksdagens slut upphäfdes; ** att den valde före 1887 års senare riksdag representerat samma (eller delvis samma) valkrets; *** att den valde förut representerat annan valkrets; ¹ att den valde förut varit ledamot af Första Kammaren; + att den valde såsom riksdagsman deltagit i ständsriksdag.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade.	I valen deltagande.			Antal rö- ster, som tillföllö		Kasserade valsedlar.		Valt öfverklagadt.
				Antal.	% af folkmäng- den.	Valberättigade.	% af samtliga.	Elektorer (vid medelbara val).	den valde.	närmaste man.		
Oppunda härad	Frih. Carl Carlsson Bonde, Godsegare	1850	34,377	1,187	3.5	664	55.9	—	194	162	253	1)
Villåttinge "	Erik Forsselius, Landtbrukare *	1850	11,761	402	3.4	155	38.6	—	143	10	—	—
Vester- och Öster-Rekarne "	Carl Andersson i Hamra, Hemmansegare *	1832	25,404	1,017	4.0	244	24.0	34	30	4	—	—
Åkers och Selebo "	Lars Georg von Heijne Lillienberg, Kapten, Godsegare	1837	15,031	555	3.7	139	25.0	4) 20	16	3	—	—
Städerna Nyköping, Torshälla, Mariefred, Trosa o. Enköping ²⁾	Ernst August Edelstam, Häradshöfding *	1837	11,123	824	7.4	458	55.6	—	284	173	—	—
Städerna Eskilstuna o. Strengnäs	Lorentz Knut Söderblom, Fabriksidkare *	1846	11,048	656	5.9	359	54.7	—	211	147	—	—
Östergötlands län.												
Kinda och Ydre domsaga	Axel Edvard Petersson i Hamra, Landtbrukare *	1839	29,176	1,357	4.7	336	24.8	—	329	3	—	—
Björkekinds m. fl. härads "	Christian August Ekeborgh, Kontraktspäst *	1824	32,010	1,193	3.7	638	53.5	—	350	273	9	—
Lysings och Göstrings "	Johan Ericsson i Norrby, Landtbrukare *	1827	24,269	1,098	4.5	405	36.9	—	301	88	—	—
Åkerbo m. fl. härads "	Frans Oscar Larsson i Mörtlösa, Hemmansegare *	1851	25,425	939	3.7	276	29.4	—	276	—	—	—
Vifolka m. fl. "	Anders Gustaf Anderson i Himmelsby, Hemmansegare *	1835	26,123	1,056	4.0	456	43.2	—	401	33	2	1)
Finspånge läus "	Per Gustaf Petersson i Brystorp, Hemmansegare *	1837	28,694	1,002	3.5	671	67.0	—	372	293	2	1)
Aska m. fl. härads "	Carl Jakob Jakobson i Karlshult, Landtbrukare *	1839	29,208	1,035	3.5	572	55.3	—	502	65	3	1)
Hammarkinds m. fl. härads "	Niklas Fossar, Godsegare ** ¹⁾	1835	24,140	992	4.1	618	62.3	—	282	260	2	1)
Staden Linköping	Christoffer Ludvig Anjou, Rektor *	1821	11,675	695	6.0	393	56.5	—	241	133	—	—
Staden Norrköping	Gustaf Walter Leopold Lönnegren, Statsråd *	1828	28,993	1,171	4.0	602	51.4	—	5) 570	21	7	—
	Axel Swartling, V.-konsul, Fabriksdisponent *	1840							5) 571	—		
Städerna Vadstena, Skeninge, Sö- derköping, Motala o. Grenna ²⁾	Fredrik Wilhelm Metzén, Kyrkoherde *	1832	9,119	657	7.2	451	68.6	—	266	180	1	—
Jönköpings län.												
Vestra härads domsaga	Johan Sjöberg i Bodaryd, Hemmansegare *	1837	31,003	2,679	8.6	602	22.5	—	371	43	109	—
Östra " "	Johan August Johansson i Strömberg, Hemmansegare	1855	22,406	1,585	7.1	316	19.9	—	195	85	5	—
Östbo " "	Gustaf Wilhelm Svensson i Rydaholm, Organist *	1840	21,824	1,586	7.3	627	39.5	—	406	182	26	—
Vestbo " "	Anders Andersson i Hakarp, Hemmansegare *	1834	27,964	2,780	9.9	906	32.6	—	634	254	3	—
Tveta Vista och Mo " "	Johan Anderson i Tenhult, Hemmansegare *	1826	38,499	2,733	7.1	972	35.6	—	832	55	7	—
Norra och Södra Vedbo " "	Oskar Erickson i Bjersby, Landtbrukare *	1847	31,784	1,994	6.3	835	41.9	—	726	28	53	—
Staden Jönköping	Frans Gustaf Sandwall, Fabriksidkare **	1823	19,487	1,008	5.2	803	79.7	—	436	362	5	—
Kronobergs län.												
Uppvidinge härad	Johan Petersson i Boestad, Hemmansegare *	1828	23,718	1,337	5.6	465	34.8	—	274	120	58	—
Konga " "	Sven Wieslander, Landtbrukare *	1828	33,522	2,071	6.2	774	37.4	—	412	339	13	—
Norrvidinge och Kinnevalds "	Carl Fredrik Petersson i Dänningelanda, Landtbrukare *	1839	29,544	1,828	6.2	528	28.9	40	27	12	—	—
Allbo " "	Magons Andersson i Löfhult, Hemmansegare	1833	31,212	1,846	5.9	816	44.2	—	651	132	5	—
Sunnerbo domsagas östra valkrets	Anders Gustaf Jönsson i Mårarp Lunden, Hemmansegare *	1831	20,940	1,527	7.3	395	25.9	—	286	48	4	—
Sunnerbo domsagas västra " "	Anders Gustaf Björkman, Hemmansegare *	1833	20,993	1,326	6.3	391	29.5	—	270	100	4	—
Städerna Vexjö och Oskarshamn ²⁾	Sven Anders Gustaf Sundberg, Konsistorienotarie	1830	11,806	618	5.2	360	58.3	25	13	12	—	—
Kalmar län.												
Norra Tjusts härad	Jonas Petter Nilsson i Kägglå, Hemmansegare *	1829	21,869	799	3.7	191	23.9	—	165	4	12	—
Södra Tjusts "	Otto Wilhelm Redelius, Kyrkoherde *	1835	21,311	738	3.5	90	12.2	25	13	11	—	—
Aspelands o. Handbörds domsaga	Carl Johan Petersson i Eksebo, Hemmansegare *	1850	31,239	1,564	5.0	214	13.7	—	109	74	5	—
Sevede och Tunälans " "	Johan Fredrik Carlsson i Norra Fogelhem, Landt- brukare *	1839	27,131	1,590	5.9	154	9.7	—	122	25	—	—
Norra Möre och Stranda " "	Johan Eklund, Landtbrukare *	1839	29,849	1,146	3.8	252	22.0	—	217	20	1	—
Södra Möre domsagas vestravalkr.	Carl Johan Bladh, Handlande	1839	23,922	1,306	5.5	644	49.3	—	321	292	26	1)
Södra Möre domsagas östra " "	Nils Petersson i Runtorp, Hemmansegare * +	1828	21,420	818	3.8	352	43.0	—	312	38	—	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade. Antal.	% af folk- mäng- den.	I valen deltagande. Valberättigade.	% af samtliga.	Elektorer (vid medelbara val).	Antal rö- ster, som tillföll den valde.	närmaste man.	Kasserade valsedlar.	Valt öfverklagadt.
Ölands domsaga	Anders Peter Danielson i Dystad, Hemmansegare *	1839	35,434	2,213	6.2	605	27.3	—	587	3	14	—
Staden Kalmar	Adolf Westrin, Landskamrerare *	1847	11,874	659	5.5	411	62.4	—	240	170	1	—
Städerna Eksjö ²⁾ , Vimmerby och Vestervik	Gustaf Berg, Häradshöfding	1844	11,849	712	6.0	427	60.0	—	229	196	—	—
Gotlands län.												
Gotlands södra domsaga	Ludvig Norrby, Hemmansegare * +	1830	23,895	2,354	9.9	300	12.7	—	258	12	11	—
Gotlands norra "	Per Larsson i Lilla Fole, Hemmansegare * +	1823	21,924	1,966	9.0	306	15.6	—	220	14	22	—
Städerna Visby och Borgholm ²⁾	Alfred Waldenström, Häradshöfding	1843	7,626	691	9.1	371	53.7	—	216	144	—	—
Blekinge län.												
Listers domsaga	Nils Jönsson i Gammalstorp, Landtbrukare *	1844	26,184	1,152	4.4	381	33.1	—	306	22	4	—
Bräkne "	Pehr Pehrson i Törneryd, Hemmansegare *	1845	22,893	1,051	4.6	111	10.6	—	108	1	1	—
Östra "	Anders Svensson i Lösen, Hemmansegare *	1833	27,613	831	3.0	80	9.6	*) 31	31	—	—	—
Medelstads "	August Peterson i Hasselstad, Hemmansegare *	1820	34,449	1,174	3.4	207	17.6	—	152	12	27	—
Staden Karlskrona	Carl Gillius Frick, f. d. Kaptenlöjtnant *	1827	19,497	1,235	6.3	365	29.6	—	343	19	1	—
Städerna Karlshamn, Sölvesborg och Ronneby	Albert Alexander Lilienberg, Häradshöfding **	1833	10,314	659	6.4	330	50.1	—	232	93	1	—
Kristianstads län.												
Ingelstads och Jerrestads domsaga	Lasse Jönsson i Sandby, Landtbrukare *	1834	37,412	2,739	7.3	422	15.4	*) 54	40	13	1	—
Villands härad (tingslag)	Anders Nilsson i Rinkaby, Hemmansegare *	1825	22,717	1,086	4.8	402	37.0	—	263	90	5	19)
Östra Göinge "	Per Truedsson i Hagauäs, Hemmansegare *	1832	27,081	964	3.5	432	44.8	—	231	178	—	—
Albo och Gårds domsaga	Sven Nilsson i Efveröd, Hemmansegare *	1831	35,465	1,845	5.2	904	49.0	—	518	370	8	19)
Vestra Göinge "	Nils Svante Håkansson i Björstorp, Landtbrukare	1838	34,395	2,285	6.6	852	37.3	—	213	179	8	—
Norra Åsbo "	Johannes Nilsson i Sorröd, Landtbrukare	1836	26,058	1,568	6.0	660	42.1	—	270	217	—	—
Södra Åsbo och Bjäre "	Olof Andersson i Lyckorna, Hemmansegare *	1839	29,785	2,313	7.8	686	29.7	—	261	159	2	—
Städerna Kristianstad och Simrishamn	Åke Hjalmar Nordenfelt, Kapten *	1847	11,854	594	5.0	269	45.3	—	160	90	—	—
Malmöhus län.												
Oxie och Skytts domsaga	Mårten Dahn, Landtbrukare *	1849	36,062	2,404	6.7	476	19.8	—	370	42	—	—
Färs "	Nils Nilsson i Skärhus, Hemmansegare *	1841	27,261	2,056	7.5	842	41.0	—	408	57	351	—
Frosta "	Frih. Werner Gottlob von Schwerin, Godsegare	1851	26,773	2,142	8.0	776	36.2	—	246	207	7	—
Rönnebergs och Harjagers härad	Jöns Andersson i Örstorp, Hemmansegare	1838	27,908	1,752	6.3	875	49.9	—	420	419	19	19)
Onsjö "	Ivar Månsson i Trä, Landtbrukare *	1845	16,711	1,051	6.3	303	28.8	—	197	43	39	—
Luggude domsagas norra valkrets	Anders Olsson i Ornakärr, Landtbrukare *	1836	23,154	1,488	6.4	585	39.3	—	431	124	7	—
Luggude domsagas södra "	Anders Persson i Mörarp, Landtbrukare *	1835	23,091	1,555	6.7	444	28.6	—	367	35	5	—
Bara härad	Jöns Bengtsson i Gullåkra, Landtbrukare *	1837	17,319	1,005	5.8	206	20.5	*) 27	16	11	—	—
Torna "	Nils Åkesson i Södra Sandby, Landtbrukare *	1836	23,732	1,767	7.4	438	24.8	—	336	58	4	—
Herrestads och Ljunits "	Hans Andersson i Vestra Nöbbelöf, Landtbrukare *	1848	16,381	1,182	7.2	334	28.3	—	279	25	23	—
Vemmenhög "	Lars Pålsson i Hemmesdyngre, Landtbrukare *	1833	24,850	1,886	7.6	294	15.6	—	195	66	37	—
Staden Malmö	Carl August Andersson, Boktryckare *	1841	45,346	2,477	5.5	735	29.7	—	645	—	7	—
	Johan Henrik Emanuel Dieden, Konsul, Grosshandlare *	1840							630	—		
	Carl Christian Peter Herslow, Fil. Doktor, Redaktör **	1836							481	—		
	Olof Christian Ahlström, Borgmästare *	1833							426	355		
Staden Lund	Eskilander Thomasson, Justitieombudsman, Borgmästare *	1829	14,918	969	6.5	349	36.0	—	335	7	3	—
Staden Helsingborg ¹²⁾	Frih. Gustaf Oskar Peyron, förtv. Statsråd, Generalmajor * +	1828	16,160	1,268	7.8	262	20.7	—	240	15	2	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelsår.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade.		I valen deltagande.			Antal rö- ster, som tillföll		Kasserade valsedlar.	Valt öfverklagadt.
				Antal.	% af folk- mäng- den.	Valberättigade.	% af samtlige.	Elektorer (vid medelbara val).	den valde.	närmaste man.		
Staden Landskrona.....	Gustaf Thestrup, Rådman*	1843	11,639	637	5·5	112	17·6	—	104	3	—	—
Städerna Ystad, Trelleborg, Skanör och Falsterbo.....	Elis Bernhard Adolf Nilsson, Kapten	1842	11,267	967	8·6	547	56·6	—	314	230	—	—
Hallands län.												
Halmstads och Tönnersjö härad.....	Ivar Lyttkens, Godsegare*	1823	25,572	1,549	6·1	914	59·0	—	521	385	—	—
Höks	Carl Ifvarsson i Vårestorp, Landtbrukare*+	1818	19,871	1,417	7·1	541	38·2	—	334	197	1	—
Årstads och Faurås	Bengt Bengtsson i Boberg, Hemmansegare	1829	28,925	2,085	7·2	812	38·9	—	607	126	40	—
Himle	Lars Börjesson i Vrån, Hemmansegare*	1825	14,437	1,138	7·9	423	37·2	—	340	45	—	—
Hallands läns norra domsaga.....	Johannes Eriksson i Borekulla, Hemmansegare	1850	30,499	1,741	5·7	299	17·2	—	177	36	1	—
Städerna Halmstad o. Engelholm ²⁾	Peter Thure Gabriel Stockenberg, Borgmästare*	1826	11,959	753	6·3	478	63·5	—	311	100	3	—
Städerna Laholm, Varberg, Falkenberg och Kungsbacka	Anders Magnus Lundberg, Borgmästare*+	1820	8,352	671	8·0	487	72·6	—	251	106	2	—
Göteborgs och Bohus län.												
Askims och Säfvedals härad.....	William Gibson, Fabriksdisponent**	1848	27,117	1,580	5·8	330	20·9	34	18	15	—	—
Vestra och Östra Hisings	Jöns Rundbäck, Organist*+	1830	15,646	1,004	6·4	227	22·6	20	12	8	—	—
Inlands domsaga.....	Henrik Maximilian Kilman, Major	1833	32,693	1,848	5·7	811	43·9	—	375	365	6	¹⁹⁾
Orusts och Tjörns	Axel Vilhelm Ljungman, Fil. Doktor*	1841	30,613	1,725	5·6	528	30·6	—	407	114	2	—
Norrvikens	Anders Peter Lind, Hemmansegare**	1828	32,844	1,971	6·0	679	34·4	—	456	218	2	¹⁷⁾
Lane och Stångenäs härad.....	Gustaf Mellin, Landtbrukare*	1840	19,658	1,164	5·9	492	42·3	—	335	147	7	—
Tunge, Sörbygdens o. Sotenäs	Magnus Wilfrid Ullman, Godsegare	1854	21,056	1,132	5·4	518	45·8	—	232	165	119	¹⁹⁾
Staden Göteborg	Olof Wijk, Grosshandlare*	1833	92,805	5,479	5·9	2,248	41·0	—	2,193	—	38	—
	Olof Melin, Stadsmäklare*	1834							2,094	—		
	Carl Fredrik Winkrans, Rektor*,***	1826							2,059	—		
	Axel Lilljeqvist, Handlande	1836							1,920	—		
	Johan Christian Bratt, Major	1838							1,881	—		
	Ludvig Essén, Justitierådman, V.-härads höfding.....	1847							1,771	—		
	Erik Wilhelm Wretling, Med. Doktor*	1838							1,629	—		
	Josef Henrik Andrén, Grosshandlare	1847							1,393	—		
Städerna Uddevalla, Strömstad och Marstrand.....	Anders Fredrik Liljeholm, Folkskolelärare	1844							1,284	1,086		
Carl Wilhelm Collander, Fabriksidkare*	1838	11,313	783	6·9	246	31·4	—	222	13	2	—	
Elfsborgs län.												
Marks härad.....	Frans Gustaf Janson i Karlshed, Landtbrukare*	1844	35,096	1,212	3·5	173	14·3	48	46	2	—	—
Vedens och Bollebygds	August Larson i Slättäng, Landtbrukare*	1833	15,464	817	5·3	107	13·1	21	13	7	—	—
Flundre, Väne och Bjerkedomsaga.....	Carl Johansson, Regementsintendent*	1837	28,882	1,832	6·3	176	9·6	⁵⁾ 36	27	7	—	—
Kinds härad.....	Svante Fredrik Norén, Hemmansegare*	1825	31,543	1,789	5·7	370	20·7	46	39	5	—	—
Redvägs	Josef Smedberg, Hemmansegare*+	1819	11,704	927	7·9	128	13·8	⁴⁾ 20	14	1	5	—
Välte, Ale och Kullings domsaga.....	Johan August Andreasson i Nygård, Hemmansegare*	1847	38,616	2,594	6·7	715	27·6	—	541	103	28	¹⁷⁾
Ås och Gäsene	Peter Svensson i Brämhalt, Hemmansegare*	1826	23,875	1,886	7·9	252	13·4	⁵⁾ 43	37	4	—	—
Sundals härad.....	Patrik Stockman, Kronolänsman*	1824	18,014	1,287	7·1	121	9·4	23	16	5	1	—
Nordals och Valbo	Magnus Andersson i Stigen, Fabriksidkare	1833	23,845	1,349	5·7	214	15·9	29	19	9	—	—
Tösbo och Vedbo domsaga.....	Petter Andersson i Högkil, Hemmansegare**	1838	36,497	1,961	5·4	246	12·5	⁷⁾ 42	23	18	—	—
Städerna Venersborg, Åmål och Kungälv ²⁾	Mats Zachrisson, Landssekreterare*	1841	9,048	456	5·0	236	51·8	—	121	113	1	—
Städerna Borås, Alingsås och Ulricehamn	Jakob Alfred Wendt, Borgmästare**	1830	10,484	656	6·3	520	79·3	—	331	189	—	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade.	% af folk- mäng- den.	I valen deltagande.	% af samtliga.	Elektorer (vid medelbara val).	Antal rö- ster, som tillföllö	Antal rö- ster, som tillföllö	Kasserade valsedlar.	Valt öfverklagadt.
				Antal.		Valberättigade.			den valde.	närmaste man.		
Skaraborgs län.												
Åse, Viste, Barneo. Laskedomsaga	Anders Svenson i Edum, Hemmansegare *	1837	37,829	2,860	7.6	619	21.6	—	408	82	5	17)
Kinnefjerdings m. fl. härads "	Anders Svenson i Bossgården, Hemmansegare *	1824	35,956	2,067	5.7	482	23.3	—	401	48	2	—
Skånings, Vilske och Valle "	Elias Gustaf Fredholm, Organist *	1828	30,445	2,031	6.7	468	23.0	—	369	63	3	—
Gudhems och Kåkinda "	Johannes Jonson i Fröstorp, Hemmansegare *	1823	31,245	1,898	6.1	573	30.2	—	523	31	9	—
Vartofta och Frökinds "	Carl Persson i Stallerhult, Hemmansegare *	1844	35,903	2,151	6.0	630	29.3	—	588	23	5	—
Norra Vadsbo "	Anders Johansson i Löfåsen, Hemmansegare *	1831	28,552	1,662	5.8	142	8.5	35	27	3	2	—
Södra Vadsbo "	Carl Gustaf August Bergendahl, Ryttmästare *	1845	33,784	1,916	5.7	992	51.8	—	599	297	42	19)
Städnad Mariestad, Skara och Sköfde	Herman Nestor Emanuel Amnéus, Landskamrerare *	1842	10,601	789	7.4	636	80.6	—	329	304	2	13)
Städerna Lidköping, Falköping och Hjo	Axel Wilhelm Nilson, Rektor **	1825	9,214	673	7.3	513	76.2	—	259	250	—	17)
Vermlands län.												
Ölme, Visnums och Väse härad.	Olof Andersson i Hasselbol, Hemmansegare *	1842	23,700	1,234	5.2	547	44.3	—	307	235	2	—
Fernebo "	Carl Gustaf Olsson Bruce, Bergsman *	1841	20,001	605	3.0	347	57.4	—	252	84	1	—
Mellansysslens domsaga	Olof Olsson i Södra Stensdalen, Hemmansegare	1838	36,577	1,719	4.7	1,031	60.0	—	670	354	3	—
Södersysslens "	Lars Persson i Heljebol, Hemmansegare *	1833	30,405	1,387	4.6	415	29.9	37	20	17	—	—
Nordmarks "	Erik Andersson i Uppsal, Handlande	1837	22,419	1,172	5.2	277	23.6	30	18	12	—	18)
Fryksdals "	Nils Pehrsson i Önnerud, Hemmansegare	1846	39,902	2,061	5.2	597	29.0	44	23	21	—	—
Jösse "	Emil Olsson i Kyrkebol, Hemmansegare *	1847	33,250	1,947	5.9	806	41.4	37	24	12	1	—
Elfdals och Nyeds "	Gustaf Jansson i Krakerud, Hemmansegare *	1839	35,884	1,438	4.0	625	43.5	—	464	147	6	—
Städerna Karlstad och Filipstad	Gullbrand Elowson, Lektor *	1835	11,257	741	6.6	482	65.0	—	294	187	—	—
Städerna Kristinehamn, Nora, Lindesberg och Askersund ²⁾	Anders Fredrik Broström, Boktryckare *	1835	10,122	908	9.0	514	56.6	—	350	121	—	—
Örebro län.												
Edsbergs, Grimstens och Hardemo härad	Lars Fredrik Odell, Hemmansegare *	1830	23,402	1,163	5.0	785	67.5	—	450	327	3	—
Kunla och Sundbo härad	Carl Gustaf Bäckgren, Landtbrukare	1839	27,673	1,290	4.7	849	65.8	—	471	374	1	—
Glanhammars och Örebro "	Per Nilsson i Råby, Hemmansegare *	1827	21,443	1,232	5.7	300	24.4	—	250	20	—	—
Askers och Sköllersta "	Folke Andersson i Helgesta, Hemmansegare *	1829	21,548	1,101	5.1	327	29.7	—	224	84	—	—
Lindes domsaga	Peter Arvid Henrik Stjernspetz, f. d. Major, Bruks-egare ¹⁾	1834	33,100	1,437	4.3	807	56.2	—	413	392	1	—
Nora "	Johan Johansson i Noraskog, f. d. Bergsbruksidkare (*)	1840	37,802	1,379	3.6	789	57.2	—	506	144	1	—
Staden Örebro	Karl Arvid Gumælius, f. d. Telegrafkommissarie, Direktör *	1833	13,618	808	5.9	563	69.7	—	402	156	—	17)
Vestmanlands län.												
Vestmanlands södra domsaga	Anders Gustaf Olsson i Frösvi, Hemmansegare	1840	27,955	1,173	4.2	398	33.9	—	192	146	4	—
Vestmanlands vestra "	Per Ersson, Godsegare *	1837	27,457	1,153	4.2	536	46.5	—	358	169	2	—
Vestmanlands norra "	Per Holm, Bergsman *	1843	26,072	1,082	4.2	409	37.8	—	195	120	1	—
Vestmanlands östra "	Erik Ersson i Arnebo, Hemmansegare *	1829	32,306	2,065	6.4	495	24.0	—	374	65	2	—
Städerna Vesterås och Köping	Fredrik Ludvig Salomon Hederstierna, förntv. Statsråd, Landshöfding ¹⁾	1828	10,233	725	7.1	381	52.6	—	273	98	3	—
Städerna Arboga och Sala	Carl Ingvar Wählin, Häradschefding *	1841	9,219	673	7.3	352	52.3	—	246	101	2	—
Kopparbergs län.												
Leksands, Åls och Bjursås tingelag	Liss Olof Larsson i Vestannor, Hemmansegare (*)	1838	19,005	1,672	8.8	1,132	67.7	—	637	486	5	—
Gagnefs samt Rättviks o. Ore "	Ollas Anders Ericsson i Ofvanmyra, Hemmansegare *	1858	21,348	1,647	7.7	776	47.1	—	531	237	2	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade. Antal.	% af folk- mäng- den.	I valen deltagande. Valberättigade.	% af samtliga.	Elektorer (vid medelbara val).	Antal rö- ster, som tillföllö den valde.	närmaste man.	Kasserade valsedlar.	Valat öfverklagadt.
Ofvan-Siljans domsaga	Mats Tysk, Hemmansegare *	1841	24,390	2,170	8.9	614	28.3	—	238	97	101	19)
Hedemora " "	Back Per Ersson i Buska, Hemmansegare *	1840	33,538	2,441	7.3	1,108	45.4	—	806	248	5	—
Falu " "	Anders Hansson i Solberga, Hemmansegare *	1839	36,477	2,830	7.8	1,311	46.3	—	713	578	3	—
Grangärde m. fl. tingslag	Jan Petter Jansson i Saxhyttan, Hemmansegare	1854	24,976	1,135	4.5	715	63.0	—	349	323	5	14)
Malungs m. fl. " "	Stormats Mathias Olsson i Sörnäs, Handelsföreståndare *	1839	26,104	1,978	7.6	333	16.8	—	222	53	4	—
Städerna Falun, Hedemora o. Säter	Olof Valdemar Vahlin, Läroverksadjunkt	1838	9,755	722	7.4	478	66.2	—	273	203	—	—
Gefleborgs län.												
Gestriklands östra tingslag	Erik Westin, Hemmansegare **	1845	23,870	1,245	5.2	255	20.5	*) 26	25	1	—	—
Gestriklands vestra " "	Anders Göransson i Åsen, Hemmansegare *	1845	26,118	1,725	6.6	610	35.4	—	442	78	—	—
Norra Helsinglands domsaga	Anders Larsson i Lund, Hemmansegare *	1839	39,957	3,179	8.0	1,271	40.0	—	585	510	14	19)
Vestra Helsinglands " "	Olof Jonsson i Hof, Hemmansegare *	1839	26,178	1,618	6.2	137	8.5	*) 28	27	1	—	—
Södra Helsinglands vestratinglag	Jon Johnsson i Torsberg, Handlande *	1837	25,039	1,385	5.5	559	40.4	*) 28	28	—	—	—
Södra Helsinglands östra " "	Nils Hanson i Berga, Hemmansegare *	1835	18,928	1,040	5.5	391	37.6	21	14	6	—	—
Staden Gefle	Paul Peter Waldenström, Lektor *	1838	21,097	1,346	6.4	860	63.9	—	714	—	3	—
	Olof August Brodin, Skeppsbyggmästare *	1840							638	198		
Staden Söderhamn	Johan Fritiof Göthe Schöning, Konsul, Grosshandlare	1839	9,455	427	4.5	320	74.9	—	185	60	2	—
Vesternorrlands län.												
Medelpads vestra domsaga	Gustaf Adolf Wändahl, Apotekare *	1845	28,552	1,973	6.9	807	40.9	*) 28	19	7	—	—
Medelpads östra " "	Johan Carlsson i Nysäter, Hemmansegare	1838	37,062	2,262	6.1	951	42.0	—	571	370	1	15)
Ångermanlands södra " "	Johan Nydahl, Skolföreståndare *	1846	23,533	1,793	7.6	467	26.0	—	299	125	1	—
Ångermanlands mellersta " "	Anders Huss, Kronofogde *	1841	19,860	1,057	5.3	372	35.2	—	319	41	1	—
Ångermanlands vestra " "	Erik Petter Jonsson i Myre, Hemmansegare *	1834	19,562	1,324	6.8	300	22.7	—	274	11	—	—
Nordingrå och Nätra tingslag	Anders Sundström, Hemmansegare **	1832	21,533	1,703	7.9	289	17.0	*) 24	13	10	—	—
Själevads och Arnäs " "	Per Olof Hörnfeldt, Hemmansegare **	1830	23,023	1,719	7.5	222	12.9	26	25	1	—	—
Städerna Hernösand, Umeå och Skellefteå ²⁾	Bror Tolf Gustaf Ryding, Landshöfding	1833	9,635	765	7.9	449	58.7	—	284	122	1	—
Staden Sundsvall	Magnus Arhusiander, Grosshandlare *	1829	10,726	941	8.8	197	20.9	—	192	3	—	—
Jemtlands län.												
Jemtlands norra domsaga	Hans Andersson i Bringåsen, Hemmansegare **	1826	24,815	1,902	7.7	895	47.1	—	401	304	2	—
Jemtlands vestra " "	Gustaf Erikson i Myckelgård, Landtbrukare *	1840	22,433	1,706	7.6	631	37.0	—	312	123	3	—
Jemtlands östra " "	Jöns Bromée, Landtbrukare *	1841	26,112	1,699	6.5	578	34.0	—	276	212	11	—
Herjedalens " "	William Farup, Bruksegare *	1824	17,009	1,280	7.5	339	26.5	—	288	17	2	—
Städerna Östersund o. Hudiksvall ²⁾	Sven Johan Kardell, Lektor	1842	9,449	704	7.5	416	59.1	—	153	140	—	—
Vesterbottens län.												
Vesterbottens södra domsaga ¹⁹⁾	Johan Andersson i Baggböle, Hemmansegare	1849	36,587	3,052	8.3	309	10.1	39	26	11	—	17)
Vesterbottens vestra " "	August Wilhelm Hygrell, Hårdshöfding *	1848	23,297	1,435	6.2	288	20.1	*) 28	28	—	—	—
Vesterbottens norra " "	Johan Anton Lundström, Hemmansegare	1854	31,162	2,633	8.4	655	24.9	—	504	45	1	—
Vesterbottens mellersta " "	Nils Boström, Hemmansegare *	1844	19,835	2,000	10.1	291	14.6	—	250	30	5	—
Norrbottnens län.												
Piteå domsaga	Johan Erik Wikstén, Hemmansegare **	1848	23,081	1,289	5.6	103	8.0	*) 18	12	6	—	—
Luleå " "	Nils Wallmark, Hemmansegare *	1835	21,931	1,513	6.9	287	19.0	—	239	48	—	—

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Län och valkrets.	Den valdes namn, embete eller yrke.	Den valdes födelseår.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade.		I valen deltagande.			Antal rö- ster, som tillföll		Kasserade valsedlar.	Valet öfverklagadt.
				Antal.	% af folk- mäng- den.	Valberättigade.	% af samtlige.	Elektorer (vid medelbara val).	den valde.	närmaste man.		
Kalix domsaga.....	Olof Harald Ström, V.-konsul, Handlande *	1836	25,635	1,515	5·9	497	32·8	—	307	180	4	—
Torneå "	Gustaf Sundberg, Häradshöfding *	1845	19,010	1,011	5·3	111	11·0	*) 19	19	—	—	19)
Städerna Luleå, Piteå o. Haparanda	Karl Sigfrid Husberg, Landssekreterare	1854	7,255	579	8·0	316	54·6	—	196	61	—	—
Hela riket: 187 valkretsar	222 riksdagsmän	—	4,717,189	278,039	5·9	99,870	35·9	*) 1,364	—	—	8,043	28
Deraf:												
vid omedelbara val 144 "	179 "	—	3,639,084	218,213	6·0	87,416	40·1	—	—	—	8,027	24
vid medelbara val 43 "	43 "	—	1,078,105	59,826	5·5	12,454	20·8	*) 1,364	—	—	16	4
Af ofvanstående summor komma på												
Landsbygden: 146 valkretsar	146 riksdagsmän	—	3,891,799	226,903	5·8	70,973	31·3	*) 1,339	—	—	1,685	24
Deraf:												
vid omedelbara val 104 "	104 "	—	2,825,500	167,695	5·9	58,879	35·1	—	—	—	1,669	20
vid medelbara val 42 "	42 "	—	1,066,299	59,208	5·6	12,094	20·4	*) 1,339	—	—	16	4
Städerna: 41 valkretsar	76 riksdagsmän	—	825,390	51,136	6·2	28,897	56·5	*) 25	—	—	6,358	4
Deraf:												
vid omedelbara val 40 "	75 "	—	813,584	50,518	6·2	28,537	56·5	—	—	—	6,358	4
vid medelbara val 1 "	1 "	—	11,806	618	5·2	360	58·3	*) 25	—	—	—	—

A n m ä r k n i n g a r .

1) Angående vissa domsagors indelning i valkretsar se Kungl. Kung. d. 4 juli 1887.

2) Enär vissa stadsvalkretsar bestå af städer tillhörande tvenne län, äro städerna Enköping, Grenna, Oskarshamn, Eksjö, Borgholm, Engelholm, Kungälv, Nora, Lindesberg, Askersund, Umeå, Skellefteå och Hudiksvall här upptagna under annat län än det, hvar till de rätteligen höra. I följd häraf äro ej heller i tabellen några länssummor utförda.

3) Antalet valde elektorer uppgick för hela riket till 1,400, nemligen för landsbygden till 1,375 och för städerna till 25. De valde voro sålunda i jämförelse med de i valen deltagande elektorerne 36 flere till antalet, samtliga desse utsedda i landsbygdskretsar. I fråga om de särskilda valkretsarne, der antalet valde och väljande elektorer ej var lika, jemför anm. 4—8.

4) Antalet valde elektorer var 1 mer än de i valet deltagande.

5) Antalet valde elektorer var 2 mer än de i valet deltagande.

6) Antalet valde elektorer var 3 mer än de i valet deltagande.

7) Antalet valde elektorer var 4 mer än de i valet deltagande.

8) Antalet valde elektorer var 6 mer än de i valet deltagande.

9) Ordningen mellan de två Norrköpings-representanterna är här densamma som i "Förteckning öfver Andra Kammarens ledamöter vid lagtima riksdagen 1888", ehuru densamma enligt röstetalet borde vara omvänd.

10) Vid valet hade enligt den valförrättande Magistraten 22 personer erhållit mellan 6,749 och 4,898 röster och förklarades dessa på grund häraf valde. Valet öfverklagades och, jemte det att såväl Öfverståthållarembetet som Kungl. Maj:t förklarade en af dessa 22 personer för icke valbar och på grund deraf alla de röstsedlar, som upptogo hans namn, för ogilla, återförvisade de ärendet till Magistraten till förnyad behandling. Sedan härvid ifrågasvarande 6,206 röstsedlar kasserats, blef valresultatet det i tabellen angifna. Anförda bevära häröfver ogillades såväl af Öfverståthållarembetet som af Kungl. Maj:t.

11) Vid valet hade hemmansegaren Nils Olsson i Ättersta, hvilken erhållit de flesta rösterna, 251 till antalet, af valförrättaren förklarats vald. På

grund af anförda klagomål förklarade dock såväl Kungl. Maj:ts Befallningshafvande som Kungl. Maj:t Olsson för icke valbar och de på honom afgifna rösterna ogiltiga samt den, som erhållit det närmaste högsta röstetalet (Frih. Bonde), för den lagligen valde.

12) I ett föregående val deltog af 1,209 valberättigade 567, eller 46·9 %, Generalmajoren frih. G. O. Peyron erhöi äfven vid detta tillfälle högsta röstetalet, 450 röster, men afsade sig förtroendet, hvilken afsägelse godkändes. Närmaste man erhöi 98 röster.

13) Vid ett föregående val, då af 767 valberättigade 538, eller 70·1 %, deltagit i valet, hade borgmästaren A. P. Trybom och landskamreraren H. N. E. Amnéus hvardera erhållit hälften af de afgifna rösterna, eller 269 röster, och den förre genom lottning blifvit utsedd till riksdagsman. Valet öfverklagades och upphäfdes af Kungl. Maj:ts Bef., hvars utslag vann laga kraft.

14) Ett föregående val, i hvilket af 1,098 valberättigade 646, eller 58·8 %, hade tagit del och vid hvilket enligt valförrättaren bruksegaren C. E. R. Roth erhöiit de flesta rösterna, eller 212, och närmaste man 210, upphäfdes på grund af anförda klagomål af Kungl. Maj:ts Bef., hvars utslag vann laga kraft.

15) Vid valet kasserade valförrättaren de 571 röster, som tillfallit hemmansegaren J. Carlsson i Nysäter, enär denne ansågs ej vara valbar, samt förklarade häradshöfdingen A. H. Olander, den i röstetal närmaste, för lagligen utsedd till riksdagsman. Valet öfverklagades och upphäfdes såväl af Kungl. Maj:ts Bef. som af Kungl. Maj:t, hvilka, godkännande de af Carlsson afgifna rösterna, förklarade denne vald.

16) I ett föregående val, i hvilket af 2,890 valberättigade 239, eller 8·3 %, togo del, valdes hemmansegaren Adolf Viklund till riksdagsman med 20 elektorsröster af 39. Närmaste man erhöi 9 röster. Viklund afsade sig riksdagsmannaskapet och hans afsägelse godkändes.

17) Valet fastställdes af Kungl. Maj:ts Bef., hvars utslag vann laga kraft.

18) Valet upphäfdes af Kungl. Maj:ts Bef., men fastställdes af Kungl. Maj:t.

19) Valet fastställdes såväl af Kungl. Maj:ts Bef. som af Kungl. Maj:t.

SPECIALTABELL FÖR DE SÄRSKILDA STÄDERNA BETRÄFFANDE DE ALLMÄNNA VALEN TILL
ANDRA KAMMAREN FÖR RIKSDAGSPERIODEN 1888—1890.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Antal valkretsar.	Stad.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade.		I valen del- tagande.		Antal valkretsar.	Stad.	Folk- mängd d. 31 dec. 1886.	Valberätti- gade.		I valen del- tagande.	
			Antal.	% af folk- mäng- den.	Antal.	% af valbe- rätti- gade.				Antal.	% af folk- mäng- den.	Antal.	% af valbe- rätti- gade.
1	Stockholms stad	223,063	13,054	5.9	9,534	73.0	1	Halmstad (Hallands län)	9,859	607	6.2	393	64.7
	Södertelge (Stockholms län)	4,137	282	6.8	218	77.3		Engelholm (Kristianstads län)	2,100	146	7.0	85	58.2
	Norrtegelge (d:o)	2,312	160	6.9	89	55.6		Laholm (Hallands län)	1,562	147	9.4	90	61.2
	Östhammar (d:o)	676	62	9.2	39	62.9		Varberg (d:o)	4,223	286	6.8	229	80.1
	Öregrund (d:o)	909	102	11.2	40	39.2		Falkenberg (d:o)	1,817	161	8.9	123	76.4
	Sigtuna (d:o)	573	51	8.9	25	49.0		Kungsbacka (d:o)	750	77	10.3	45	58.4
	Vaxholm (d:o)	1,573	95	6.0	65	68.4							
1	Uppsala (Uppsala län)	20,955	1,234	5.9	591	47.9	1	Göteborg (Göteborgs och Bohus län)	92,805	5,479	5.9	2,248	41.0
	Nyköping (Södermanlands län)	5,469	341	6.2	247	72.4		Uddevalla (Göteborgs och Bohus län)	7,495	487	6.5	152	31.2
	Torsåkra (d:o)	1,119	78	7.0	32	41.0		Strömstad (d:o)	2,482	186	7.5	76	40.9
	Mariefred (d:o)	920	86	9.3	51	59.3		Marstrand (d:o)	1,336	110	8.2	18	16.4
	Trosa (d:o)	600	58	9.7	39	67.2		Venersborg (Elfsborgs län)	5,380	324	6.0	185	57.1
	Enköping (Uppsala län)	3,015	261	8.7	89	34.1		Åmål (d:o)	2,719	42	1.5	31	73.8
								Kungälv (Göteborgs och Bohus län)	949	90	9.5	20	22.2
	Eskilstuna (Södermanlands län)	9,351	511	5.5	286	56.0		Borås (Elfsborgs län)	6,752	372	5.5	283	76.1
	Strengnäs (d:o)	1,697	145	8.5	73	50.3		Alingsås (d:o)	2,588	199	7.7	169	84.9
1	Linköping (Östergötlands län)	11,675	695	6.0	293	56.5		Ulricehamn (d:o)	1,144	85	7.4	68	80.0
1	Norrköping (Östergötlands län)	28,993	1,171	4.0	602	51.4		Mariestad (Skaraborgs län)	2,903	202	7.0	172	85.1
	Vadstena (Östergötlands län)	2,276	172	7.6	101	58.7		Skara (d:o)	3,535	267	7.6	207	77.5
	Skeninge (d:o)	1,478	103	7.0	72	69.9		Sköfde (d:o)	4,163	320	7.7	257	80.3
	Söderköping (d:o)	1,885	129	6.8	103	79.8		Lidköping (Skaraborgs län)	4,987	338	6.8	252	74.6
	Motala (d:o)	2,208	164	7.4	115	70.1		Falköping (d:o)	2,802	231	8.2	187	81.0
	Grenna (Jönköpings län)	1,272	89	7.0	60	67.4		Hjo (d:o)	1,425	104	7.3	74	71.2
1	Jönköping (Jönköpings län)	19,487	1,008	5.2	803	79.7		Karlstad (Värmlands län)	8,154	540	6.6	332	61.5
	Vexjö (Kronobergs län)	6,209	381	6.1	306	80.3		Filipstad (d:o)	3,103	201	6.5	150	74.6
	Oskarshamn (Kalmar län)	5,597	237	4.2	54	22.8		Kristinehamn (Värmlands län)	5,537	545	9.8	318	58.3
1	Kalmar (Kalmar län)	11,874	659	5.5	411	62.4		Nora (Örebro län)	1,433	105	7.3	70	66.7
	Eksjö (Jönköpings län)	3,075	207	6.7	122	58.9		Lindesberg (d:o)	1,596	114	7.1	68	59.6
	Vimmerby (Kalmar län)	2,069	128	6.2	89	69.5		Askersund (d:o)	1,556	144	9.3	58	40.3
	Västervik (d:o)	6,705	377	5.6	216	57.3	1	Örebro (Örebro län)	13,618	808	5.9	563	69.7
	Visby (Gotlands län)	6,737	621	9.2	335	53.9		Vesterås (Västmanlands län)	6,765	477	7.1	235	49.3
	Borgholm (Kalmar län)	889	70	7.9	36	51.4		Köping (d:o)	3,468	248	7.2	146	58.9
1	Karlskrona (Blekinge län)	19,497	1,235	6.3	365	29.6		Arboga (Västmanlands län)	3,932	266	6.8	117	44.0
	Karlshamn (Blekinge län)	6,846	422	6.2	183	43.4		Sala (d:o)	5,287	407	7.7	235	57.7
	Sölvesborg (d:o)	1,570	119	7.6	66	55.5		Falun (Kopparbergs län)	7,665	509	6.6	354	69.5
	Ronneby (d:o)	1,898	118	6.2	81	68.6		Hedemora (d:o)	1,507	152	10.1	82	53.9
	Kristianstad (Kristianstads län)	9,880	430	4.4	209	48.6		Säter (d:o)	583	61	10.5	42	68.9
	Simrishamn (d:o)	1,974	164	8.3	60	36.6	1	Gefle (Gefleborgs län)	21,097	1,346	6.4	860	63.9
1	Malmö (Malmöhus län)	45,346	2,477	5.5	735	29.7		Söderhamn (Gefleborgs län)	9,455	427	4.5	320	74.9
1	Lund (Malmöhus län)	14,918	969	6.5	349	36.0		Hernösand (Västernorrlands län)	5,579	420	7.5	216	51.4
1	Helsingborg (Malmöhus län)	16,160	1,268	7.8	262	20.7		Umeå (Västernorrlands län)	3,000	251	8.4	160	63.7
1	Landskrona (Malmöhus län)	11,639	637	5.5	112	17.6		Skellefteå (d:o)	1,056	94	8.9	73	77.7
	Ystad (Malmöhus län)	7,847	532	6.8	414	77.8	1	Sundsvall (Västernorrlands län)	10,726	941	8.8	197	20.9
	Trelleborg (d:o)	2,315	259	11.2	107	41.3		Östersund (Jämtlands län)	4,951	345	7.0	172	49.9
	Skånör (d:o)	722	176	15.9	26	14.8		Hudiksvall (Gefleborgs län)	4,498	359	8.0	244	68.0
	Falsterbo (d:o)	383	176	15.9	26	14.8		Luleå (Norrbottens län)	3,490	287	8.2	159	55.4
								Piteå (d:o)	2,558	193	7.5	96	49.7
								Haparanda (d:o)	1,207	99	8.2	61	61.6
							41	Summa	825,390	51,136	6.2	28,897	56.5